

Fredag den 13. december 2013 (D)

1

33. møde

Fredag den 13. december 2013 kl. 10.00

Dagsorden

1) 3. behandling af lovforslag nr. L 48:

Forslag til lov om ændring af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og kildeskatteloven. (Effektivisering af inddrivelsen af forsyningsvirksomheders krav gennem adgang til skyldners personnummer og henstand med indregnet restskat m.v.).

Af skatteministeren (Holger K. Nielsen).

(Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 07.11.2013. Betænkning 05.12.2013. 2. behandling 10.12.2013).

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven, kildeskatteloven og arbejdsmarkedsbidragsloven. (Forrentning af negativ institutskat, etablering af en godkendelsesordning for ikkefradragsberettigede pensionsindbetalinger og tilbagebetaling m.v. af ikkefradragsberettigede indbetalinger til ratepension i indbetalingsåret m.v.).

Af skatteministeren (Holger K. Nielsen).

(Fremsættelse 06.11.2013. 1. behandling 14.11.2013. Betænkning 05.12.2013. 2. behandling 10.12.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Revision af visumregler, akkrediteringsordning for udenlandske virksomheder, justering af karensregler, afslagskompetence til danske repræsentationer, beregning af kortvarige ophold m.v.).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 10.10.2013. Betænkning 26.11.2013. 2. behandling 10.12.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

4) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 27:

Forslag til folketingsbeslutning om Folketingets Ombudsmands beretning for 2012.

Af Retsudvalget.

(Fremsat i betænkning fra Retsudvalget 21.11.2013. Anmeldelse (i salen) 03.12.2013. 1. behandling 10.12.2013).

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 08.11.2013. Betænkning 05.12.2013. Ændringsforslag nr. 5 af 12.12.2013 uden for betænkningen af justitsministeren (Morten Bødskov)).

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Gennemførelse af den reviderede Dublinforordning af 26. juni 2013).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 10.10.2013. Betænkning 26.11.2013).

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 11:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og kildeskatteloven. (Udvidet adgang til registersamkøring, bemyndigelse til at fastsætte regler om anvendelse af ansøgningsskema eller en digital ansøgningssøgning, ændring af reglerne om opsættende virkning i sager om humanitært ophold, eftersøgning af familiemæssigt netværk, overførsel af klagesager fra Justitsministeriet til Udlændingenævnet m.v.).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 25.10.2013. Betænkning 10.12.2013).

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 12:

Forslag til lov om ændring af forældelsesloven. (Forældelse af udestående selskabsindskud).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 25.10.2013. Betænkning 28.11.2013).

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 13:

Forslag til lov om ændring af forvaltningsloven, lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og lov om Forsvarets Efterretningstjeneste (FE). (Krav om identifikation m.v. i afgørelsessager og adgang til aktindsigt i PET's sager om administrative forhold).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 31.10.2013. Betænkning 28.11.2013).

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og flere andre love. (Midlertidig arbejdsmarkedsydelse, indsatsen for modtagere af midlertidig arbejdsmarkedsydelse, sikring af ret til syge- og barseldagpenge, målretning af danskuddannelsestilbud m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 13.11.2013. 1. behandling 22.11.2013. Betænkning 11.12.2013).

11) 2. behandling af lovforslag nr. L 63:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser, lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser, lov om medie- og journalisthøjskolen og lov om friplads og stipendium til visse udenlandske studerende ved erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. (Ændringer som følge af evaluering af erhvervsakademistrukturen m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).
(Fremsættelse 13.11.2013. 1. behandling 21.11.2013. Betænkning 10.12.2013).

12) 2. behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om ændring af lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser og lov om Danmarks Evalueringsinstitut og om ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog. (Ændringer som følge af ny pædagoguddannelse).
Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).
(Fremsættelse 02.10.2013. (Omtrykt). 1. behandling 01.11.2013. Betænkning 03.12.2013).

13) 2. behandling af lovforslag nr. L 46:

Forslag til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om værdipapirhandel m.v., lov om finansiel stabilitet og lov om tinglysning. (Styrkelse af markedet for erhvervsobligationer med indførelse af regler om repræsentanter i forbindelse med obligationsudstedelser og mulighed for, at pengeinstitutter kan oprette refinansieringsregistre, adgang til, at andre end låntagerne i et realkreditatieselskab kan udøve indflydelse på den forening, der ejer realkreditselskabet, m.v.).
Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).
(Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 12.11.2013. Betænkning 05.12.2013).

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 89:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. og lov om finansiel virksomhed. (Regulering af refinansieringsrisiko for realkreditobligationer, særligt dækkede realkreditobligationer og særligt dækkede obligationer m.v.).
Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).
(Fremsættelse 28.11.2013).

15) 1. behandling af lovforslag nr. L 94:

Forslag til lov om ændring af lægemiddeloven, lov om medicinsk udstyr, apotekerloven, sundhedsloven og lov om markedsføring af sundhedsydelser. (Samarbejde mellem sundhedspersoner og lægemiddel- og medicoindustrien, styrket transitkontrol og overvågning af lægemidler, adgang for sygehusapoteker til at færdigtillberede cytostatika til familiedyr og til indbyrdes handel med råvarer, straf for overtrædelse af reglerne om markedsføring af sundhedsydelser, m.v.).
Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).
(Fremsættelse 05.12.2013).

16) Forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser om kvaliteten på uddannelsesområdet.
Af Esben Lunde Larsen (V), Jens Henrik Thulesen Dahl (DF), Merete Riisager (LA) og Vivi Kier (KF).
(Anmeldelse 02.10.2013. Fremme 08.10.2013).

17) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 14:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om kommunale og regionale valg.
Af Morten Marinus (DF), Finn Sørensen (EL) og Simon Emil Ammitzbøll (LA) m.fl.
(Fremsættelse 24.10.2013).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

Undervisningsministeren (Christine Antorini) har meddelt mig, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om de nationale test i folkeskolen.
(Redegørelse nr. R 6).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Jeg foreslår, at forhandlingen om denne redegørelse finder sted onsdag den 29. januar 2014. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette forslag som vedtaget.

Det er vedtaget.

Fra statsministeren har jeg modtaget meddelelse om den netop gennemførte regeringsrokade.

Meddelelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. nedenfor).

[»Statsministeriets forestilling om ændringer i ministeriets sammensætning.

Som jeg har haft den ære at redegøre for over for Deres Majestæt, må jeg finde det rigtigst, at der sker visse ændringer i ministeriets sammensætning, og jeg skal derfor tillade mig at indstille: at det må behage Deres Majestæt

at afskedige i nåde udenrigsminister Villy Søvndal fra den ham hidtil betroede ministerstilling,

at afskedige i nåde justitsminister Morten Bødskov fra den ham hidtil betroede ministerstilling,

at fritage skatteminister Holger Kirkholm Nielsen for denne stilling og udnævne ham til udenrigsminister,
at fritage minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Karen Angelo Hækkerup for denne stilling og udnævne hende til justitsminister,

at udnævne medlem af Folketinget Jonas Dahl til skatteminister,
at udnævne medlem af Europa-Parlamentet Dan Jannik Jørgensen til minister for fødevarer, landbrug og fiskeri,

at bestemme

at den i medfør af kongelig resolution af 8. november 2013 midlertidige henlæggelse af de under Udenrigsministeriet hørende forretninger til handels- og europaministeren og udviklingsministeren bringes til ophør.

I forventning om, at denne indstilling må vinde Deres Majestæts bifald, tillader jeg mig at forelægge de fornødne ekspeditioner til Deres Majestæts underskrift.

Statsministeriet, den 11. december 2013

I ærbødighed

Sign. Helle Thorning-Schmidt/
Jens Teilberg Søndergaard

Indstillingen bifaldes

Sign. Margrethe R

Amalienborg, den 12. december 2013«].

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 3. behandling af lovforslag nr. L 48:

Forslag til lov om ændring af lov om inddrivelse af gæld til det offentlige og kildeskatteloven. (Effektivisering af inddrivelsen af forsyningsvirksomheders krav gennem adgang til skyldners personnummer og henstand med indregnet restskat m.v.).

Af skatteministeren (Holger K. Nielsen).

(Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 07.11.2013. Betænkning 05.12.2013. 2. behandling 10.12.2013).

Kl. 10:01

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og så går vi til afstemning.

Kl. 10:01

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om forslagens endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 98 (V, S, DF, RV, SF, EL og KF), imod stemte 5 (LA), hverken for eller imod stemte 0.

Forslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af pensionsafkastbeskatningsloven, pensionsbeskatningsloven, kildeskatteloven og arbejdsmarkedsbidragsloven. (Forrentning af negativ institutskat, etablering af en godkendelsesordning for ikkefradragsberettigede pensionsindbetalinger og tilbagebetaling m.v. af ikkefradragsberettigede indbetalinger til ratepension i indbetalingsåret m.v.).

Af skatteministeren (Holger K. Nielsen).

(Fremsættelse 06.11.2013. 1. behandling 14.11.2013. Betænkning 05.12.2013. 2. behandling 10.12.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:01

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:02

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 96 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), imod stemte 7 (EL), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 6:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Revision af visumregler, akkrediteringsordning for udenlandske virksomheder, justering af karensregler, afslagskompetence til danske repræsentationer, beregning af kortvarige ophold m.v.).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 10.10.2013. Betænkning 26.11.2013. 2. behandling 10.12.2013. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag. Hr. Martin Henriksen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:02

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Da Dansk Folkeparti ved førstebehandlingen godt nok med en række forbehold udtalte sig positivt om dette lovforslag omhandlende en ændring af visumreglerne, er det kun rimeligt, at jeg kort redegør for, hvorfor vi nu ender med ikke at kunne støtte lovforslaget, i øvrigt som det eneste parti i Folketinget.

Jeg vil gerne understrege, at vi i Dansk Folkeparti grundlæggende mener, at det skal være så fleksibelt og smidigt som muligt for bl.a. erhvervsfolk og turister at komme hertil, hvorfor vi er gået ind i udvalgsbehandlingen med en vis forventning til justitsministeren. Det var så den tidligere justitsminister – og i øvrigt tillykke til den nye – men svarene havde nok ikke været anderledes. Vi havde en forventning om, at Justitsministeriet via sine svar på en række udvalgs spørgsmål ville kunne imødekomme Dansk Folkepartis bekymringer, men det er desværre ikke sket.

Når der tildeles ca. 100.000 visa om året plus et ukendt antal visa via Schengensamarbejdet, skal tingene naturligvis belyses og være gennemarbejdet. Det fremgår af en række svar fra Justitsministeriet, at der ikke er et klart overblik over kontrolindsatsen på området, hvorfor det er vanskeligt at forsvare, at det i nogle tilfælde skal være endnu nemmere og hurtigere komme til Danmark på et visum.

I Dansk Folkeparti opfordrer vi til, at der skabes et overblik over, hvor mange personer der reelt har adgang til Danmark. Lovforslaget indfører bl.a. den nederlandske red carpet-model, der skulle give en særlig nem adgang for personer tilknyttet bestemte udenlandske virksomheder, foreninger osv. i de danske visumregler, og derfor har vi fra Dansk Folkepartis side også spurgt ind til de nederlandske er-

faringer med modellen, bl.a. hvor mange der benytter ordningen, og forholdene vedrørende omgåelse af de nederlandske regler.

I et svar til udvalget lyder det bl.a., at det nederlandske udenrigsministerium, der er ansvarligt for det pågældende program, som nu skal implementeres i dansk lovgivning, ikke fører statistik over antallet af virksomheder, der er optaget i programmet, og heller ikke fører statistik over, hvor mange personer der får udstedt visum under programmet. Det fremgår også af svaret, at der kun i meget få tilfælde er konstateret misbrug af ordningen, men det svar giver efter vores opfattelse ikke meget mening, for hvordan kan der være et overblik over, hvor mange der snyder med ordningen, når der ikke er et overblik over, hvor mange der bruger ordningen?

Forslaget bygger efter vores opfattelse på et alt for usikkert grundlag. Virkeligheden er den, at de danske myndigheder har en lav afslagsprocent på visumansøgninger, ligesom danske myndigheder også har en kort sagsbehandlingstid for ansøgninger om forretningsvisa og turistvisa, når man sammenligner dansk praksis med praksis i andre Schengenlande. Indvandringen til Danmark er rekordstor, og ved siden af kommer der rigtig mange udlændinge, herunder også personer, som myndighederne overhovedet ikke har overblik over, bl.a. på grund af Danmarks deltagelse i Schengensamarbejdet. Dette bør belyses, og det har vi alle sammen en interesse i.

Samlet set kan Dansk Folkeparti derfor ikke støtte lovforslaget. Hvis der ellers skulle være nogen, der er interesseret i en uddybning af vores synspunkter, henviser jeg til vores betækningsbidrag.

Kl. 10:05

Formanden:

Tak til ordføreren. Er der flere, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:05

Afstemning**Formanden:**

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 89 (V, S, DF, RV, SF, EL og KF), imod stemte 13 (DF), hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 27:**Forslag til folketingsbeslutning om Folketingets Ombudsmands beretning for 2012.**

Af Retsudvalget.

(Fremsat i betænkning fra Retsudvalget 21.11.2013. Anmeldelse (i salen) 03.12.2013. 1. behandling 10.12.2013).

Kl. 10:06

Forhandling**Formanden:**

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet. Så går vi til afstemning.

Kl. 10:06

Afstemning**Formanden:**

Vi stemmer om forslagens endelige vedtagelse nu.

Forslaget til folketingsbeslutning er enstemmigt vedtaget med 101 stemmer og vil nu blive sendt til justitsministeren.

[For stemte 101 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 2. behandling af lovforslag nr. L 53:**Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.**

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 08.11.2013. Betænkning 05.12.2013. Ændringsforslag nr. 5 af 12.12.2013 uden for betænkningen af justitsministeren (Morten Bødskov)).

Kl. 10:07

Forhandling**Formanden:**

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet. Vi går til afstemning.

Kl. 10:07

Afstemning**Formanden:**

Hvis ikke afstemning begæres, betragtes ændringsforslag nr. 5 uden for betænkningen af justitsministeren som vedtaget.

Det er vedtaget.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af udvalget, og om ændringsforslag nr. 2, tiltrådt af et flertal i udvalget med undtagelse af Enhedslisten, eller om ændringsforslag nr. 3 og 4, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Så forstår jeg, at der er stillet forslag om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Gennemførelse af den reviderede Dublinforordning af 26. juni 2013).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 10.10.2013. Betænkning 26.11.2013).

Kl. 10:08

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:08

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 11:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og kildeskatteloven. (Udvidet adgang til registersamkøring, bemyndigelse til at fastsætte regler om anvendelse af ansøgningsskema eller en digital ansøgningssløsning, ændring af reglerne om opsættende virkning i sager om humanitært ophold, eftersøgning af familiemæssigt netværk, overførsel af klagesager fra Justitsministeriet til Udlændingenævnet m.v.).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 25.10.2013. Betænkning 10.12.2013).

Kl. 10:08

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:08

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af udvalget, om, at lovforslaget deles i to lovforslag?

Delingen af lovforslaget i to er vedtaget.

Der stemmes herefter om det under A nævnte lovforslag [Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Overførsel af klagesager fra Justitsministeriet til Udlændingenævnet m.v.)]:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 2, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Herefter stemmes der om det under B nævnte lovforslag [Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og kildeskatteloven. (Udvidet adgang til registersamkøring, bemyndigelse til at fastsætte regler om anvendelse af ansøgningsskema eller en digital ansøgningssløsning, ændring af reglerne om opsættende virkning i sager om humanitært ophold, eftersøgning af familiemæssigt netværk m.v.)]:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 3, tiltrådt af udvalget?

Det er ligeledes vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslagene går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 12:

Forslag til lov om ændring af forældelsesloven. (Forældelse af udestående selskabsindskud).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 25.10.2013. Betænkning 28.11.2013).

Kl. 10:09

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:10

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om ændringsforslag nr. 1 af et mindretal (Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative Folkeparti), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 49 (V, DF, LA og KF), imod stemte 53 (S, RV, SF og EL), hverken eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 2 og 3, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Må jeg bede om noget mere ro!

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 13:

Forslag til lov om ændring af forvaltningsloven, lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og lov om Forsvarets Efterretnings-tjeneste (FE). (Krav om identifikation m.v. i afgørelsessager og adgang til aktindsigt i PET's sager om administrative forhold).

Af justitsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 31.10.2013. Betænkning 28.11.2013).

Kl. 10:11

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 2. behandling af lovforslag nr. L 63:

Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser, lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser, lov om medie- og journalisthøjskolen og lov om friplads og stipendium til visse udenlandske studerende ved erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. (Ændringer som følge af evaluering af erhvervsakademistrukturen m.v.).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 13.11.2013. 1. behandling 21.11.2013. Betænkning 10.12.2013).

Kl. 10:12

Forhandling

Formanden:

Jeg elsker korte titler på lovforslagene!

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:12

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1, tiltrådt af udvalget?

Det er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 2. behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedssikring m.v., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og flere andre love. (Midlertidig arbejdsmarkedsydelse, indsatsen for modtagere af midlertidig arbejdsmarkedsydelse, sikring af ret til syge- og barseldagpenge, målretning af danskuddannelsestilbud m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 13.11.2013. 1. behandling 22.11.2013. Betænkning 11.12.2013).

Kl. 10:11

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig om dette forslag?

Det er ikke tilfældet, og så går vi til afstemning.

Kl. 10:11

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-3, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 2. behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om ændring af lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser og lov om Danmarks Evalueringsinstitut og om ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog. (Ændringer som følge af ny pædagoguddannelse).

Af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard).

(Fremsættelse 02.10.2013. (Omtrykt). 1. behandling 01.11.2013. Betænkning 03.12.2013).

Kl. 10:13

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 2. behandling af lovforslag nr. L 46:

Forslag til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om værdipapirhandel m.v., lov om finansiel stabilitet og lov om tinglysning. (Styrkelse af markedet for erhvervsobligationer med indførelse af regler om repræsentanter i forbindelse med obligationsudstedelser og mulighed for, at pengeinstitutter kan oprette refinansieringsregistre, adgang til, at andre end låntagerne i et realkreditaktieselskab kan udøve indflydelse på den forening, der ejer realkreditselskabet, m.v.).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).
(Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 12.11.2013. Betænkning 05.12.2013).

Kl. 10:14

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, så er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:14

Afstemning

Formanden:

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 1-12, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 1. behandling af lovforslag nr. L 89:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditlån og realkreditobligationer m.v. og lov om finansiel virksomhed. (Regulering af

refinansieringsrisiko for realkreditobligationer, særligt dækkede realkreditobligationer og særligt dækkede obligationer m.v.).

Af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen).

(Fremsættelse 28.11.2013).

Kl. 10:14

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Preben Bang Henriksen som Venstres ordfører.

Kl. 10:15

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Tak for det. Det danske realkreditsystem er ganske unikt. Det vil enhver dansker vide, hvis man har forsøgt at forklare systemet over for en udlænding. Det er ikke bare lixtallet, det er også et rigtig godt system. Selv om det er indviklet, er det et godt system for låntagere og långivere i Danmark. Det skal vi i videst muligt omfang søge at bevare.

Det burde derfor også være en givet ting, at vilkårene for det her system blev fastsat i Danmark, men sådan er det bare ikke i 2013. Der er det i vidt omfang afhængigt af ratingbureauernes karakterer. Det er vanvittigt, vil nogle mene, men det er nu engang realiteternes verden. Og i lyset heraf skal det foreliggende forslag selvfølgelig ses. F1- og F3-lån, rentetilpasningslån, udgør i dag en meget stor del af lånemassen i Danmark – nogle vil mene en foruroligende stor del.

Hensigten med forslaget her er at tage en del af refinansieringsrisikoen ud af markedet, dels ved at tvinge investorerne til en løbetidsforlængelse, i de fleste tilfælde på 12 måneder, dels ved at indbygge et renteloft på 5 pct. plus den gamle rente. Er renten steget fra 1 til 8 pct. på 1 år, ja, så bliver obligationen altså løbetidsforlænget i 12 måneder til en rente på 6 pct. Forslaget er det, man kunne kalde en tvungen forsikringsordning mod en situation, der er opstået én gang i 150 år. Det svarer lidt til at tvinge folk til at tegne en jordskælvforsikring i Danmark, men vi må jo sige, som jeg var inde på før, at det åbenbart er det, som nutidens ratingbureauer lægger vægt på, og det er derfor et krav til, at vi kan have et velfungerende realkreditsystem.

Men forslaget efterlader nogle spørgsmål, som vi er nødt til at tage stilling til under udvalgsbehandlingen. Det antages, at låntagers pris for den her forsikring, hvis man kan kalde den det, er 0,1 pct. i form af kurspåvirkning, når der skal ske en refinansiering. Jeg vil godt have nærmere belyst, hvor ministeren har det pågældende tal, det pågældende skøn, fra. Hvad er det egentlig, der ligger til grund for skønnet?

Den anden ting, som skal belyses, er situationen, når en auktion over disse obligationer fejler. Det er et begreb, man her introducerer, uden at vi egentlig kan se, hvad der ligger heri.

Den tredje ting er, at vi skal være rimelig sikre på, at vi nu også med det her forslag tilfredsstiller de ratingbureauer, hvilket det egentlig er skabt for at sikre, og den fjerde ting er, at ministeren jo i forslaget forudsætter, at den forøgede udgift, som låntagerne får, kompenseres via en sænkning af bidragssatserne. Det vil vi godt have nærmere belyst. Hvad er det egentlig, ministeren har at have disse ord i?

Jeg kan forstå på dagspressen, at ministeren er af den opfattelse, at hvis ikke man følger det at sænke bidragssatserne her, ja, så vil ministeren indkalde til kaffe. Og her vil jeg nok gerne have at vide, hvad det egentlig mere konkret er, ministeren agter at foretage sig, hvis der ikke sker et fald i bidragssatserne, således som forslaget forudsætter. Vi skal erindre, at for de fleste mennesker i Danmark er bidragene noget, som fastsættes af realkreditinstitutterne og modsvares

af muligheden for at kunne flytte lånet til en anden kreditforening. Problemet er bare, at de fleste mennesker ikke kan flytte deres lån i dag, og derfor er det i realiteten et område, der p.t. er uden for konkurrence. Men så meget desto mere er det også vigtigt at få ministerens bemærkninger til, hvorfra han har antagelsen om, at bidragene vil falde, lige så meget som renten stiger, efter den her ordning.

Endelig er det vigtigt at præcisere over for nuværende og kommende låntagere, at forslaget desværre ikke er en relevant forsikring imod renteutviklingen her i Danmark. Vi kan faktisk desværre med langt større sandsynlighed komme til at se rentestigninger på 2, 3 og 4 pct., og det er da også på dagens ejendomsmarked rigeligt til at ryste hele systemet. Folk må ikke få den opfattelse, at det lovforslag, vi har nu, er en blåstempling af realkrediten eller af de variabelt forrentede lån. Der er stadig væk en stor risiko ved at tage de her lån.

Så summa summarum: Venstre går positivt ind i en dialog med ministeren om lovforslaget, men vi har som bekendt de forbehold, som jeg nævnte før, og som jeg meget gerne vil have belyst under det lovforberedende arbejde. Tak.

Kl. 10:19

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Benny Engelbrecht som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:20

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Tak, formand. Jeg vil gerne starte med at tage tråden op efter hr. Preben Bang Henriksen og Venstre, fordi hr. Preben Bang Henriksen faktisk i afslutningen af sin tale var inde på et meget vigtigt element, som jeg gerne vil tilslutte mig på Socialdemokraternes vegne, nemlig at dette lovforslag jo på ingen som helst måde skal ses som et tiltag til at fjerne den risiko, der altid vil være forbundet med det at have et variabelt forrentet huslån – det må nødvendigvis være sådan, at skal man have en sikkerhed for sin økonomi, så er den eneste måde at gøre det på selvfølgelig også fremadrettet at have fastforrentede lån. Men det er klart, at det, som vi forholder os til her, jo er tohundredårstormen, som jeg tror at nogen har kaldt det her, altså den helt ekstreme situation.

Det er nemlig sådan, at det, lige siden regeringen trådte til, har været regeringens hovedfokus at få Danmark sikkert gennem den økonomiske krise, og heldigvis er der mange indici på, at det efterhånden peger i en rigtig og positiv retning for dansk økonomi. Det ser efterhånden ud til, at vi får en lidt lysere fremtid, og det kan vi se i møde.

Men finanskrisen har i den grad åbnet vores øjne for, hvor usikkert det finansielle marked kan være. Derfor er regeringen jo også i fuld gang med at sikre, polstre og stramme op i hver en krog af den finansielle sektor. Lovforslaget, som vi behandler i dag, er en brik af mange, som skal bidrage til det arbejde. For de internationale markeder skal have tillid til det danske realkreditmarked, og for at være sikker på, at markederne føler sig sikre, ja, så skal ratingbureauerne også have tillid til, at realkrediten kan klare sig igennem en eventuel ny krise lige så sikkert, som man klarede sig igennem den sidste krise, hvor mange landes boliglån var truet, men aldrig nogen sinde de danske. Danske boligejere skal ikke være bange for, at de i tilfælde af en ny og mere ekstrem finanskrisen bliver nødt til at gå fra hus og hjem; så enkelt er det. Selv den værste mulige situation skal vi altså tage højde for, og det er netop det, vi gør nu. Vi skal tage højde for den krise, der kan ramme, ikke engang hvert 10. år, men snarere med århundreders mellemrum.

Konkret håndterer forslaget tre elementer. Det første er at sætte rammerne for, hvad der skal ske, hvis en auktion over kortfristede rentetilpasningslån slår fejl. Det andet er, at der indføres et renteloft eller en rentetrigger for obligationer med en løbetid op til 3 år. Det

tredje element er at sætte rammen for, hvad der skal ske i det usandsynlige tilfælde, at et realkreditinstitut skal afvikles.

Lovforslagets væsentligste element er indførelsen af et krav om, at løbetiden på en eksisterende obligation bliver forlænget med 1 år, hvis et konkret lån ikke kan refinansieres. Det skal fremover fremgå af vilkårene for alle obligationer. På et internationalt niveau er det ikke usædvanligt, at man håndterer refinansieringsproblemer ved at forlænge obligationer med 1 år ad gangen. Derfor forventer vi heller ikke, at udenlandske investorer vil lade være med at købe danske realkreditobligationer, tværtimod. Det bliver lettere for investorerne at gennemskue, hvordan de står, hvis en refinansiering fejler. Det vil skabe ro, det vil styrke den finansielle stabilitet, og det er til gavn for hele Danmark, at der er tillid til vores finansielle markeder.

Det er værd at understrege, at lovforslaget drejer sig om et sikkerhedsnet, som kun bliver aktuelt, hvis en ekstrem situation opstår, en ekstrem situation, hvor renten stiger mere end 5 procentpoint på et år. Det er dog – det skal jeg understrege – temmelig usandsynligt. I løbet af de 150 år, vi nu har haft vores realkreditsystem, er det ikke sket en eneste gang, at renten er steget med 5 procentpoint på et år. Men vi vil gerne være på den sikre side.

Derfor fremsætter vi dette lovforslag med et sikkerhedsnet, som skærper de internationale ratingbureauers tillid til den danske realkreditmodel, og som samtidig sikrer, at en finanskrisen ikke kan give fuldstændig ukontrollerede rentestigninger med katastrofale følger for både den enkelte borger og for boligmarkedet. Det giver tryghed. Det er klart, at der vil være en lille meromkostning med de beregningsmodeller, der ligger, på 0,1 procentpoint, som man kan sige at forbrugeren jo selvfølgelig kommer til at betale i sidste ende, og det kan jeg også forstå er en beregning, som Nationalbanken skønner også kommer til at passe, men det er ikke en betaling, som er for høj, synes vi, i forhold til den risiko, man dermed fjerner. Det er tryghed, det handler om, og derfor stemmer Socialdemokraterne naturligvis også for forslaget.

Kl. 10:25

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Hans Kristian Skibby som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:25

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

På vegne af Dansk Folkeparti vil jeg gerne kvittere for ministerens fremsættelse af det her lovforslag. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at der er stor tillid til den danske realkreditmodel, som den er i dag, og det synes vi i Dansk Folkeparti der skal blive ved med at være. Vi er også tilhængere af, at vi har en fleksibel model, hvor folk kan vælge forskellige typer af lån til deres ejendom alt efter deres egen økonomiske situation og det behov, de har for eventuelt at synes, at de vil have et sikkert lån med fast rente, eller om de også mener, at de vil være med på en fleksibel rente, hvor det så medfører nogle risici, som selvfølgelig er inden for en ramme. Det er så de rammer, vi diskuterer her i dag.

Hvis man ser på, hvad der sker, ser man jo, at vi har fået den her arbejdsgruppe nedsat fra en række relevante ministerier, fra Finanstilsynet og fra Nationalbanken. Man har jo dels skullet afdække de mulige risici, der ville være, ved at vi fastholder den nuværende model for de kortforrentede realkreditobligationer, dels skulle man gå ind og kigge på, om der kunne være nogen løsningsmodeller, som kunne være med til at fastholde en fleksibel realkreditmodel i Danmark med en høj grad af både forbrugertillid og ikke mindst investortillid. Det mener vi faktisk vi har i dag, og det mener vi også vi har, når det her lovforslag bliver vedtaget. For man kan jo spørge sig selv: Hvad sker der, hvis det ender med, at der kommer en budrunde, hvor der ikke kommer bud nok ind, hvad sker der, hvis der er en

budrunde, hvor en auktion ikke kan gennemføres som vanligt? Ja, så vil det selvfølgelig være til stor ugunst for vores samlede ejendoms-marked her i Danmark. Der kan jo komme situationer, hvor der vil være mindre investortillid, og der vil også kunne komme situationer, hvor man vil kunne få forrentet sin investeringskapital andre steder, måske med en bedre forrentning, end man kan i obligationer. Derfor kan man jo ikke afvise, at det kan ske. Jeg tror så personligt ikke, at det vil komme til at ske, og det er jo også det, som andre ordførere har været inde på tidligere, altså at hvis man kigger på historikken, vil man se, at det ikke ligefrem er den måde, det har eskaleret så hurtigt på, med stigninger og fald i renten på over 5 kurspoint. Så vi tror på, at der er en fremtid for det, også i den nuværende form og også med den her mindre ændring, som der nu lægges op til.

Vi kan også se, at man for faktisk flere år siden begyndte med netop ikke at ville have fornyet eller solgt alle obligationerne på en gang, således at man for mange af de nye realkreditobligationer med kort løbetid faktisk har vedtaget, at nogle af dem sættes til salg i oktober, andre i november, nogle i december osv. På den måde står man ikke og skal gøre det hele på en gang sidst på året, og det er alt sammen med til at gøre risikoen mindre og tilliden større. Så Dansk Folkeparti kan støtte lovforslaget her. Vi vil selvfølgelig også følge udvalgsbehandlingen og se, om der måtte komme andre ting ind i forbindelse med de høringssvar, vi har fået, og de spørgsmål, der måtte komme, men umiddelbart kan vi støtte lovforslaget.

KI. 10:28

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Andreas Steenberg som radikal ordfører.

KI. 10:28

(Ordfører)

Andreas Steenberg (RV):

Rangvidudvalget har undersøgt årsagerne til den finansielle krise i Danmark. Et af deres interessante fund er, at danskerne under Anders Fogh Rasmussens »vi kan købe hele verden« -økonomi gælds-atte sig meget ekstremt. Resultatet er, at danskerne i dag er blandt de mest forgældede folk i verden. Den store bolig-gæld gjorde Danmark sårbar over for den krise, der ramte, men det var ikke kun Danmark og danskerne, der blev gjort sårbare. Det gjorde også de finansielle virksomheder, som nu har problemer med at få refinansieret den høje bolig-gæld.

Lovforslaget her vil løse et af de problemer, og det vil jeg vende tilbage til, men inden da vil jeg sende en opfordring til den finansielle sektor: Også I har et ansvar for at få det danske bolig-lånsmarked på fode igen. Kreditvurderingen, altså vurderingen af, om folk kan betale deres lån tilbage med renter, har været alt for lempelig på de såkaldte F1-lån og på de afdragsfrie lån. Det skal laves om. Der er mange tiltag i gang i branchen, men jeg vil opfordre til, at man gør endnu mere.

Så tilbage til selve lovforslaget. Pr. 30. juni 2013 var der realkreditlån for i alt 2.587 mia. kr., heraf rentetilpasningslån for 1.402 mia. kr. Det er i sandhed et svimlende beløb. De her 1.402 mia. kr. skal refinansieres, når obligationen udløber, og mange af dem hvert eneste år. Nationalbanken og andre har flere gange anført, at der kan opstå en situation, hvor lånene simpelt hen ikke kan refinansieres. Beløbet er så stort, at den risiko ikke kan afvises.

Lovforslaget betyder, at løbetiden for obligationerne bag et rentetilpasningslån forlænges med 1 år, hvis det ikke er muligt at refinansiere lånet. Når det år er gået, kan instituttet igen forsøge at afsætte obligationen. Er det heller ikke muligt der, kan man igen forlænge obligationerne. Den her mulighed for at forlænge obligationen vil flytte risikoen fra banken og realkreditinstituttet til investoren. Investoren vil ikke kunne gøre gældende, at man ikke har fået rettidig betaling, hvis obligationen forlænges. På den måde fjernes risikoen fra realkreditinstituttet. Det kan øge renten på lånet, men samtidig vur-

deres det at blive billigere for institutterne at skaffe kapital, da deres forretning bliver mere sikker. Der har allerede været et ratinginstitut, der har meldt ud, at de ser positivt på den her ændring. Derfor er det regeringens vurdering, at det samlet set ikke vil blive dyrere at have boliglån, måske snarere tværtimod.

Til sidst vil jeg understrege, at Radikale Venstre med det her lovforslag ikke ønsker at give bestemte finansielle virksomheder fordele i markedet. Der er blevet rejst en række spørgsmål, og vi vil sørge for i udvalgsarbejdet at forfølge det mål, at ingen virksomheder skal opnå en konkurrencefordel over for andre.

Med de ord kan vi støtte lovforslaget.

KI. 10:32

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Hans Kristian Skibby.

KI. 10:32

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak, hr. formand. Jeg noterede mig, at det var en meget forudsigelig tale, og jeg synes sådan set også, den var fin nok, men jeg noterede mig også, at ordføreren sagde, at danskerne er et af de mest forgældede folkefærd i verden. Og det synes jeg måske at ordføreren skulle uddybe lidt, for hvis man kigger på de tal, der kommer fra bl.a. økonomer, som jo sidder og tæsker i de her tal, både månedligt og årligt, og samler dem i en hel masse redegørelser, kan man se, at de danske formuer svulmer. En typisk dansker har en formue på over 1 mio. kr., når al gæld er trukket fra, og har en aktiv formuebeholdning i banken på i gennemsnit 140.000 kr. – og der er taget forbehold for deres ejendomsværdi og gæld og alt muligt andet.

Vil ordføreren så stadig væk mene, at vi er et af de mest forgældede lande? For det der med gæld skal beregnes på den korrekte måde, og det er jo, hvor man både tager aktiver og passiver med, og det synes jeg ikke ordføreren gør, når han bare siger, at vi er de mest forgældede i hele verden.

KI. 10:33

Formanden:

Ordføreren.

KI. 10:33

Andreas Steenberg (RV):

Jeg mener, at det er i Rangvidrapporten på side 134, at de laver en sammenligning mellem 18 vesteuropæiske industrialiserede lande, og hvor de konkluderer, at danskerne er dem, der har mest bolig-gæld. Det er så korrekt, at vi også har rigtig meget pensionsopsparing, men i forhold til det, vi diskuterer her, er det jo en udfordring i forhold til den meget store mængde af boliglån at få dem refinansieret.

KI. 10:33

Formanden:

Hr. Hans Kristian Skibby.

KI. 10:33

Hans Kristian Skibby (DF):

Jo, men der er jo forskel på at have bolig-gæld og så have formue. Ordføreren siger, at vi er de mest forgældede, og så prøver jeg bare at få klarhed over, hvad det er. De Radikale egentlig mener. For i min optik er danskerne ikke specielt forgældede, for vi skal jo have det samlede regnskab med. Det er da korrekt, at vi har en stor gæld i vores ejendomme, og det har selvfølgelig noget at gøre med den måde, vi får lov til at belåne vores ejendomme på, hvor man ikke som i Australien skal lægge 30 pct. i udbetaling på en ejendom for overhovedet at få lov til at købe. Vi har en anden måde at betale vores ejendomme på i Danmark, men det gør jo ikke, at vi er mere forgældede,

for man skal jo have formuerne med i beregningen, man skal have opsparingerne med, man skal have kapitalpensionerne og ratepensionerne med, man skal have indeståender i bankerne med, man skal have det hele med.

Det er jo det, økonomerne sidder og regner på, og der viser det sig, at danskerne samlet set er et af de rigeste folkefærd i hele verden. Og så synes jeg, det virker underligt, at ordføreren står hernede og siger, at vi er de mest forgældede. Når man kun kigger på ejendomslån, er det selvfølgelig korrekt, men vi skal jo have det hele med, og det synes jeg ordføreren skal respektere.

Kl. 10:35

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:35

Andreas Steenberg (RV):

Hr. Skibby og jeg er jo ikke specielt uenige, men det, der er udfordringen for dansk økonomi, er, at danskerne har optaget gigantstore boliglån og ikke rigtig afdrager på gælden. Og det udgør jo en risiko for de finansielle virksomheder, og det udgør også en risiko for danskerne, hvis de mister deres arbejde. Så er det korrekt, at man jo så også ved siden af laver en masse opsparing i pensioner, men for dansk økonomi er det – og det er det, Rangvidrapporten konkluderer – en udfordring, at vi har så stor boliggyld, og at den fik lov at eksplodere så meget, som den gjorde, op igennem 00'erne.

Kl. 10:35

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Lisbeth Bech Poulsen som SF's ordfører.

Kl. 10:35

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Vi står her i dag, fordi vi skal behandle et lovforslag, der har ét overordnet formål, og det er at fremtidssikre den danske realkreditmodel. Det er der god grund til, fordi den danske model har tidligere under den dybe økonomiske krise, vi er i slutningen af nu, vist sig meget robust. Og robusthed er, hvad vi har brug for både som boligejere og virksomhedsejere og skatteborgere i det her land. Lovforslaget vil fjerne den såkaldte refinansieringsrisiko på realkreditobligationer.

De korte flexobligationer udgør 70-75 pct. af de danske bankers og realkreditselskabers likviditetsberedskab i dag, så hvad der sker med de her lån har kæmpestor betydning for hele økonomien. Det er vigtigt, at vi kæmper for de danske realkreditobligationer og ikke mindst sikrer de korte flexobligationer, så de får det høje kvalitetsstempel og får status som særlig likvide. Det har stor betydning for hele det finansielle system, at vi sikrer, at obligationerne kan blive ved med at have status som særlig sikre værdipapirer.

Vi gør nu, hvad vi kan for at gøre realkreditinstitutterne i stand til at håndtere udfordringerne fra stigende krav fra ratingbureauer og EU, og man kunne jo tage en lang diskussion om de forskellige ratingbureauer og den måde, de kan påvirke et helt lands økonomi på, og deres rolle i finanskrisen, men vi står bare med det konkrete problem, at det har kæmpestor betydning for et land, om man bliver nedgraderet og går fra AAA til AA f.eks.

Lovforslaget vedrører de populære rentetilpasningslån og bliver bl.a. fremsat på baggrund af konklusioner fra den arbejdsgruppe, der er blevet omtalt tidligere i dag, og der blev konkluderet, at en konkret risiko ved realkreditfinansiering ligger i den store udbredelse af rentetilpasningslåne og muligheden for, at der kan opstå problemer i forbindelse med refinansiering.

Nu var min gode kollega, hr. Preben Bang Henriksen, inde i nogle metaforer om jordskælv. Man må jo også sige, at med det vilde vejr, vi har haft de senere år, har vi fået en masse nye ord i vores

ordbog som Stormrådet og klimatilpasning, så man kan ikke vide, hvad der sker, og vi står i en krise, der måske har lært os, at det uventede kan ske, og så bliver vi nødt til at sikre os mod det. Derfor er det nødvendigt at regulere den situation, hvor en refinansieringsaktion fejler, eller hvor aktionen medfører meget store rentestigninger for låntagerne. Vi har jo kun set en situation før, hvor der har været så store udsving på 5 pct. – det var så i den modsatte retning, kan man sige, heldigvis – i 1980'erne, men man kan altså godt have så store udsving. Det ser vi forhåbentlig ikke.

Forslaget er til gavn for forbrugerne, fordi det giver øget genomsigtighed, så de i højere grad ved, hvad de har at gøre med, og låntagerne får et mere sikkert realkreditsystem, og de danske bolig- og virksomhedsejere kan stadig væk få gode realkreditlån. Her imødegår vi med forslaget også bl.a. de internationale ratingbureauers krav om at håndtere refinansieringsrisikoen, så det understøtter den finansielle stabilitet, og vi har jo masser af ministre, som i EU-regi prøver at udbrede kendskabet til dansk realkredit, og det er jo en kamp op ad bakke.

Vi så også med forskellige direktiver, som økonomi- og indenrigsministeren har været i gang med, at der er problemer fra udlandet med at forstå omfanget af det danske realkreditsystem, og hvor sikkert det er. På den her måde imødegår vi både en potentiel, reel risiko, men også omverdenens opfattelse af, hvor sikkert det danske realkreditsystem er.

Vi gør dermed op med refinansieringsrisikoen, vi skaber genomsigtighed og klarhed omkring refinansieringen til gavn for låntagere, investorer og realkreditinstitutter, og vi fremtidssikrer det danske realkreditsystem, og det er vi meget tilfredse med. SF kan selvfølgelig støtte lovforslaget.

Kl. 10:39

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Frank Aaen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:39

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Nu har en del ordførere nævnt ratingbureauernes betydning og deres betydning for det her lovforslag; man kunne også sige, at det er markedskræfternes betydning for det her lovforslag. Det kunne måske godt få os til at overveje, om det er en god idé, at husfinansieringen i Danmark er afhængig af udenlandske ratingsbureauer og det internationale kapitalmarked. Sagen er jo, at de formuer, der er i opsparing i Danmark, de formuer, der ligger i pensionskasserne, jo langt overstiger det beløb, der er brug for for at kunne sikre en ordentlig boligfinansiering.

Så i virkeligheden synes jeg – for at starte i det principielle hjørne – at man skulle overveje, om det skal være et amerikansk ratingbureau med helt andre mål end at sikre dansk økonomi og danske boligejere, der skal bestemme, hvordan vi indretter boligfinansieringen i Danmark. Det er helt principielt, og jeg mener, det er en relevant debat at tage, når vi har et lovforslag på dagsordenen, som i den grad i virkeligheden er dikteret af nogle ratingbureauer, som er uden for al demokratisk kontrol, som opererer på nogle helt andre præmisser end dem, vi ville godkende, hvis vi skulle godkende dem her, og som havde et enormt ansvar for hele finanskrisen, fordi de ikke lige så, at den kom. Selv Grækenland kunne få høje ratings hos de der bureauer, lige indtil krisen virkelig brød ud. Altså, jeg mener: Det er da et dårligt sted at have sin boligfinansiering forankret. Og det er jo sådan set det, som debatten i dag viser: at sådan er det lige nu.

Jeg vil også sige, at Enhedslisten i sin tid stemte imod F1-lånene, stemte imod, at man skulle indføre afdragsfrie lån, ud fra den principielle tilgang til det, som viste sig at være fuldstændig rigtig: Da man lavede de der kortfinansierede lån, da man lavede muligheden for afdragsfrihed, så steg huspriserne. Det er ud fra det enkle princip

– det ved alle, der har prøvet købe et hus – at man ikke kigger på, hvad prisen er, men kigger på, hvad prisen er efter skat og efter renter. Det er selve nettoydelsen, man køber efter – har man råd til at betale nettoydelsen, så køber man. Men vi vidste jo, at det kunne være med til at fremme boligboblen, og det gjorde det. Vi vidste, at dem, der sad i en bolig, fik en enorm gevinst, fordi deres hus lige pludselig steg i værdi, altså fordi nettoydelsen for dem, der købte huse, faldt på grund af F1-lånene og afdragsfriheden. Og det var jo det, der var meningen med det. Der vil jeg ikke påstå at nogen gjort noget forkert – i hvert fald ikke uden at vide, at det var meningen med det, nemlig at man ved at få pustet boligpriserne op også fik udløst et forbrugsboom, ved at folk belånte deres friværdis. Det var så det, der gjorde, at vi fik en boligboble. Det er også der, mange mennesker er kommet i uføre, fordi boligpriserne så er faldet igen. Derfor er det grundlæggende et forkert finansieringssystem, vi har med at gøre med F1-lånene og afdragsfriheden. Det var det andet principielle i det. Og selv i dag – selv om priserne på boligerne er faldet – er det jo ikke anderledes, end at priserne stadig væk er højere, end de ellers ville være, hvis ikke vi havde F1-lånene og de afdragsfrie lån, ingen tvivl om det.

Så derfor burde man i virkeligheden udfase de her lån. Vi burde lave en plan for, hvordan man udfaser de her meget risikable lån, som gør os meget mere følsomme over for renteutviklingen og over for de internationale finansmarkeder, som det ser ud i øjeblikket. Selvfølgelig kan man ikke afskaffe de her lån fra dag til dag, for så ville ganske mange mennesker ikke kunne blive siddende i deres bolig. Det er indlysende, og derfor mener vi bare, at der skal laves en plan for en udfasning, og at det ikke skal være noget, der skal gennemføres i morgen eller i overmorgen.

Når vi er kommet dertil, vil jeg sige, at det lovforslag, der ligger her, umiddelbart ligner en meget pragmatisk løsning på de problemer, de her korte lån har påført både boligejerne og det danske samfund, altså særlig under indtryk af, at vi er underlagt de internationale finansmarkeder i den grad, som det er tilfældet. Så derfor støtter vi i udgangspunktet lovforslaget. Der er blevet rejst forskellige spørgsmål, f.eks. om, hvordan man kan gætte på, hvad renten vil stige til, når de her lån bliver indført. Det er der ikke nogen der ved, det må vi kigge nærmere på.

Der er rejst andre spørgsmål, som vi selvfølgelig skal have besvaret i udvalgsbehandlingen. Der er hele bidragsproblemet, for man skal være opmærksom på, at alle realkreditinstitutioner jo har brugt henvisningen til de internationale ratingbureauer og usikkerheden på de internationale finansmarkeder til at hæve bidragene med flere milliarder. Og derfor vil jeg nok sige, at hvis vi på den her måde hjælper til at fjerne den risiko, der er med refinansiering, så fjerner vi jo også realkreditvirksomhedernes undskyldning for at hæve bidragene og score milliarder til deres ejere, som typisk er Danske Bank eller Nordea, men også andre selskaber. Så derfor er vi helt enige i, at det skal man følge nøje, og at man skal presse på for, at realkreditvirksomhederne sænker deres bidragssatser, sådan at boligejerne ikke skal betale et milliardbeløb, der går lige direkte i aktionærernes lommer.

Kl. 10:45

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Preben Bang Henriksen.

Kl. 10:45

Preben Bang Henriksen (V):

Ja, jeg ville da lige kvittere for ordførerens bemærkninger om ratingbureauer. Det var sådan set det samme, jeg sagde, nemlig at det er noget ganske underligt noget, at vi her i Danmark og i Folketinget skal beskæftige os så meget med deres gøren og laden og indstillinger osv. Så vidt er vi enige.

Men jeg er nok nødt til at spørge ordføreren om, hvordan ordføreren har tænkt sig at man kan tvinge de mennesker og de investeringsforeninger og de pensionskasser, som opkøber obligationer, til ikke at lytte til ratingbureauerne, for det er vel egentlig problemet.

Kl. 10:46

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:46

Frank Aaen (EL):

Jo, man skal lave et andet system, som ikke i den grad er afhængigt af markedet. Altså, for få år siden bestod den danske realkredit af selvejende foreninger, som alle sammen byggede på et hvile i sig selv-princip, hvor man udstedte obligationer og havde en garantikapital. Man betalte også bidrag dengang, men faktisk på en sådan måde, at bidragene i princippet skulle betales tilbage igen til lånerne, når låneserien var udløbet. Det var et sted, hvor der ikke var nogen, der skulle tjene på det.

Hvis man kunne lave en god aftale med pensionskasserne, som også har brug for en stabil forrentning af deres formuer, så er jeg sikker på, at man den dag i dag, hvis der var politisk vilje til det, kunne oprette en nonprofit realkredit, hvor der var penge til rådighed, som man kunne låne, hvor der ikke var nogen aktionærer, der skulle tjene penge, og hvor man ikke var afhængig af svingninger på de internationale finansielle markeder eller afhængig af en eller en tilfældig beslutning hos Standard & Poor's, eller hvad de nu ellers hedder. Så jeg mener godt, man kunne finde et alternativ, men det kræver selvfølgelig et arbejde. Men det er værd at huske på, at vi ikke skal mere end 20 år tilbage, for at Realkredit Danmark var en selvstændig institution, der ikke skulle tjenes penge på. I dag er det en del af Danske Bank.

Kl. 10:47

Formanden:

Hr. Preben Bang Henriksen.

Kl. 10:47

Preben Bang Henriksen (V):

Ja, vi kommer langt omkring på den her måde. Mit ene spørgsmål var sådan set vedrørende dagens Danmark og det system, vi har i dag, og ikke det, hr. Frank Aaen forestiller sig. Vi lever under det system, vi har i dag, og hvordan forestiller hr. Frank Aaen sig at investorerne skulle vælge ikke at lytte til ratingbureauerne?

Kl. 10:48

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:48

Frank Aaen (EL):

Jamen altså, »kommer langt omkring«? Jeg prøvede bare lige at ridse historien for dansk realkredit op. De fleste synes stadig væk, at det er en af verdens bedste finansieringsmetoder til boligkøb. Jeg mener altså, den var endnu bedre, dengang det var hvile i sig selv-princippet og foreningsprincippet, der var grundlaget. Det synes jeg er meget relevant at tage ind i en sådan en diskussion. Men vi har jo sagt, at vi synes, at når nu forholdene er, som de er, er det, der er fremlagt i dag, en pragmatisk løsning, som vi støtter. Men hvis ikke man i dag skulle diskutere, om der var brug for mere fundamentale ændringer i forhold til realkredit, så ved jeg ikke, hvornår man skulle gøre det.

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Joachim B. Olsen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 10:48

Kl. 10:49

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Dette er et meget væsentligt lovforslag, som vil få ganske betydelige konsekvenser for den danske realkreditsektor og dermed for millioner af danskere. Det er også et ekstremt kompliceret lovforslag. Jeg ved, at man i realkreditsektoren har arbejdet næsten i døgndrift de sidste uger for at forstå lovforslaget til bunds og gennemskue dets konsekvenser. En høringsfrist på kun 14 dage er ikke et udtryk for god regeringsførelse, specielt ikke når dette lovforslags kompleksitet tages i betragtning. Det er min forståelse, at sektoren stadig har en del ubesvarede spørgsmål. Når sektoren med alle de ressourcer, den har til rådighed, har skullet arbejde næsten i døgndrift for at komme til bunds i dette lovforslag, finder vi det i Liberal Alliance fuldstændig uacceptabelt og direkte uansvarligt at haste dette lovforslag igennem Folketinget.

Dette lovforslag regulerer køb og salg af variabelt forrentede realkreditobligationer på tre områder. Helt kort indeholder lovforslaget følgende elementer:

Hvis renten på et F1- eller F3-lån stiger med mere end 5 procentpoint i et enkelt år, forlænges de bagvedliggende obligationer med 1 år, og renten fastsættes til den effektive rente plus 5 procentpoint. Året efter udstedes nye obligationer til markedsrenten.

Hvis et sundt eller solvent institut kommer i den ret usandsynlige situation, at en refinansiering fejler, forlænges de udløbne obligationer med 1 år. Renten fastsættes til den effektive rente 1 år før plus 5 procentpoint. Fejler refinansieringen flere gange i træk, forlænges obligationerne yderligere med 1 år, og renten fastholdes uændret fra første fejlede aktion.

Hvis der skulle opstå den med historien in mente ret usandsynlige situation, at et realkreditinstitut under afvikling ikke kan refinansiere lån og/eller renten stiger med mere end 5 procentpoint inden for 1 enkelt år, omdannes de udløbne obligationer til 30-årige konverterbare obligationer med en restløbetid på lånet, og renten fastsættes til den effektive rente 1 år før plus 5 procentpoint.

Baggrunden for lovforslaget er, at de internationale ratingbureauer som f.eks. Standard & Poor's og EU stiller krav om at reducere andelen af variabelt forrentede lån, de såkaldte F1- og F3-lån. Helt overordnet er det dybt beklageligt, at hverken ratingbureauerne eller EU tilsyneladende har gjort sig den anstrengelse at sætte sig ordentligt ind i, hvordan det unikke danske realkreditsystem fungerer. Den danske realkreditmodel har i over 150 år vist sig at være overordentlig robust. Det blev senest bekræftet under den seneste krise. I december 2008, hvor krisen var på sit højeste, blev der refinansieret for over 350 mia. kr.

Dette lovforslag er blevet solgt, som om det yder låntagerne en beskyttelse mod rentestigninger. Det mener vi ikke er en korrekt udlægning. Lovforslaget beskytter alene mod rentestigninger på over 5 procentpoint i et enkelt år. En sådan rentestigning vil de fleste boligejere kunne håndtere. Lovforslaget beskytter ikke mod rentestigninger på op til 5 procentpoint i flere år i træk. Renten kan altså stige med 4,99 procentpoint år efter år, hvilket naturligvis vil få katastrofale følger for boligejerne. Desuden må man forvente, at investorerne vil tage sig betalt for den teoretiske risiko, at de ikke kan få markedsrenten ved en pludselig rentestigning. Lovforslaget er altså efter vores opfattelse solgt på et falsk grundlag.

Jeg vil naturligvis gerne understrege, at det ikke er Liberal Alliances politik at beskytte boligejerne for rentestigninger gennem regulering af specifikke finansieringsprodukter. Politikernes opgave er

at beskytte borgerne mod rentestigninger gennem en ansvarlig finanspolitik. Hvilket lån en boligejer optager, er afhængigt af mange forhold, ikke mindst hvilken risiko man er villig til at løbe. Sover man dårligt om natten, fordi man frygter pludselig rentestigninger, er der allerede mange muligheder for at optage eller omlægge til et fastforrentet lån.

I Liberal Alliance anerkender vi, at der er en udfordring. Vi må naturligvis forholde os til det faktum, at hverken ratingbureauerne eller EU har tillid til det danske realkreditsystem, hvor uforståeligt det end er. Men som forslaget ligger nu, kan vi ikke støtte det. Der er simpelt hen for mange ubesvarede spørgsmål. Vil ratingbureauernes trussel mod F1-lånene ophøre med dette lovforslag? Hvis regeringen ikke kan levere politisk i forhold til EU og ratingbureauerne, har dette lovforslag kun bidraget til at komplicere et ellers ukompliceret og meget velfungerende marked. Hvorfor sidestilles pengeinstitutter, som udbyder de samme lån, ikke med realkreditinstitutter? Vi vil ikke medvirke til at indføre lovgivning, som skævvrider markedet og indfører ulige konkurrencevilkår. Tak.

Kl. 10:54

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Brian Mikkelsen som konservativ ordfører.

Kl. 10:54

(Ordfører)

Brian Mikkelsen (KF):

Forslaget her er jo et ganske andet forslag end det, som blev præsenteret første gang fra ministerens side, både for mig som ordfører og også for offentligheden. Det synes jeg kun er positivt. Jeg synes, det er positivt, at man har lyttet til de råd, der er kommet fra branchen, og det er positivt, at man har set på den markedssituation, der er, i forhold til det oprindelige forslag.

Det forslag, som vi nu behandler i salen, har jeg læst med interesse, fordi det adskiller sig ret markant fra det forslag, vi først blev præsenteret for. Men det forslag, vi nu diskuterer, er også blevet markant forbedret sådan rent operationelt i forhold til det første forslag. For hvad er sagens udfordring her? Det er jo en reel redningsaktion for realkrediten i Danmark. Specielt F1-lånene er populære, og med den trusselsvurdering, der er fra ratingbureauerne, hvilket flere ordførere har været inde på her, fra Standard & Poor's, men også de to andre, Moody's og Fitch, så er situationen jo den, at vi bliver nødt til at have en sikkerhed for, at man fra udlandets side vurderer den store refinansieringsøvelse, der er hvert eneste år – nogle gange hvert andet år, nogle gange hvert tredje år, nogle gange hvert femte år – som sikker uden at kunne skride i svinget.

Derfor er det vigtigt, at man også lytter til ratingbureauerne, det skal være min første kommentar. Mit første spørgsmål til erhvervsministeren er: I hele den her proces er det jo vigtigt, at man er i en tæt dialog med ratingbureauerne, for ellers falder det hele jo ligesom til jorden. Vi gør det her, fordi vi vil sikre, at udlandet modtager det her på den bedst mulige måde, så jeg går ud fra – og det må vi også dyrke under udvalgsbehandlingen – at man er i en tæt dialog med ratingbureauerne, læs: nok mest Standard & Poor's. Men hvad er situationen så ellers?

Min egen erfaring, fra da jeg sad i den nuværende ministers stol, er, at udlandet slet ikke har nogen forståelse for det danske realkreditsystem. De forstår det for det første slet ikke. Det er en helt unik konstruktion, vi har i Danmark. De sammenligner det ofte med sådan mere dubiøse, tvivlsomme boliglån i USA og andre steder, så på den måde er man allerede bagud 0-1. For det andet kommer man bagud 0-2, fordi andre lande jo også gerne vil ud på det her udstedelsesområde. Det kan være UK, det kan være andre lande, som gerne vil ud og have del i pengemarkedet på den her måde. For det tredje regner man jo altid statsobligationer for mere valide og mere troværdige end boligprodukter.

Så det er op ad bakke. Jeg synes, at regeringen forsøger at kæmpe den kamp, som de nu engang kan kæmpe, bakket godt op af alle herhjemme, både branchen og det politiske system, men det skal man også bruge hver eneste dag på. Det er, ligesom senator Cato sagde: I øvrigt mener vi ikke, at Karthago skal ødelægges. Men vi mener i øvrigt, at man skal overbevise kommissær Barnier og de andre typer dernede om, at det danske realkreditsystem er unikt, og at det er robust. Senest så vi jo, at EBA af en eller en forunderlig grund heller ikke forstod det danske system. Så der er altså stadig væk en øvelse for regeringen i at være lidt mere oppe på tæerne i forhold til at forklare også udenlandske myndigheder, at vi har en speciel konstruktion herhjemme. Jeg undrede mig meget over, at EBA ikke ligesom var blevet taget i ed med hensyn til hele vores system herhjemme.

Så der er altså brug for en kamp. Der er også brug for, at regeringen bliver ved med at yde den indsats, som jeg synes de gør ganske fornuftigt.

Der er nogle ting, jeg synes man bliver nødt til at få på plads i forhold til det lovforslag, vi behandler i dag. Det første er hele dialogen med ratingbureauerne, men også, at de danske myndigheder, når den tid engang kommer, får godkendt modellen i forhold til kommende EU-standarder. Det kan både være LCR'erne, men det kan altså også være NSFR'erne.

Så synes jeg også, man skal sikre fra myndighedernes side, at afsætningen af de nye obligationer ikke forhindres af en anden lovgivning. Det kan være kapitalbelastnings- og placeringsreglerne for investorerne. Hvordan sikrer vi, også i den her forbindelse, med den udstedelse, der er, at markedet ikke bliver alt for dansk? Jeg synes, at det, man sådan lidt hører ude på markedet, er, at udenlandske investorer i hvert fald overvejer at mindske deres investeringer i det danske realkreditsystem betragteligt.

Det er også vigtigt, at vi får et overblik over konsekvenserne for F1- og F3-lånene, men alle andre låntyper skal gennemgås i forhold til CIBOR-lån, CITA-lån, garantilån osv. Vi ved jo, hvad der sker med F1- og F3-lånene, og der er det altså lige vigtigt at slå fast over for hr. og fru Danmark, at det her jo ikke er nogen garanti imod, at renten vil stige. Renten vil jo nok stige. Det er blot en garanti for, at det hele ikke kollapse, hvis det kommer op på de exceptionelle 5 pct.

Hvad er også definitionen på en forfejlet auktion? Og hvad vil der ske i sådan en rekonstruktionsbehandling, da det ikke nødvendigvis er klogt at håndtere det på samme måde som en konkurssituation?

Så der er altså et væld af spørgsmål, som vi gerne vil dyrke under udvalgsbehandlingen, men selve intentionen i forslaget her kan vi godt støtte, nemlig at der bliver en sikkerhed og et fundament under F1- og F3-lånene.

Kl. 10:59

Formanden:

Hr. Benny Engelbrecht for en kort bemærkning.

Kl. 10:59

Benny Engelbrecht (S):

Det skal netop være en bemærkning. For hr. Brian Mikkelsen kommer ind på et spørgsmål, som ikke er direkte berørt i lovforslaget, nemlig spørgsmålet om, hvordan Kommissionen, hvordan EBA osv. ser på hele spørgsmålet omkring realkrediten. Jeg skal jo ikke kunne svare på regeringens vegne, det skal ministeren nok gøre, men jeg synes, det er vigtigt at fastholde den tradition, vi har i det danske Folketing, for at stå skulder ved skulder og understøtte det danske realkreditsystem. Vi har haft besøg af kommissær Barnier, hvor det samlede Europaudvalg fra højre til venstre side i salen kunne sige: Det her er ekstremt vigtigt for Danmark. Jeg vil gerne tilkendegive, at jeg selvfølgelig håber, vi også kan gøre det fremadrettet, og det vil Socialdemokraterne gøre vores indsats for.

Jeg synes jo også, vi ved enhver given lejlighed skal blive ved med at gentage, hvor vigtigt det danske realkreditsystem er for den systemiske sikkerhed, og det er jo også det, vi har gjort gennem SI-FI-aftalen, hvor vi netop har fået sikret, at al dansk realkredit jo reelt er blevet udpeget som SIFI.

Kl. 11:00

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:00

Brian Mikkelsen (KF):

Jamen vi tager sammen senator Catos ord til os: I øvrigt mener vi, at det danske realkreditsystem er robust, det er stabilt, og det er unikt. I den her henseende er vi i hvert fald fra Det Konservative Folkepartis side trygge ved den nuværende erhvervs- og vækstminister, som vi synes yder en god indsats også på det her område, og ham lægger vi trykt vore lodder hos i den her henseende. Og vi vil selvfølgelig bakke op om det, vi kan fra dansk side, også i det danske parlament og i de kontakter, jeg har med udenlandske investorer, ratingbureauer osv. Så indtil videre er vi trygge ved den nuværende danske erhvervsminister, som vi for øvrigt synes gør det ganske glimrende.

Kl. 11:01

Formanden:

Så siger jeg tak til ordføreren, og så giver vi søreme ordet til erhvervs- og vækstministeren.

Kl. 11:01

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen):

Jeg skal starte med at sige tak for den overvældende støtte, der har været til forslaget. Det er ikke for at forklejne noget eller andres vigtige gøremål, men det her er et stort forslag. Det er meget omfattende, og det betyder utrolig meget for Danmarks økonomi. Og derfor er netop det, at der er bred opbakning i Folketinget til, som hr. Benny Engelbrecht understregede i sit indlæg, at stå ved skulder ved skulder med det danske realkreditsystem, vigtigt, og det er et vigtigt signal. Det gælder i forhold til banker, pengeinstitutter, realkreditinstitutter, det gælder i forhold til EU, det gælder i forhold til alle de investorer, der sidder og kigger på os, så derfor tak for opbakningen.

Der er blevet rejst en række spørgsmål, og jeg skal prøve at se, hvor mange jeg kan nå at besvare her. Ellers får vi jo også et grundigt udvalgsarbejde. Jeg skal i den forbindelse indlede med at sige noget om det spørgsmål, som hr. Joachim B. Olsen, tror jeg det var, rejste i sin indledning, nemlig spørgsmålet om, hvorfor det skal køres så hurtigt igennem og med sådan en hast, at branchen har arbejdet hårdt, og at man er betænkelig ved det. Vi har fra starten af lagt op til, at forslaget, som vi kom med, skulle bidrage til at hjælpe og understøtte den danske realkreditsektor, og meningen var ikke, at vi var ude i noget som helst ærinde, hvor vi skulle genere nogen mennesker. Og derfor har jeg arbejdet tæt sammen med den danske realkreditsektor.

Det er også rigtigt, som hr. Brian Mikkelsen var inde på, at der fra det oprindelige udspil til nu er ændret en hel del, og det har vi gjort, fordi vi har lyttet konsekvent hele vejen igennem, og vi er stadig væk modtagelige over for gode råd og et tæt samarbejde med branchen. Jeg vil godt sige, at skulle vi have nedsat et udvalg, som igennem længere tid, måneder og år, skulle have kigget på det, haft besøg af diverse eksperter og alt muligt andet, sådan at vi havde haft en uafklaret situation omkring det danske realkreditsystem til at stå og blinke igennem flere år, så tror jeg næppe, regeringen var blevet rost for det – det tror jeg næppe vi var blevet rost for. Derfor har tværkerket i forhold til det, derfor tempoet, men det gør ikke, at vi ikke lytter, tværtimod.

Hr. Preben Bang Henriksen var inde på spørgsmålet om bidragssatser, og det har andre også rejst i forbindelse med forslaget. Jeg har det udgangspunkt, som også er skrevet i forslaget, at det sådan set har været rimeligt nok, at vi har set, at en række realkreditinstitutter har hævet deres bidragssatser på lån, fordi vi jo har haft en finansiell krise, og fordi vi jo gennem diverse bankpakker, og senest med bankpakke VI – der kommer også krisehåndtering og andet – har bedt dem om at polstre sig bedre. Vi kan ikke på den ene side sige til de her realkreditinstitutter, at de nu skal være mere robuste, have mere kapital, og så samtidig sige til dem, at de ikke må tjene nogen penge. Det kan ikke lade sig gøre. Man er nødt til at få pengene et eller andet sted fra. Derfor har jeg også syntes, det har været et rimeligt signal at sende.

I det omfang og på det tidspunkt, hvor de måtte blive polstret, forventer jeg jo, og det tror jeg hr. Preben Bang Henriksen kan tilslutte sig, at konkurrencen sætter ind igen, sådan at de forskellige selskaber kan begynde at konkurrere med hinanden også i forhold til bidragssatsen. Det er faktisk set tidligere. Vi har historiske forløb, hvor det, efter man har haft en boligkrise, som det typisk er, hvor man har haft øgede bidragssatser, har vist sig, når den krise er ovre, at bidragssatserne er gået nedad igen. Det er det, jeg forventer, og det er det, jeg ser på. Det er derfor, jeg så venligt har sagt, at jeg indbyder til den tørreste kop kaffe her på jorden, hvis det er, at det måtte vise sig ikke at blive tilfældet. Det er det, jeg har sagt. For jeg og hr. Preben Bang Henriksen vil jo meget, meget nødig lovgive lige pludselig om bidragssatser, så derfor stoler vi forhåbentlig begge to på, at konkurrencen virker. Derfor.

Kl. 11:06

Så er jeg også enig i – jeg tror, det var hr. Brian Mikkelsen, hr. Preben Bang Henriksen og andre, der var inde og sige det – at signalet til boligejerne her ikke er, at det ikke er bekymrende eller betænkeligt, at folk skiber sig ind på en obligation med meget kort løbetid og variabel rente. Der er en risiko. Og der er en pænt stor sandsynlighed for, at de renter, som vi har på F1 og noget andet i øjeblikket, kommer til at stige. Man skal aldrig sige aldrig i den her branche, men det ville alligevel være overraskende, hvis renten ikke på et tidspunkt kom lidt op.

Derfor er signalet til boligejerne: Ønsker man tryghed her i verden, ønsker man tryghed og sikkerhed og forudsigelighed om sin families økonomi, skal man købe sig en obligation med lang løbetid i stedet for. Det er det klogeste. Hvis man vil tage risikoen og mener, at man har råd til den, kan man gå over og investere i det andet. Det afgørende her er, at vi giver folk en chance for at komme ud. Det vil sige, at hvis man lige pludselig oplever en meget, meget voldsom rentestigning fra det ene år til det andet, hvor ens F1-lån stiger med over 5 procentpoint, har man chancen for at stige af og komme ind i noget sikkert. Det er det, vi indbygger i forslaget her. Det synes vi sådan set er meget sund fornuft og et godt signal til forbrugerne også.

Ellers er hensigten ikke at sikre boligejernes F1'ere i al evighed, det er det ikke. Sigtet med lovforslaget her er at fjerne reinvesteringsrisikoen for hele det her område, dvs. sikre, at de danske realkreditinstitutter ikke lige pludselig kommer i svære vanskeligheder, og sikre, at vi også fremover kan få refinansieret vores obligationslån på forsvarlig og billig vis.

Så kommer jeg ind på det spørgsmål, hvor hr. Brian Mikkelsen, har jeg lagt mærke til, har ubegrænset tillid til, at jeg har fortalt alle ratingbureauerne, hvordan de skal reagere. Det er nu ikke mit job at gøre det så direkte, men det er jo mit job at fremlægge forslag, som de forhåbentlig synes om. Men at indgå direkte i dialog med dem, tror jeg nu ikke vil være så godt endda. Men nu har jeg så lagt mærke til, at Fitch har været ude at udtale sig positivt, Moody's har været ude at udtale sig positivt. Så to ud af tre foreløbig er jo ikke så ringe endda, hvis man går efter at få en fornuftig rating hos bureauerne.

Og det gør i hvert fald, at jeg er fortrøstningsfuld, i forhold til at vi løser problemet med refinansieringsrisikoen for den danske realkreditsektor med det her forslag.

Der er også stillet nogle spørgsmål, som både Dansk Folkeparti – hr. Hans Kristian Skibby – og andre har været inde på, om auktioner og om, hvordan det kommer til at ske. Der bliver vi nødt til at bruge noget tid på i udvalgsarbejdet at få alle grænserne for, hvornår en auktion egentlig slår fejl, veldefineret. Der bliver det her ufattelig teknisk, men vi er opmærksomme på problemstillingerne, og vi får det boret ud i alle hjørner, sådan at vi kan være sikre på, at vi har taget højde for alle problematikker i den forbindelse.

Jeg vil sige til hr. Frank Aaen, at ja, man kan jo altid ærgre sig over, at der er nogle overnationale myndigheder, der skal bestemme over en. Men tingene plejer at hænge lidt sammen, og hvis man nu beder om nogle af de her overnationale myndigheders kapital, er problemet jo, at med eksempelvis den store opsparing, vi har herhjemme til arbejdsmarkedspensioner og andet, er forudsætningen for, at de eksempelvis vil købe danske realkreditobligationer og andet, at man får en meget, meget fin rating. Derfor er vi jo sådan lidt interesseret i, at det sker, medmindre – og det bliver så lidt vidtgående, men det kan jeg forstå at hr. Preben Bang Henriksen og hr. Frank Aaen har en dialog om – man går ind og suspenderer markedet her og finder ud af, hvordan man ellers kunne finansiere hele boligmarkedet. Det bliver lidt vidtgående at komme ind på det her, tror jeg. Men en spændende, spændende snak er det da i den forbindelse.

Kl. 11:11

Jeg vil også til hr. Brian Mikkelsens bekymring for forslaget, med hensyn til om det ikke kun bliver en ren dansk konstruktion, si-ge, at jeg er med på, at vi skal være meget opmærksomme på, at det er et papir, som også stadig væk er attraktivt for udlandet, uagtet at mange danske investorer køber ganske mange danske realkreditobligationer. Jeg kan bekræfte billedet af, at det er besværligt at prøve at forklare Bruxelles, ja, for så vidt omverdenen, hvad dansk realkredit er, men der gøres fremskridt – der gøres fremskridt.

Lad mig bare i den forbindelse nævne to ting: I forbindelse med, hvad vi har diskuteret i forhold til tidligere bankpakker om den kommende afviklingsmekanisme i EU og andet, er det jo lykkedes nu at forklare EU, hvordan det danske balanceprincip er skruet sammen, for så vidt angår realkredit, så der har vi gjort fremskridt. Og så er det faktisk også sådan, at den førnævnte europæiske bank, EBA, jo positivt har tilkendegivet, at man mener, at de danske realkreditobligationer er ultralikvide obligationer. Det eneste, der er uheldigt, er, at der er et politisk flertal, der har indstillet noget andet, men nu kommer vi så til at arbejde med Kommissionen og andre for at overbevise om, at de sådan set skal følge deres egen rapport's anbefalinger, sådan at vi kan sikre, at vi får en ordentlig rating af de danske realkreditobligationer. Så også der gør vi fremskridt.

Så tror jeg ikke, at jeg vil kommentere så meget mere. Jo, en sidste ting skulle lige være den bekymring, som hr. Joachim B. Olsen og Liberal Alliance havde, om, om det her betyder, at der bliver ulige konkurrence på markedet. Hvorfor skal det kun gælde realkreditinstitutter? Hvorfor skal det ikke gælde eksempelvis banklån og andet? Altså, vi har klart tilkendegivet med det her, at det er alle typer af boliglån med pant i boligen, som kommer til at blive omfattet af den her tankegang, også fremadrettet. Så det er ikke sådan, at man lige pludselig laver en skævvridning her; det er i hvert fald ikke hensigten med forslaget. Vi har tilkendegivet det modsatte.

Kl. 11:13

Formanden:

Så siger vi tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 1. behandling af lovforslag nr. L 94:

Forslag til lov om ændring af lægemiddeloven, lov om medicinsk udstyr, apotekerloven, sundhedsloven og lov om markedsføring af sundhedsydelser. (Samarbejde mellem sundhedspersoner og lægemiddel- og medicoindustrien, styrket transitkontrol og overvågning af lægemidler, adgang for sygehusapoteker til at færdigtilberede cytostatika til familiedyr og til indbyrdes handel med råvarer, straf for overtrædelse af reglerne om markedsføring af sundhedsydelser, m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).

(Fremsættelse 05.12.2013).

Kl. 11:13

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Fru Sophie Løhde som Venstres ordfører.

Kl. 11:14

(Ordfører)

Sophie Løhde (V):

Tak for det. Når man som regering påstår, at man er gået reformamok, og at det i øvrigt er uden historisk sammenligning, er det jo selvfølgelig også nødvendigt en gang imellem at opfinde nogle reformer – og med lovforslaget her må vi vist tilføje: store som små.

Lovforslaget her omhandler en udbygning eller ændring af de gældende regler for industrisamarbejde, og af hensyn til taletiden vil jeg knytte nogle bemærkninger til nogle af de væsentligste elementer.

Der er jo løbende stor opmærksomhed, også politisk, om ordinerende lægers tilknytning til lægemiddelindustrien, og i Venstre bækker vi op om intentionen om at indføre en øget åbenhed for samarbejdet mellem sundhedspersoner og lægemiddelindustrien, og herunder at samarbejdet med medicoindustrien omfattes i en ny regulering.

Baggrunden for lovforslaget skal findes i den arbejdsgruppe om fremtidig regulering af lægers og andre fagpersoners tilknytning til lægemiddel- og medicovirksomheder, som tidligere sundhedsminister Bertel Haarder nedsatte tilbage i juli 2011 efter en beretning og et beslutningsforslag, der blev behandlet i Sundhedsudvalget. Og vi i Venstre er selvfølgelig glade for, at den nuværende regering har grebet bolden og er enig med den tidligere regering om behovet for at få lavet en samlet vurdering af regler og praksis på området.

Samarbejde mellem læger og lægemiddelindustrien er på den ene side en forudsætning for udviklingen af nye og bedre lægemidler til gavn for kvaliteten af patientbehandlingen, men også for Danmarks økonomi, idet vi har en helt klar styrkeposition inden for sundhedsforskningen og sundhedsindustrien. På den anden side er det selvfølgelig helt afgørende, at der ikke kan rejses tvivl om sundhedspersoners troværdighed som uvildige fagpersoner.

Faglig og økonomisk tilknytning til lægemiddelvirksomheder kræver i dag tilladelse fra Sundhedsstyrelsen, og vi kan i Venstre støtte, at der fremover indføres en model bestående af en registreringsordning og en tilladelsesordning. Vi synes sådan set, det er en

fin og afbalanceret model, man på den måde foreslår. Med lovforslaget er der også samtidig et forslag om, at aktiebesiddelser over 200.000 kr. i lægemiddel- og medicovirksomheder forudsætter tilladelse fra Sundhedsstyrelsen.

Vi er rigtig glade for, at ministeren derved har droppet sit ikke specielt gennemtænkte oprindelige forslag om at forbyde læger og andre sundhedspersoner at købe aktier i selskaber, der producerer lægemidler. Vi syntes, det var et meget symbolpolitisk forslag, der jo samtidig var med til at mistænkeliggøre samtlige landets læger og andre på et for mig at se temmelig usagligt grundlag, som om man som læge bare per definition sidder og udskriver medicin på bekostning af sine patienters helbred for at kunne tilgodese nogle temmelig teoretiske muligheder for at kunne påvirke aktiekurser. Så det er dejligt, at ministeren er blevet klogere, og vi siger også tak til Socialdemokraterne for at gå imod ministerens oprindelige forslag.

Så er der også spørgsmålet om særlige habilitetskrav for rådgivere af offentlige myndigheder. Grundlæggende tror jeg at vi alle sammen i Folketingssalen kan være enige om, at der selvfølgelig ikke må herske tvivl om sagligheden og fagligheden i de anbefalinger, som offentlige myndigheder giver borgerne. Derfor er det også fornuftigt med nogle særlige habilitetskrav, når der er tale om sundhedspersoner, der rådgiver offentlige myndigheder om brug af lægemidler og medicinsk udstyr.

Men – fordi der er også et men – der skal stadig væk også på området her være en balance i tingene. Det er fint, at der skrives i lovforslaget, at man som udgangspunkt ikke må eje aktier i en lægemiddelvirksomhed, men det skal bare også administreres på en fornuftig og afbalanceret måde, sådan at f.eks. en mindre aktiebesiddelse i et selskab ikke per definition fører til, at man så i øvrigt ikke kan få lov til at deltage i offentlige råd, nævn eller udvalg. I så fald tror jeg, at vi i hvert fald risikerer, at det vil få nogle konsekvenser, som ingen af os er interesseret i.

Rådgivning skal naturligvis gives af de mest indsigtfulde, ikke af dem, der ikke er blandt de bedste. Som Danske Regioner også anfører i deres høringssvar, så hænger de lægelige specialister desværre ikke på træerne i Danmark. Dem er der faktisk desværre relativt få af, og derfor kan det også blive ekstremt svært at opnå tilstrækkelig relevant faglig rådgivning og ikke mindst faglig kvalitet i behandlingsvejledningerne, hvis absolut ingen medlemmer af et fagligt udvalg må eje så meget som én aktie. Altså, de dygtigste mennesker på deres felt er bare efterspurgt af alle parter, og derfor synes vi, at det er fint med mere åbenhed, men man skal ikke sætte nødvendige samarbejder over styr.

Derfor har vi, udover at de pågældende jo allerede i forvejen er omfattet af de almindelige habilitetskrav, behov for at få uddybet, hvordan man vil søge de her krav indført ved instruks til Sundhedsstyrelsen og ved aftaler med Danske Regioner og relevante fagforeninger, og det er noget af det, vi gerne vil have uddybet i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Så er der hele spørgsmålet om uvildighed og åbenhed. Der er vi lidt uforstående over for, at regeringen ikke benytter lejligheden til at foreslå nogle konkrete ændringer til speciallægernes mulige dobbeltrolle, hvor det jo i dag er sådan, at man både kan fungere som henviser og sælger af høreapparater på en og samme tid. Der havde det måske været oplagt, at man f.eks. brugte lejligheden til at stille nogle skærpede oplysningskrav til speciallægerne om egeninteresser.

Vi vil udtrykke tilfredshed med, at social- og sundhedsassistenter fremover bliver omfattet af definitionen af sundhedspersoner i lægemiddelovens § 66, stk. 2. Og så indeholder lovforslaget en række ændringer i lægemiddeloven i forhold til nye EU-regler mv., og dem kan vi støtte. Vi synes måske, det er en usik, at de alle sammen er blevet klumpet ind i det her lovforslag, men vi bakker op om dem, og vi kan dermed også støtte det samlede lovforslag. Vi håber dog

bare, at ministeren så også i udvalgsbehandlingen vil være behjælpelig med at få præciseret nogle af de forskellige ting.

Kl. 11:20

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Flemming Møller Mortensen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:20

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Som medlem af Folketinget har man mange gæster her på Christiansborg, og der er mange unge, som kommer og besøger en som folketingsmedlem. Jeg taler altid med dem om, hvad det er for et land, vi bor i, hvad det er, der kendetegner os, og hvilke nationale karaktertræk vi har. Og der er jo mange, der, når de ser på Danmark, siger det her med, at vi er så lykkelige. Ja, og det er dejligt. Men de siger også, at Danmark er så ordentligt et land; vi er kendetegnet ved at have en meget, meget lav grad af korruption, og det glæder mig, og det er til glæde for vores samfund. Vi kan nemlig have tillid til vores samfund; vi kan have tillid til samfundets institutioner, bl.a. vores sundhedsvæsen. Vi kan have tillid, fordi det er et ærligt væsen; der er høj faglighed; der er høj uvildighed; der er ordentlighed.

Vores lovgivning skal naturligvis løbende justeres og rettes til, så alle parter og borgere kan se sig selv i lovgivningen – den gældende lovgivning. Det lovforslag, vi her arbejder med, og som omhandler fire lovkomplekser, er et godt eksempel på præcis sådan en justering. Hvordan er det, vi sikrer, at samarbejdet mellem sundhedspersoner og industrien for lægemidler og medicinsk udstyr bygger netop på ordentlighed, så borgerne og patienterne kan føle sig helt trygge ved og sikre på, at der eksisterer en uvildighed blandt sundhedspersoner i forhold til deres beslutninger? Hvordan er det, vi sikrer den her klarhed, de gode rammer for netop det samarbejde, som er nødvendigt for sundhedspersonerne i deres hverdag, hvor de konstant skal forholde sig til og orientere sig om nye muligheder for patientbehandling på sygehuset eller eksempelvis ny medicinsk behandling?

Jeg vil rigtig gerne rose alle parter, der har deltaget i forarbejdet med den her lovændring. Der er signaleret en meget stor grad af ansvarlighed fra parternes side. De signalerer, at de gerne vil, at der er gennemsigtighed og den ordentlighed, jeg taler om, og at der er en forståelse for, at samfundet bygger på nogle helt grundlæggende værdier på lige nøjagtig det her punkt.

I samarbejdet mellem sundhedspersoner og den industri, der står bag, er det rigtig godt at der er en høj grad af selvjustits og forståelse for, at man bliver nødt til at vide, at ting bygger på ordentlighed og uvildighed.

Det er sådan, at lovforslaget her lægger op til, at samarbejdet mellem sundhedsfaglige personer og den industri, der står bag i hverdagen, skal bygge på nogle rammer, hvor Sundhedsstyrelsen skal godkende et tæt tilknytningsforhold, hvis der eksisterer et sådant, mellem parterne. Rammen er også den fremover, at samarbejdspartnerne skal anmelde til Sundhedsstyrelsen, hvis der eksisterer en anden tilknytning parterne imellem – det kan eksempelvis være undervisning.

Det er en fin model, det er en god ordning, og den er altså kommet frem ved et utrolig godt samarbejde parterne imellem, og det afspejles også i de mange høringssvar, der er givet til det her lovforslag.

Noget, som vi fra socialdemokratisk side også er rigtig glade for ved det her lovforslag, er, at der bliver nedsat en følgegruppe bestående af alle aktører på området og med en forankring i Sundhedsstyrelsen fremover, som skal kunne handle hurtigt, hvis der viser sig et behov for det. De skal kontrollere, at regelsættet bliver overholdt, og om 3 år kigger vi det hele efter i sømmene, laver en grundig evaluering og ser, om der skal pågås nye justeringer.

Jeg vil slutte af med at sige, at det altså er et spørgsmål om, at vores samfund bygger på ordentlighed og bygger på muligheder, og her er det vigtigt at præcisere, at det er ordentlighed og muligheder mellem det private og det offentlige. Det er årsagen til, at vi har fået så stærkt og robust et samfund, som vi har, og de muligheder skal vi naturligvis også udnytte fremover, og det er det her lovforslag et rigtig godt eksempel på; det er god lovgivning. Derfor støtter Socialdemokraterne naturligvis det her lovforslag, og vores håb skal være, at det må blive en ny ramme, en ny platform for et fortsat rigtig godt og nyttigt samarbejde parterne imellem i eller uden for sundhedsvæsenet. Tak.

Kl. 11:25

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Liselott Blixt som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 11:25

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Det her er et af de forslag, som ikke har mindre end otte forskellige lovændringer, som hver især har underpunkter. Det vil sige, at det er endnu et lovforslag, hvor man kan være uenig om nogle ting, enig om nogle andre ting, og jeg vil næsten vædde på, at hvis man foreslår at dele det, så er det umuligt. Så jeg synes, det er ret svært, når man skal igennem de her ting, og jeg synes heller ikke, vi kan være bekendt, at noget, der er så vigtigt som forbrugernes sikkerhed, når det gælder medicin, skal puttes ind sammen med en hel masse andre ting.

Det her forslag omhandler, som andre også har været inde på, en reform af samarbejdet mellem sundhedspersoner, lægemiddel- og medicovirksomheder. Det handler også om transitkontrol af lægemidler, og det handler om lægemiddelovervågning. Det gælder en ændring af markedsføringstilladelser, og det gælder færdigtilberedning af cytostatika til familiedyr. Det handler om samhandel med råvarer til fremstilling af lægemidler. Det handler også om en mindre, teknisk rettelse af apotekerloven, og det sidste punkt omhandler straf for markedsføring af sundhedsydelser. Man kan jo nok sige sig selv, at vi ikke kan komme til at debattere alle de punkter, for så ville vi ikke have tid nok.

Vi hører jævnligt om fusk og sjusk vedrørende lægemidler samt i forhold til brug og salg af dem, og vi har forbrugere, som bliver usikre på lødigheden af den offentlige instans, som de burde være trygge ved.

Dansk Folkeparti kan støtte, at der bør være særlige habilitetskrav til de sundhedspersoner, der rådgiver offentlige myndigheder om brug af lægemidler og medicinsk udstyr, sådan at disse personer som udgangspunkt ikke må eje aktier og andre værdipapirer i lægemiddel- og medicovirksomheder. Der må aldrig kunne sættes spørgsmålstegn ved lægers habilitet, når de rådgiver myndigheder og andre institutioner og giver anbefaling om brug af lægemidler og medicinsk udstyr. Men at en almindelig læge, lad os sige en praktiserende læge, ikke må eje aktier for mere end 200.000 kr., kan vi ikke se fornuften i.

Vi ønsker gennemsigtighed, samt at de lægger frem, hvad de har af aktier, men en begrænsning vil aldrig kunne føre til, at man stopper dem, der virkelig ønsker sig flere aktier. Man kan jo købe dem i konens navn, i børnenes navn, eller hvad man nu ellers vil kunne lave af fiksfakserier, hvis det er det, man vil. Samtidig danner det jo bare afsæt for, at man kan gå ind og kigge på andre. Hvad med sundhedsministeren? Hvor mange aktier må sundhedsministeren have i bestemte firmaer, når sundhedsministeren jo er den person, der er med til at give lov til det, der kommer ind i Danmark af produkter? Hvor mange aktier må de regionsrådsmedlemmer, der sidder i de råd, der bestemmer hvilke medicintyper der skal ind på sygehusene,

have i virksomhederne? Det vil jeg da spørge ind til, når vi har det her lovforslag, for hvor sætter vi grænsen? Er der en grænse for almindelige praktiserende læger, der har almindelige patienter, der kommer? Hvor meget forskel kan de gøre ved at give en bestemt type medicin, når vi i forvejen har revurderinger af mange medicintyper, og vi har lister på, hvilke medicintyper man skal udskrive først? Så noget af det synes vi ikke helt vi kan være med til.

Vi er enige om, at det er nødvendigt med en international indsats for at bekæmpe forfalskede lægemidler, da forbrugerne skal føle sig sikre på den medicin, de nu engang køber. Så den indsats bakker vi hundrede procent op om.

I forhold til sundhedspersoners dobbeltroller har vi i Dansk Folkeparti tidligere anført, at der er et problem med ørelæger, der også har deres egen høreklub. Her sælger de høreapparater i konkurrence med godkendte private høreklub. Her skriver ministeren, at man efter rådgivning fra Justitsministeriet vurderer, at der vil være tale om ekspropriation, såfremt et eksisterende ejerskab i virksomheden forbydes. Adgangen til at give afslag på ansøgning om ejerskab foreslås derfor først indført fremadrettet, med virkning fra den 1. juli 2014. For eksisterende ejerskaber foreslås dog indført et krav om anmeldelse til Sundhedsstyrelsen inden udgangen af 2014 og efterfølgende offentliggørelse af ejerskabet. I Dansk Folkeparti foreslår vi, at man udfaser det efter en årrække, i stedet for at man som her tillader, at man kører videre med det, man har i dag.

Men der er en del spørgsmål, vi vil stille i forhold til udvalgsarbejdet, og igen må vi ønske, at ministeren næste gang der kommer et lovforslag, nu lader være med at putte så mange forslag ind i ét forslag. Tak.

Kl. 11:30

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det fru Camilla Hersom som radikal ordfører.

Kl. 11:30

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak for det. Det er jo altid interessant her ved behandlingerne i Folketingssalen, hvordan de enkelte partier vurderer de lovforslag, vi behandler. Og der kan jeg jo forstå, at Venstre synes, det er et ganske lille lovforslag, som bare er en lille justering oven på et arbejde, som en tidligere V-minister havde sat i gang, mens Dansk Folkeparti synes, det er så stort et forslag, at der er dele af det, de ikke kan stemme for, så de ønsker en opsplitning.

I mit parti synes vi, at det her lovforslag er et udtryk for, at vi endelig får klare regler på et område, som har været efterspurgt i årevis. Lovforslaget behandler forholdet mellem sundhedspersoner og industrien. Det er jo et forhold, hvor vi ønsker et fagligt tæt, men åbent og transparent samarbejde – et forhold, hvor vi vil undgå, at der skabes et uhensigtsmæssigt afhængighedsforhold, og det er, hvad enten den afhængighed handler om penge, position, ferierejser eller noget som helst andet.

Lovforslaget er en del af en større handlingsplan, der dels indeholder de lovændringer, vi diskuterer i dag, dels lægger op til fremadrettede aftaler med regionerne og de faglige organisationer, ligesom der vil blive etableret en følgegruppe. Det lægger vi faktisk ret stor vægt på i mit parti, fordi udviklingen inden for såvel medicin- og medicindustrien som medicindustrien går jo med en hast, der gør, at vi utvivlsomt vil møde udfordringer i fremtiden, som vi ikke har haft fantasi til at forestille os. Derfor skal vi være parate til at lave ændringer, og derfor er det også rigtig godt, at der er en gruppe, der vil følge det her arbejde, sådan at de kan komme med ting til den evaluering, som skal finde sted om 3 år. I Radikale Venstre hilser vi altså den samlede handlingsplan og de konkrete lovændringer velkommen.

Der vil i fremtiden blive tale om væsentlig øget åbenhed, fordi såvel medicindustrien som flere faggrupper bliver omfattet af reglerne, hvis de vel at mærke har med patienter at gøre eller har indflydelse på andre sundhedspersoner. Reglerne bliver også i fremtiden tilstrækkelig smidige efter vores opfattelse, fordi der bliver skelnet mellem en tilknytning, som kræver selvanmeldelse, og så den form for tilknytning, der nødvendiggør en egentlig tilladelse fra Sundhedsstyrelsen, og det omfatter rådgivning, tillidsposter og økonomisk tilknytning af en vis betydning. Vi synes, det er helt på sin plads, at der laves den skelnen, men også, at alt bliver omfattet.

Vi er glade for det fokus, der er i regelsættet, på, at der skal være strengere habilitetskrav for de sundhedspersoner, der fungerer som rådgivere af offentlige myndigheder. Vi synes, det er fuldstændig afgørende, at der ikke kan sættes spørgsmålstejn ved habiliteten i de tilfælde, og det mener vi er i alles interesse. Og vi synes også, det er helt fint, at der lægges op til omfattende information til såvel sundhedspersonerne som industrien om de nye regler.

I Radikale Venstre håber vi, at den samlede handlingsplan kan medvirke til at stimulere den kulturændring, som er så utrolig vigtig. Vi har behov for, at vores sundhedspersoner samarbejder med industrien – både selvfølgelig helt oplagt af hensyn til fremskridt inden for sundhedsvæsenet, men jo faktisk også af hensyn til at videreudvikle et erhverv, som har meget, meget stor betydning for Danmark i form af vækst, arbejdspladser, kompetenceudvikling og tiltrækning af kompetencer. Men vi har jo også et helt grundlæggende behov for, at sundhedsfaglige personer først og fremmest har patientens bedste for øje, og at der ikke er andre interesser eller andre motiver end netop det. Det tror vi handlingsplanen kan medvirke til både at understrege og også at udvikle yderligere.

Vi kan derfor støtte forslaget i sin helhed.

Kl. 11:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Sophie Løhde.

Kl. 11:34

Sophie Løhde (V):

Tak for det. Nu skal man være varsom med at tale på vegne af andre partier, men jeg tror, at når Dansk Folkeparti synes, der er puttet lidt meget ind i det her lovforslag, så er det sådan set alt det, der ikke har en dyt at gøre med det, som ordføreren også har brugt hele sin taletid på. Det, vi ikke når at snakke om, er jo bl.a., at det her lovforslag også er ny kontrol af lægemidler i transit, en skærpet overvågning af lægemidler med mistanke om sikkerhedsproblemer, ændringer af apotekerloven og noget med familiedyr og handel med råvarer til lægemiddelfremstilling osv. osv.

Altså, det var sådan set derfor, vi tillod os at sige, at det jo er fint nok, at man slynger om sig med ordet reform – og det ved jeg også at man er glad for i Det Radikale Venstre, det er jo fint nok – men altså, det er justeringer og ændringer af eksisterende love, og så er der proppet en hulens masse ind, som man måske godt kunne have samlet i et andet lovforslag for at give en lidt mere fair behandling af de ændringer, som ingen af os jo har haft tid og lejlighed til at kommentere.

Det, jeg godt kunne tænke mig at spørge ordføreren fra Det Radikale Venstre om, er, hvorvidt man er enig i det, som arbejdsgruppen anfører, nemlig at den ikke finder, at målsætningerne om optimal faglig og uvildig behandling gør det nødvendigt helt at udelukke sundhedspersoner fra denne form for personlig formuepleje. Her tænkes der selvfølgelig på spørgsmålet om, hvorvidt man må have aktiebesiddelser.

Kl. 11:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Camilla Hersom (RV):

Tak. Jeg vil tillade mig først at knytte en bemærkning til fru Sophie Løhdes indledning, for jeg havde faktisk trykket på knappen, da Venstres ordfører stod på talerstolen, men så sent, at det ikke blive registreret. For jeg synes egentlig, at fru Sophie Løhde fik bagatelliseret det her på en måde, som jeg ikke synes er rimelig. Jeg synes, der er tale om et ret væsentligt lovforslag. Jeg synes, der er tale om en ret væsentlig udvidelse af reglerne, og der synes jeg bare at det var bemærkelsesværdigt, at det ligesom skulle bagatelliseres.

I forhold til det konkrete spørgsmål vil jeg sige, at vi synes, det er helt på sin plads, at der er tæt på en nultolerance for de personer, som skal rådgive offentlige myndigheder. Og det er jo også noget, vi kender fra andre steder i samfundet. Det er f.eks. sådan, at hvis man er revisor, må man ikke besidde aktier, netop fordi der ikke skal kunne sættes spørgsmålstegn ved, hvad der foregår, når man reviderer et firma. Så vi kender jo til det her udgangspunkt, og det er vigtigt at understrege, at det er et udgangspunkt, og at hvis der kun findes én ekspert på et område i Danmark, der kan bidrage, så må man jo tage en helt konkret vurdering. Men som udgangspunkt synes jeg det er helt på sin plads. Det er da det, vi har behov for.

Kl. 11:35

Første næstformand (Bertel Haarder):
Sophie Løhde.

Kl. 11:37

Sophie Løhde (V):

Altså, vi synes måske bare, det er lidt morsomt, at i den her regering er altting jo reformer, eller også er det historisk. Vi synes også, der er mange væsentlige ændringer, og man kan jo vælge forskellig sprogbrug. Men fair nok med det, hvis man har behov for sådan at opfinde nogle projekter og vise lidt handlekraft. Det kan vi sådan set sagtens leve med.

Når jeg stiller spørgsmålet, er det ikke i forhold til deltagelse i råd og nævn, men nemlig det, der vedrører spørgsmålet, om man helt generelt skal søge tilladelse i forhold til aktiebesiddelser. Og når jeg spurgte ordføreren, om man er enig med arbejdsgruppen, som siger, at sundhedspersoner ikke skal udelukkes fra denne form for personlig formuepleje, så er det, fordi ordføreren tidligere har udtalt, at det mente man de pågældende personer skulle. Og dermed er det jo ikke bare ministeren, der har ændret holdning. Det er sådan set også Det Radikale Venstre, og det er derfor, jeg spørger: Hvad mener man i dag, er man blevet klogere? Er det en del af et kompromis, hvor man er nødt til at acceptere noget, man faktisk ikke er enig i, eller hvad mener Det Radikale Venstre egentlig? Det synes jeg ikke rigtig vi fik opklaret.

Kl. 11:38

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:38

Camilla Hersom (RV):

Igen vil jeg tillade mig en kommentar til den indledende bemærkning, for jeg tror i al stilfærdighed, at når historiebøgerne skal skrives – og det bliver de som regel af andre end politikere – så vil den regering, vi har lige nu, blive belønnet for sit mod, for sine reformer, for, at man tog fat på et arbejde, som andre burde have påbegyndt i de fede år, men som der tilsyneladende ikke var politisk mod og mandshjerte til.

I forhold til det konkrete spørgsmål vil jeg sige, at det da er rigtigt, at også jeg har bevæget mig i den her sag. For det er ingen hemmelighed, at mit udgangspunkt er, at der skal være meget, meget

skrappe krav. Det synes jeg også er i lægernes interesse. Man kan lave formuepleje på mange forskellige måder, man behøver ikke købe aktier i et selskab, som har at gøre med ens faglige hverdag, om jeg så må sige.

Men det er jo klart, at for at den her handlingsplan kan få luft under vingerne, som den fortjener, og også for at få sundhedspersonerne engageret skal man jo finde et snit, som er acceptabelt. Der synes jeg faktisk vi er landet rigtig, rigtig flot, og jeg er personligt rigtig glad for, at der som udgangspunkt er nultolerance for rådgiverne.

Kl. 11:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører. Så er det Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 11:39

(Ordfører)**Özlem Sara Cekic (SF):**

Tak. Den samlede målsætning for den her reform er at indføre nye og klare rammer for samarbejdet. Med reformen foreslås først og fremmest ny regulering på følgende områder: Nye regler for samarbejde med medicovirksomheder, som i dag er uden regulering, og overvejende ens regler for lægemidler og medicinsk udstyr.

Flere faggrupper omfattes af reguleringen, og der indføres to grundmodeller for industritilknytning. Ved tættere tilknytningsforhold som f.eks. ejerskab skal der først indhentes Sundhedsstyrelsens tilladelse. Ved anden tilknytning i form af undervisning, forskning og aktieposter op til 200.000 kr. skal der alene ske en anmeldelse til styrelsen. Som et gennemgående krav i reformen indføres en øget åbenhed om samarbejdet, idet offentligheden skal have adgang til flere oplysninger, herunder økonomiske oplysninger via Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Jeg er utrolig glad for det her lovforslag, især fordi processen ikke er lukket. Efterfølgende bliver der jo også nu nedsat en gruppe, der skal bidrage til en ny vejledning om sundhedspersonalets habilitet. Den skal også rådgive om den praktiske gennemførelse af nye modeller for offentliggørelse og samarbejdsforhold og om en oplysningsindsats i forhold til handleplanen. Fremover skal man ved tilknytning til lægemiddelvirksomheder som noget nyt offentliggøre det samlede honorar, den enkelte sundhedsperson årligt modtager fra hver virksomhed.

Tilsvarende regler vil også gælde for sundhedspersoners tilknytning til medicovirksomheder, og så kommer patientforeninger også til at oplyse på deres hjemmeside, hvor og hvor mange penge de får fra lægemiddel- og medicoindustri. Lægerne skal også fremadrettet opgive deres dobbeltinteresser, så man kan se, hvilken kasket de har på, når de fremlægger ting.

Derudover arbejdes der på, at vi via aftale med Danske Regioner indfører skærpede habilitetskrav for læger, der virker som rådgivere i offentlige råd og nævn på lægemiddel- og medicoområdet. Henset til betydningen af deres arbejde, må der ikke kunne sås tvivl om deres habilitet, og derfor vil udgangspunktet være, at en sundhedsperson, som ejer aktier eller har anden økonomisk tilknytning til relevante virksomheder, ikke kan fungere som rådgiver for offentlige myndigheder.

Alt i alt synes jeg faktisk, at det er en reform med rigtig gode skridt i den rigtige retning, og så er jeg jo også utrolig glad for, at der er så bred enighed i Folketinget om at føre den ud i livet.

Kl. 11:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Sophie Løhde.

Kl. 11:42

Sophie Løhde (V):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge SF's ordfører, hvorfor der i lovforslaget ikke er indeholdt konkrete ændringer i forhold til speciallægerne mulige dobbeltrolle, hvor man jo i dag både kan fungere som henviser og sælger af høreapparater på en og samme tid.

Kl. 11:42

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:42

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg tror, at det, der i hvert fald bliver det vigtigste nu med selve reformen, jo er at kigge på alle dem, der kan være en del, altså udvide det i forhold til også at gælde alle andre faggrupper, og også at man efterfølgende nedsætter et udvalg, der skal se på, hvordan man yderligere kan kigge på habilitetsreglerne.

Kl. 11:42

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Sophie Løhde.

Kl. 11:42

Sophie Løhde (V):

Tak for svaret, men det havde bare været rart med et svar på det, jeg spurgte om. Det her er jo noget, som SF tidligere har været meget optaget af, og det er derfor, jeg undrer mig over, at ordføreren ikke sådan har det med i dag i sine overvejelser, når det er noget, der har betydet noget tidligere. Hvorfor har man f.eks. ikke valgt, når man behandler det her, at stille nogle skærpede krav bare f.eks. omkring oplysninger, altså skærpede oplysningskrav til speciallægerne om egne interesser. Det havde da været oplagt. Dengang vi behandlede L 59 om høreapparater, sagde man jo: Vi tager det med senere, og det er der, vi skal løse det. Det måtte absolut ikke være tidligere. Det var nu. Hvorfor er det så ikke med, og specielt når SF synes, at det har været så vigtigt tidligere? Er det noget, man ikke synes er vigtigt længere?

Kl. 11:43

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 11:43

Özlem Sara Cekic (SF):

Der tror jeg bestemt, og jeg ved også godt, at ministeriet kigger på, hvordan man fremadrettet også kan lave en indfasning i forhold til den målgruppe.

Kl. 11:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så er det Enhedslistens ordfører, fru Stine Brix.

Kl. 11:43

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Når man møder en læge i vores sundhedsvæsen, skal man kunne være fuldstændig sikker på, at de råd, man får, er baseret på faglighed og ikke på, hvad en læge kunne være blevet påvirket af ved at arbejde sammen med industrien eller modtage penge fra industrien. Og når vi fra Folketingets side beder Sundhedsstyrelsen om at lave kliniske retningslinjer for, hvad der er den bedste behandling for en given sygdom, så skal patienterne på samme måde også være sikre på, at de kliniske retningslinjer bygger på faglighed og ikke er farvet af bestemte virksomheders interesser.

Det er desværre velkendt, at pengegaver til læger, sponsoreret undervisning og forskning og ejerskab af medicinalvirksomheder påvirker, hvilke sandheder en læge lægger vægt på. Det påvirker, hvor positiv en læge er over for et bestemt produkt. Vi ved også fra undersøgelser, at det er velkendt, at især læger undlader at gøre opmærksom på, hvilke interessekonflikter de har, når de deltager i forskellige råd og nævn, eller hvis de selv underviser. Derfor er vores mål, at vi styrker, at vi får uafhængige sundhedspersoner, og at der ikke er nogen tvivl om uvildigheden, når man som patient møder en sundhedsperson i vores sundhedsvæsen. Og vi mener, at den bedste måde at gøre det på er ved at sikre, at der ikke er nogen økonomiske mellemværender mellem sundhedspersoner og industri.

Lovforslaget her er, som det står i bemærkningerne, blevet til efter en længere proces. Oprindeligt var det et beslutningsforslag fremsat for et par år siden af Enhedslistens tidligere sundhedsordfører, hr. Per Clausen, og det beslutningsforslag var ganske klart. Der stod, at vi ønskede et forbud mod interessekonflikter for læger, nøjagtig ligesom der gælder et tilsvarende forbud for advokater og revisorer. Siden blev Sundhedsudvalget enige om at igangsætte et arbejde om at undersøge reglerne, og den nuværende regering fulgte op ved at nedsætte en arbejdsgruppe. Og det er så den arbejdsgruppes anbefalinger, som danner baggrund for det her lovforslag.

Lovforslaget går ikke så langt, som vi ønskede, men det rummer bestemt nogle elementer, som går i den rigtige retning. Nu bliver virksomheder, som producerer medicinsk udstyr, også omfattet af reglerne for, at samarbejde mellem virksomhed og sundhedspersoner skal registreres og i nogle tilfælde godkendes. Der bliver stillet større krav til, hvilke oplysninger der skal gives om samarbejde mellem industri og sundhedspersoner. F.eks. skal man fremover oplyse, hvilket honorar man modtager. Der er også flere sundhedspersoner, som bliver omfattet af reglerne, og det synes vi også er et fremskridt.

Vi savner, at regeringen turde gå videre. De medlemmer af regeringens arbejdsgruppe, som repræsenterer patient- og forbrugereinteresser, skriver jo meget klart, at de ønskede, at man i højere grad sikrede uvildige sundhedspersoner. Og de efterlyser konkret, at man arbejdede hen imod, at der ikke var økonomiske mellemværender mellem industri og sundhedspersoner. De fremhæver også, at de ønskede, at regeringen var skrupper, i forhold til hvad man må eje af aktier i en lægemiddelvirksomhed, når man selv er læge. De ønsker deler vi.

Jeg synes også, at man er på vej ud i en potentiel gråzone, når man begynder at skelne mellem forskellige typer af samarbejde og kategoriserer dem forskelligt. Fremover kræver undervisning og forskning i samarbejde med industrien ikke en egentlig godkendelse, men blot en tilladelse, mens rådgivning og tillidsposter samt aktieoptøner af en vis størrelse vil kræve et godkendelsesstempel. Mig bekendt findes der ikke noget, der dokumenterer, at den ene form for aktivitet skulle have en mindre effekt på, hvordan en læge bliver påvirket, end den anden form for aktivitet.

Omvendt er jeg også klar over, at det, at man nu skelner, betyder, at man rent faktisk vil gå ned i substansen af nogle af de her ting på en bedre måde. Men altså, der er et problem ved at lave den her skillelinje, som ikke har hold i virkeligheden.

Vi efterlyser også, at man offentliggør endnu mere. Sponsoreret af rejser i forbindelse med konferencer og sponsorater til de offentlige sygehuse er blevet fremhævet som eksempler på noget, man kunne offentliggøre.

Der er andre temaer under det her, som arbejdsgruppen ikke forholder sig til. Et af dem er den hjemmeside, som læger bruger, når de skal finde viden om medicin, medicin.dk, og som i dag ejes og drives af medicinalindustrien. Der synes vi det er helt oplagt at kigge på at sikre en uafhængig drift og et uafhængigt ejerskab. Man kunne også kigge på, hvordan man kunne styrke sundhedspersoners mulig-

hed for efteruddannelse og forskning, hvor industrien ikke var en del af det, og på den måde skabe noget mere balance.

Opsummeret synes vi, det er et lovforslag, der går i den rigtige retning, men vi havde gerne set endnu flere skridt. Men vi stemmer altså for, den dag vi skal stemme.

Kl. 11:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så giver jeg ordet til Liberal Alliances ordfører, hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 11:49

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

På vegne af hr. Simon Emil Ammitzbøll skal jeg holde følgende tale:

Lovforslaget søger bl.a. at reformere samarbejdet mellem industrien for lægemidler og medicinsk udstyr og sundhedsfaglige personer. Det er efter Liberal Alliances opfattelse nyttigt for udviklingen af optimale sundhedsprodukter og -behandlinger, at samarbejdet mellem private virksomheder og det faglige og videnskabelige miljø kan foregå effektivt og problemfrit. Danmark har førende virksomheder inden for medicinalindustrien, og vi kan støtte lovforslagets hensigt om at understøtte et givtigt samarbejde baseret på faglighed, uvildighed og åbenhed til gavn for erhvervslivet og i særdeleshed for patienterne.

Lovforslaget indeholder desuden en række ændringer på baggrund af nye EU-regler. Det drejer sig om ændringer i forhold til transitkontrol, overvågning af lægemidler samt markedsføringstilladelser til lægemidler. Her kan vi ligeledes støtte hensigten om at sikre, at udbuddet af forfalskede lægemidler reduceres.

Vi kan dog ikke støtte lovforslagets element om nye krav til registrering af industritilknytning. Den foreslåede tilladelsesordning, hvor eksempelvis læger skal indhente en tilladelse fra Sundhedsstyrelsen ved ejerskab eller anden tilknytning, involverer et uhensigtsmæssigt bureaukrati og administrative byrder for de berørte personer.

Derfor kan Liberal Alliance ikke støtte lovforslaget.

Kl. 11:50

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så er det fru Benedikte Kiær fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 11:50

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi rigtig glade for reformer. Vi mener, at det danske samfund har brug for reformer, og vi har også meget fokus på, hvad det er for nogle reformer, der er behov for.

Derfor må jeg så også indrømme, at jeg blev noget overrasket, da jeg læste det her lovforslag om, at det skulle være en reform. Blot fordi man puljer en masse nye regler, ændringer, i ét lovforslag, så gør det det altså ikke til en reform. For så har jeg i hvert fald været med til adskillige reformer og været ordfører for adskillige reformer, f.eks. på boligområdet, hvor vi puljede, jeg ved ikke hvor mange ændringer af regler i ét lovforslag; så skulle det så også have været en reform.

Nej, det er ikke en reform, det er en ændring af nogle regler; det er gennemførelse af et rigtig vigtigt arbejde, der kommer fra en arbejdsgruppe. Men noget bliver heller ikke en reform, fordi det er væsentligt. Det hørte jeg fra den radikale ordførers side, hvor det netop blev fremhævet, hvor væsentligt det her lovforslag er, og at det lige som førte til, at det jo var en reform, vi stod med. Nu håber jeg, at de lovforslag, vi arbejder med og behandler her i Folketingssalen, alle sammen er væsentlige – ellers står det godt nok skidt til.

Men det er nogle væsentlige ændringer af reglerne, vi står med her. Og de bunder jo i et arbejde, der blev sat i gang for flere år siden. Jeg står her ved siden af den tidligere indenrigs- og sundhedsminister, som satte gang i et arbejde på det her område efter et beslutningsforslag, der blev fremsat i oktober 2010, for netop at gå ind og få lavet et eftersyn og en regulering af lægers og andre sundhedspersoners samarbejde med lægemiddel- og medicindustrien. Det var et arbejde, der skulle munde ud i nogle forslag til nogle nye regler om, hvordan man kunne gøre det, så der kom gennemsigtighed og åbenhed på området. Det er vi jo alle sammen interesseret i.

Arbejdsgruppen blev lige sat på hold indtil begyndelsen af 2012, hvor den nuværende sundhedsminister satte gang i det her væsentlige arbejde. Og det er jo det, jeg nok vil fokusere lidt mere på her i min tale, for der er som sagt masser af andre ting i det her lovforslag.

Der er ikke nogen tvivl om, at der skal være åbenhed og gennemsigtighed, så der ikke nogen, der kan sætte spørgsmålstegn ved, hvad det er for en behandling, en læge sætter i gang, eller der opstår nogle myter om nogle interessekonflikter. Og der ligger rigtig mange gode ændringer og forslag i det her lovforslag, som vi kan støtte.

Noget af det, som vi også er rigtig glade for, er, at ministeren har bevæget sig væk fra sit ønske om, at man som læge slet ikke må have en eneste aktie overhovedet i et medicinalfirma. Det er noget naivt at tro, at en læges udskrivning af medicin eller behandling egentlig skulle blive mere uvildig af, at man fuldstændig forbyder læger at investere i medicinalaktier. Så det er godt, at det er taget ud af det her lovforslag, eller rettere sagt, at det slet ikke er kommet ind i lovforslaget, og at man i stedet for er kommet med et forslag om et loft på 200.000 kr.

Der er kommet rigtig mange høringssvar på det her lovforslag, og det fremgår også af de mange høringssvar, at der er stor tilfredshed med, at lovforslaget i den grad afspejler alle de forslag, der kom fra arbejdsgruppen, og det arbejde, som arbejdsgruppen har siddet med igennem et stykke tid.

Så vi kan støtte det her lovforslag fra Det Konservative Folkepartis side.

Kl. 11:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til alle ordførerne. Så har sundhedsministeren mulighed for at afslutte debatten.

Kl. 11:55

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Tak for det. På en måde er det helt symbolsk, at formanden sidder, hvor formanden gør, og jeg står her. Det her er jo et arbejde, om hvilket man kan sige, at ideerne blev født, da formanden stod der, hvor jeg står nu.

Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for den rigtig gode debat i dag. Der er der jo bred opbakning over hele linjen. Jeg vil ligefrem tilføje den lille kommentar, at hvis det her er en mere sproglig diskussion om ordet reform og om, hvad det må udtrykke og ikke udtrykke, så har vi nok ramt ret godt med de her nye regler. Jeg kan for mit eget vedkommende sige, at fordi det ikke er nye regler, men nogle regler, vi moderniserer, vi udvider, vi klargør, vi op-ruster, så synes jeg sådan set det er fint at bruge begrebet reform, men vi kan jo tage Nudansk Ordbog, når vi på et tidspunkt mødes til gløgg og æbleskiver i Sundhedsudvalget, og finde ud af, hvad der kunne være et synonym for det.

Tilliden til vores læger er guld værd. Lægerne i det danske sundhedsvæsen står konkret i mødet med patienter med vurderinger i deres hænder, som kan betyde forskellen på liv og død, og som kan være afgørende for, om man bliver sund og rask igen. Vi har – og heldigvis for det – et utrolig ikkekorrupt land, hvilket man ser, når man sammenligner os med resten af verden. Vi ligger jo nr. 1 i mange undersøgelser, der bliver lavet, og det gælder også inden for vores

sundhedsvæsen. Det skal vi være exceptionelt glade for. Det betyder meget for vores demokrati, det betyder meget for vores økonomi, det betyder også rigtig meget for danskernes grundlæggende tryghed i livet, at man ikke bare har et sundhedsvæsen med fri og lige adgang, men at man også kan være tryk ved, at der er en stærk faglighed, der er styrende her.

Vi har også kunnet se i de senere år, og vi har fra industriens side hørt, at det er sværere at tiltrække læger, de klogeste hoveder inden for deres felter til forskning, uddannelse og til noget af det samarbejde, vi har brug for finder sted, og som vi i øvrigt har en hundreårig lang tradition for i Danmark. Vi har brug for et stærkt offentligt-privat samarbejde, så vi kan få udviklet nye lægemidler med færre bivirkninger, så flere kan overleve alvorlig sygdom; få udviklet nyt medikoudstyr, så folk kan få proteser eller andet efter sygdom. Vi har rigtig meget brug for det her samarbejde, og derfor skal vi også tage det alvorligt, når vi hører fra industriside, erhvervsside, at det er svært at tiltrække læger, fordi der er usikkerhed om reglerne. Vi hører fra lægeside, at man er i tvivl om, hvorvidt man har lyst til at indgå samarbejde af frygt for at overtræde nogle normer eller uskrevne regler. Endelig har vi også kunnet konstatere, at der med tilbagevendende mellemrum bliver rejst usikkerhed om, hvorvidt patienterne kan have den grundlæggende tillid til lægers habilitet på grund af dobbeltroller osv. Det er der ikke nogen af os der kan leve med, og derfor er det her et rigtig vigtigt forslag.

Det er rigtig godt, at vi får moderniseret og opdateret vores regler, at vi sørger for, at de kommer til at svare til den virkelighed, der er derude i dag med de to vigtige, store danske industrier, lægemiddelindustrien og medikouindustrien, og det er godt, at de forholder sig til det, jeg mener er det allervigtigste her, nemlig at vi får en helt ny og øget åbenhed, at vi får klare regler, og at vi også får en faglig følgegruppe, der kommer til at følge det her løbende, så vi ikke igen skal have en lang periode med usikkerhed, hvis der bliver behov for at justere reglerne, men kan handle hurtigere i fremtiden.

Dermed har jeg også sagt, at jeg synes, at det her lovforslag i virkeligheden rummer gaver til alle sider i denne søde juletid til gavn for patienterne, deres behandlingsmuligheder, deres sikkerhed, deres tillid til de sundhedspersoner, der behandler dem, og også til gavn for industrien, der forhåbentlig vil opleve, at det bliver lettere at tiltrække de dygtigste hjerner, de klogeste hoveder her i landet til at udvikle nye produkter, nye lægemidler. Og endelig vil det her også være et værn for sundhedspersoner, der, hvis de lever op til reglerne, vil vide, at nu er der altså klare linjer og fuld åbenhed.

Lovforslaget her er jo blevet gennemgået meget godt af ordførerne. Jeg vil ikke på samme måde gå i detaljer, men bare sige, at opmærksomheden især har været rettet mod at få ændret samarbejdet med medikouvirksomheder. I dag er det område helt uden regulering. Det er en markant forbedring. Flere faggrupper omfattes, bl.a. sygeplejersker, og så går det igen i den nye regulering, både det, vi lov-hjemler her, og det, der skal laves med aftaler og bekendtgørelser, at der skal være en ny og øget åbenhed. Det tror jeg er vejen frem, også for at få habilitetsvurderingerne gjort til en fuldstændig integreret del af sundhedspersoners faglighed i alle sammenhænge. Derfor vil der være adgang for alle til at søge oplysninger om samarbejdet på Sundhedsstyrelsens hjemmeside, også om størrelsen af de økonomiske relationer.

Kl. 12:00

Så er det rigtigt, at det her forslag også gennemfører EU-regler om styrket lægemiddelsikkerhed. Det giver Sundhedsstyrelsen ny adgang til transikontrol af lægemidler. Det handler jo alt sammen om at forebygge, at formodet falske lægemidler sættes til salg hos forbrugerne, når midlerne sendes videre til lande uden for EU og EØS. Sikkerheden bliver øget gennem en større indbyrdes udveksling af oplysninger fra lægemiddelovervågningen. Både lægemiddel-

virksomheder og myndigheder får pligt til at underrette hinanden, hvis der opstår mistanke om sikkerhedsproblemer.

Sidst er der, som flere ordførere har været inde på, to nye opgaver til sygehusapotekerne med lovændringerne her. Med det ene vil sygehusapotekerne få adgang til at gøre lægemidler til kræftbehandling af hunde og andre familiedyr klar. Det er dyre lægemidler, som har en kort holdbarhed, og derfor er det helt hensigtsmæssigt at bruge sygehusapotekernes produktionsfaciliteter og ekspertise til det.

Den anden ændring er, at sygehusapotekerne kommer til at kunne sælge råvarer til lægemiddelfremstilling i mindre portioner til hinanden. På den måde kan vi udnytte apotekernes produktionsfaciliteter mere rationelt. Vi kan få større forsyningssikkerhed og mindre spild af råvarer. Omend det er en lille ændring, er det bestemt også værd at tage med.

Jeg ser frem til den videre debat af lovforslaget og besvarer selvfølgelig med stor glæde alle de spørgsmål, der måtte være fra Sundhedsudvalget.

Kl. 12:01

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra fru Sophie Løhde.

Kl. 12:01

Sophie Løhde (V):

Tak for det. Ministeren sagde indledningsvis, at tilliden til vores læger er guld værd. Det er jeg sådan set enig i, men jeg er knap så sikker på, om jeg synes, ministeren har bidraget til den tillid med sin mistænkeliggørelse af samtlige landets læger – som om de sådan skulle sidde og udskrive medicin på bekostning af deres patienters helbred – med det her totalforbud mod, at læger og andre sundhedspersoner gør noget, der jo grundlæggende er personlig formuepleje.

Jeg kunne godt tænke mig at høre: Når nu det her forbud, som ministeren var ude at foreslå, er blevet droppet, er det så, fordi ministeren har skiftet holdning, eller er det, fordi ministeren er blevet klogere?

Kl. 12:02

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 12:02

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jeg mindes svagt, at fru Sophie Løhde og jeg selv har haft den her debat her i Folketingssalen i forbindelse med § 20-spørgsmål – måske endda et par gange. Og derfor vil fru Sophie Løhde jo også vide, at jeg – jeg tror, det var i februar i år – rejste en debat om, om muligheden for at eje aktier i lægemiddel- og medicovirksomheder, kunne være et problem for lægers habilitet.

Vi har her at gøre med en ganske særlig gruppe. Læger er jo en ganske særlig gruppe, mener jeg, hvor man ikke som i andre faggrupper kan lave en konkret habilitetsvurdering, når man sætter sig ned og skal gennemføre en ejendomshandel, eller hvad det kan være. Vi har brug for, at der grundlæggende er tillid til lægers habilitet i alle sammenhænge.

Jeg synes, at der i den løsning, vi ligger på nu, er en afbureaukratisering og – kan man sige – en afmistankefuldgørelse af samarbejdet ved at sige: Jamen der er nogle former for samarbejde, som er ukontroversielle, som vi har en stor interesse i, og hvor man skal registrere sig, for vi har brug for åbenheden. Jeg tror, at det allervigtigste for at få den grundlæggende tillid er, at der er en åbenhed, at der er en gennemsigtighed, at hverken patienter eller læger eller medier skal føle, at der er noget, der er stukket under stolen, men at der er den åbenhed. Og hvis man får større økonomisk tilknytning – store ejerskaber af aktier – skal man søge om tilladelse. Og så er der jo lavet nogle helt klare regler i forhold til de personer, der sidder og træffer

beslutning og rådgiver om, hvilke lægemidler der skal tages i brug, hvor vi skal bruge vores offentlige summer.

Det synes jeg er det rigtige snit at lægge. Jeg har aldrig nogen sinde påstået – jeg ved godt, der er nogen, der vil tegne det billede – at man ved at udskrive medicin i sin egen praksis kan påvirke den ene eller den anden aktiekurs. Det er jo at latterliggøre diskussionen. Men jeg synes, det er fuldstændig relevant at få en grundlæggende diskussion af, hvad der skal til, for at man kan have tillid til lægers habilitet, for det har vi alle sammen brug for. Det gælder i øvrigt også andre sundhedspersoner – det er derfor, vi udvider lovforslaget. Det har vi alle sammen brug for.

Kl. 12:04

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Sophie Løhde.

Kl. 12:04

Sophie Løhde (V):

I forhold til det næstsidste, ministeren sagde, kan det godt være, at det ikke var noget, ministeren har påstået direkte, men det er jo det, der har været antydnet. Jeg tror sådan set bare – og jeg er sikker på, at ministeren også ofte har lejlighed til at læse flere af de forskellige tidsskrifter på sundhedsområdet – at det er den følelse, som læger og andre sundhedspersoner har haft på baggrund af de udmeldinger, som ministeren er kommet med. Men jeg forstod på ministerens svar, som var et meget, meget langt svar på et meget simpelt spørgsmål, at det var, fordi ministeren ønskede at rejse en debat, hvor ministerens eget forslag til løsning var dårligt. Nu lægger man så et lovforslag frem, som så har en god løsning – den kommer ikke i morgen, den kom i dag. Det er jeg sådan set enig i er en god løsning, og det var blot derfor, jeg spurgte, om det var, fordi ministeren havde ændret holdning, eller om det var, fordi ministeren var blevet kloge-re. Begge dele er jo ikke nogen skam i livet.

Kl. 12:05

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 12:05

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Det er meget fint trods alt at få en anerkendelse fra fru Sophie Løhde af, at det godt kan være, at ministeren ikke har sagt det, som fru Sophie Løhde syntes det ville være godt at ministeren havde sagt. Men så blev der sagt, at man havde antydnet det, eller at nogle havde følt, at det nok var det, man mente. Man må jo altså i politik finde sig i, at sådan er der nogle gange nogle, der er optaget af, at der skal gå politik i tingene.

Jeg vil sige, at jeg synes, det var en relevant diskussion at rejse. Det synes jeg sådan set løbende det vil være. Det er jo den debat, den enkelte læge må have med sig selv. Hvad betyder det for min habilitet, hvis jeg har det og det økonomiske engagement? Og udgangspunktet med at sige, at der skal være en nulgrænse, som jo var det, vi diskuterede, er da sådan set gældende for en afgrænset gruppe her. Det synes jeg er rigtig fint. Jeg synes da, at det var godt at have en åben diskussion om, hvor den afgrænsning skulle gå, og den går nu sådan, at hvis man rådgiver myndigheder om ibrugtagning, valg af medicin, så skal man i udgangspunktet ikke eje aktier i industrier, hvor der er en sammenhæng. Jeg synes, at det er gode, fornuftige regler.

Jeg ved godt, at der er nogle, der har haft travlt med at sige, at det er hysterisk at tale om en sådan nulgrænse, men jeg tror faktisk, at det er noget af det, der skal til for at sikre, at vi også fremadrettet kan have den grundlæggende dybe tillid til vores sundhedspersoner, som vi heldigvis har i det her land. Der vil jeg gerne afslutningsvis

bare understrege: Det er noget, vi slet ikke kan overvurdere hvor dyrebart er.

Kl. 12:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren for sundhed og forebyggelse, og tak for de faldne bemærkninger, der også involverede formanden.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingerne sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) Forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser:

Vil ministeren redegøre for, hvordan ministeren vil øge kvaliteten i uddannelsessystemet, set i lyset af det stigende optag, således at danske uddannelser opnår international konkurrencedygtighed og uddanner unge, der matcher erhvervslivets arbejdskraftterspørgsel, og herunder redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre, at der ikke slækkes på kvaliteten i takt med den øgede kvantitet i uddannelsessystemet?

Af Esben Lunde Larsen (V), Jens Henrik Thulesen Dahl (DF), Merete Riisager (LA) og Vivi Kier (KF).

(Anmeldelse 02.10.2013. Fremme 08.10.2013).

Kl. 12:06

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 17. december 2013.

Først giver jeg ordet til ordføreren for forespørgslerne, hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 12:07

Begrundelse

(Ordfører for forespørgslerne)

Esben Lunde Larsen (V):

Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti og Venstre har i dag indkaldt uddannelsesministeren til en forespørgselsdebat om kvalitet i det danske uddannelsessystem.

Vi har ønsket at drøfte kvalitet, set i lyset af det øgede optag i uddannelsessystemet og det øgede uddannelsesudbud. Men det er også, fordi de danske uddannelsesinstitutioner ikke befinder sig på isolerede øer, men indgår i nationale og internationale sammenhænge. Efter at de borgerlige partier har indkaldt uddannelsesministeren til denne forespørgselsdebat, har uddannelsesministeren nedsat et ekspertudvalg, der skal belyse kvalitet. Disse anbefalinger ser vi naturligvis frem til at få i foråret, men vi håber da, at regeringen selv har et kvalitetsbegreb, når det gælder uddannelse.

Derfor ser vi også frem til i dag at høre, hvad såvel ministeren som regeringspartiordførerne har på hjerte i den henseende. Så på vegne af de borgerlige partier vil jeg sige, at vi ser frem til ministerens besvarelse og dagens debat.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så har ministeren mulighed for at besvare forespørgslen.

Kl. 12:08

Kl. 12:08

Besvarelse

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Den tror jeg da så jeg vil gribe, og jeg vil starte med at takke forespørgerne for lejligheden til at drøfte noget, som ligger mig utrolig meget på sinde, nemlig kvaliteten af vores videregående uddannelser. Det er regeringens vision at skabe den bedst uddannede generation i danmarkshistorien. Uddannelse forbedrer ikke alene vores børns og unges mulighed for at vælge retningen for deres eget liv og blive uafhængige og selvforsørgende, uddannelser af ypperste kvalitet og relevans er også helt afgørende for Danmarks udvikling som samfund.

Fremsynede politikere og engagerede samfundsborgere har gennem tiderne bevirket, at uddannelserne er gået fra at være et privilegium for de få til at være en ret for alle danskere. Formålet har været at myndiggøre hver enkelt borger, men årsagen har også været, at vi som samfund aldrig har haft mulighed for at læne os tilbage i visheden om, at store naturressourcer kunne sikre vores vækst og velstand.

Regeringens udgangspunkt er det samme. Gennem uddannelse vil vi gøre hver enkelt i stand til at udleve sit fulde potentiale, og gennem uddannelse vil vi sikre, at Danmark ikke mister en eneste arbejdsplads, fordi vi ikke havde folk med de rette kvalifikationer til at løse opgaverne. Regeringens målsætning om, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse, og 25 pct. en lang videregående uddannelse, er et vigtigt element i vores plan om at sikre vækst og beskæftigelse i Danmark. Det er afgørende målsætninger, som vi står fast på.

Men vi vil ikke alene uddanne flere, vi vil også uddanne bedre, og de offentlige investeringer i de videregående uddannelser skal anvendes målrettet til at sikre en høj faglig kvalitet af de videregående uddannelser. Flere har fremført det argument, at det høje optag fører til dårligere kvalitet på de videregående uddannelser. Jeg godtager ikke præmissen, og især ikke når regeringen finansierer det øgede optag krone for krone. Så kan vi også tillade os at forvente, at kvaliteten hæves, og at det gøres inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Jeg er bekymret over de meldinger, jeg har fået om vigende kvalitet, for få timer, manglende forskningsbaseret og behov for nye undervisnings- og eksamensformer, og jeg er selvfølgelig også bekymret over en for høj dimittendledighed, samtidig med at relativt få videregående uddannelser er målrettet ansættelse på det private arbejdsmarked, som skal skabe vores velstand. Derfor har jeg nedsat et hurtigtarbejdende uafhængigt ekspertudvalg, der skal komme med konkrete anbefalinger til, hvordan kvaliteten på de videregående uddannelser kan styrkes. Allerede til marts forventer jeg at få anbefalinger til, hvordan uddannelsernes kvalitet, relevans og sammenhæng kan styrkes.

Udviklingen viser, at i de sidste 10 år er andelen af studerende, der fuldfører en videregående uddannelse, steget. I samme periode er frafaldet reduceret, mens studietiden tilsvarende er faldet. Nu skal vi sætte fokus på at løfte kvaliteten af uddannelserne til et højere niveau, og derfor forventer jeg mig meget af udvalgets arbejde med både at kortlægge udfordringens karakter og omfang og stille konkrete forslag til forbedringer. Først havde vi folkeskolereformen, så kom regeringen med udspillet til en erhvervsuddannelsesreform, og

nu sætter vi i virkeligheden for første gang skub i forbedringer af kvaliteten på tværs af alle de videregående uddannelser.

Regeringen har tre centrale målsætninger for de videregående uddannelser. For det første skal vi have et uddannelsessystem, hvor kvaliteten er så høj, at alle studerende får det størst mulige udbytte af deres uddannelse. For det andet skal uddannelsesinstitutionerne i højere grad orientere sig i retning af behovet i samfundet og på arbejdsmarkedet. For det tredje skal vi have skabt et videregående uddannelsessystem, der hænger bedre sammen med flere muligheder for den enkelte studerende.

Vi har et stort ansvar for, at den enkelte uddannelsesinvestering står mål med anstrengelserne, at tiden er brugt fornuftigt, og at alle undervejs udfordres til at indfri deres højeste potentiale. Uddannelsesvalget er samtidig et af de livsvalg, som får størst konsekvenser for ens fremtidige arbejdsliv, og det er i det lys jo en kæmpe investering.

Det skal være både spændende og udfordrende at tage en uddannelse. Når vi sammenligner os med andre lande, har vi relativt gode fysiske rammer, men vi skal også have gode faglige studiemiljøer. Det indebærer bl.a. flere og bedre undervisnings- og vejledningstimer, men det handler også om indholdet i uddannelserne, om organiseringen af studietiden og om tilrettelæggelsen og kvaliteten af undervisningen. De studerende skal have udfordringer, der matcher et fuldtidsstudium. Danske studerende bruger sammenlagt mindre tid på undervisning, selvstudie og studiejob end studerende i en række europæiske lande.

Vi skal samtidig passe på med, at uddannelserne ikke lukker sig om sig selv og fokuserer på deres egne interne kvalitetsbegreber. Uddannelsesinstitutioner skal ikke blot have fokus på sidste eksamen, men også tænke på de færdiguddannedes første job. Jeg tror, at der inden for uddannelsessektoren er en tendens til, at man adskiller kvalitet og relevans, men det gør de altså ikke ude på arbejdsmarkedet hos virksomhederne, hvor folk skal ansættes. Der er kvalitet det, som er relevant. Det er en udvikling, som er i gang på uddannelsesinstitutionerne fra de nye erhvervsakademier, der udvikler uddannelserne i tæt samspil med lokale aftagere, til de traditionsrige humanistiske fakulteter, der sender flere og flere dimittender ud i eksporterhvervene.

Kl. 12:13

Vi skal også se på sammenhængen på tværs af sektoren. Universiteter, kunstneriske uddannelser, professionshøjskoler, maritime uddannelser og erhvervsakademier bygger alle på stærke traditioner. Vi skal respektere det særegne, men vi skal også kunne imødekomme et arbejdsmarked med et varierende behov. Det skal være så gnidningsfrit som muligt at bevæge sig rundt i det videregående uddannelsessystem, både horisontalt og vertikalt.

Regeringen har de sidste 2 år haft fokus på at styrke kvaliteten i bred forstand. Kvalitet og relevans er prioriterede temaer i udviklingskontrakterne, og på finansloven for 2014 er der igen afsat øgede bevillinger til de videregående uddannelser. I modsætning til, hvad vores forgængere havde for vane i deres sidste år, finansierer vi det øgede optag krone for krone. Vi viderefører taxameterforhøjelsen til humaniora og samfundsvidenskab på universiteterne, og det betyder, at finansieringen ligger fast på det høje niveau helt frem til 2017.

Det samme gælder universiteternes basismidler til forskning. De har aldrig været højere, og regeringen har sikret, at der er ro om budgetterne frem til 2017. Vi sikrer også bevillingsløftet til udvikling og evidensbaseret af uddannelser på erhvervsakademier og professionshøjskoler frem til 2017. Regeringen prioriterer mange midler til forskning og uddannelse, og derfor skal vi også turde forvente, at vi får topkvalitet for pengene.

For at styrke kvalitetssikringen af de videregående uddannelser har regeringen og Folketinget indført et nyt akkrediteringssystem, som stiller højere krav til uddannelsesinstitutionernes daglige arbej-

de med kvaliteten. Fokus er på, om hele uddannelsesinstitutionens måde at arbejde med kvalitet på er velfungerende i den daglige praksis. Det betyder, at ledelserne skal tage et klart ansvar for kvaliteten. Regeringen har også indgået brede aftaler om lærer- og pædagoguddannelser. Det er reformer, som skal sikre højere faglighed og kvalitet. Det centrale er, at de studerende fremover bliver bedømt i forhold til, hvad de kan, og ikke bare hvad de har været igennem.

Rigsrevisionen konkluderede i efteråret 2012, at det lave undervisningstimetal på nogle universitetsuddannelser giver risiko for, at de studerende ikke reelt går på en heltidsuddannelse, samt at den lave forskerdækning på nogle uddannelser kan betyde, at de studerende ikke modtager tilstrækkelig forskningsbaseret undervisning. Vi ønsker øget fokus på studieintensiteten. Derfor har vi igangsat et projekt om opgørelse af undervisnings- og vejledningsaktiviteter på de videregående uddannelser, som også skal skabe en større gennemsigthed for de studerende, der får grundlag for at vælge uddannelserne ud fra de oplysninger.

Vi ønsker også at skabe en kultur, hvor de talentfulde og motive-rede studerende får de bedste muligheder for at udfolde deres potentiale. Vi skal både understøtte forskeren i verdensklasse og den innovative sygeplejerske. I sommeren 2012 præsenterede jeg debatoplægget »Plads til talenterne«, og netop nu arbejder vi på at skabe friere rammer for institutionernes arbejde med talent. Uddannelsesinstitutionerne skal have mulighed for at lave talentspor med ekstra ECTS-point målrettede talenter og bedre rammer for udmærkelse og anerkendelse. Jeg forventer, at vi kan behandle forslagene her i Folketinget i foråret på baggrund af de drøftelser, der er indledt med Folketingets partier.

En anden måde at øge kvaliteten og skærpe relevansen i uddannelserne på, er øget internationalisering. Internationalisering handler om globalt udsyn, kompetencer i sprog og en bredere kulturforståelse. Regeringen lancerede i juni måned en handlingsplan med en række initiativer, der primært skal få danske studerende i praktik eller studieophold rundt om i verden. Vi vil følge op med udspil til, hvordan man også i fremtiden kan tiltrække og fastholde de dygtigste internationale studerende.

Men som nævnt får jeg altså løbende meldinger fra studerende, fra erhvervslivet, fra undervisere og censorer, der forstemt fortæller historier om kvalitetsudfordringer på vores videregående uddannelser. Evaluering af censorordningen på universiteterne giver et fingerpeg om, at der også her er problemer. Vi nødt til at sikre, at dialogen mellem censorer, censorformænd og universiteterne bidrager til kvalitet i prøve- og eksamenssystemet, herunder kvaliteten af det faglige niveau i eksamensopgaverne.

Der er, afhængig af uddannelse, store forskelle på, hvor stor en andel af dimittenderne, der kommer i arbejde. Nogle uddannelser har en stabil høj beskæftigelsesfrekvens, mens der er uddannelser, som i en længere årrække har haft en beskæftigelsesfrekvens på kun 50 pct. Og der er i øvrigt også stor forskel i de fremtidige dimittenders løn. Vi skal overveje, om der er noget, som kan gøres anderledes de steder, hvor der år efter år er meget lav beskæftigelse. Kun 52 pct. af de universitetskandidater, der har været på arbejdsmarkedet i 10 år, har ansættelse i den private sektor. Det er ikke en stor nok andel – og slet ikke i en tid, hvor væksten primært vil ske på det private arbejdsmarked.

Som en del af »Vækstplan DK« har regeringen sat en ambitiøs 2020-målsætning på 20 mia. kr. i BNP-vækst, og regeringens ambition er, at de videregående uddannelser i højere grad skal bidrage til vækst og velstand. Også i OECD-sammenligninger ligger vi under gennemsnittet, og det skal der laves om på.

Kl. 12:18

Vi har altså under denne regering ikke alene prioriteret uddannelse med milliardstore investeringer, vi har også iværksat en række ting for at styrke kvaliteten. Men med Kvalitetsudvalget foretager vi

nu et fuldt eftersyn og får et godt udgangspunkt for i højere grad at sikre, at hver enkelt studerende udfordres til sit yderste, og at chancen for beskæftigelse øges til gavn for den enkelte og til gavn for samfundet. Det skal ske i dialog med sektoren, med arbejdsmarkedets parter, med de studerende og andre aktører.

Udvalget kommer til foråret med sin første rapport, hvor fokus er på den overordnede struktur og de lovgivningsmæssige rammer, mens udvalgets anden rapport, der kommer til efteråret, vil have fokus på institutionerne og uddannelsernes indhold. Udvalget skal bl.a. se på, hvordan der kan sikres højere faglighed, så den enkelte udfordres til at indfri sit højeste potentiale, hvordan der kan frigøres mere tid til undervisning, hvordan uddannelsesforløbene gør de studerende klar til arbejdsmarkedet, og hvordan der kan skabes mere åbenhed om uddannelsernes resultater.

Jeg har givet udvalget frie tøjler til at foreslå løsninger, og det eneste, jeg sådan set har sagt til udvalgets formand, er, at det formentlig er spild af tid og kræfter, hvis man fokuserer rigtig meget på betalingsuddannelser. Hvordan brugerbetaling skal føre til, at vi når målet om både at uddanne flere og bedre har jeg svært ved at se. Men jeg ser frem til udvalgets anbefalinger, som skal give os et solidt afsæt for endnu en uddannelsesreform, som kan give et godt bidrag til det, som er Danmarks altafgørende udfordring, nemlig hvad vi skal leve af i fremtiden. Tak for ordet.

Kl. 12:20

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren. Så har ordføreren for forespørgerne, hr. Esben Lunde Larsen, mulighed for at kommentere besvarelsen.

Kl. 12:20

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Albert Einstein sagde engang følgende: Alt, hvad der kan tælles, tæller ikke nødvendigvis, og alt, hvad der tæller, kan ikke nødvendigvis tælles. Man får lyst til at minde uddannelsesministeren om dette citat, fordi så megen uddannelsesdebat ender i kvantitative kategorier, men også, fordi ministeren har åbnet et nyt kvalitetsbal inden for den danske uddannelsessektor, hvor man kan bekymre sig om balancen mellem kvantitet og kvalitet.

Ministeren har som just redegjort for nedsat en ekspertgruppe, der skal vurdere kvalitet og relevans i det danske uddannelsessystem. Gruppen skal barsle med flere rapporter, som vi politikere skal se igennem og eventuelt handle på. Derudover skal ekspertudvalget bibringe os en definition på kvalitet, der skal ligge til grund for anbefalingerne.

Det er nødvendigt at debattere kvalitet til alle tider, fordi kvalitet ikke er en stationær størrelse, og fordi noget, der er så politisk som kvalitet i uddannelsessystemet, ikke bør overlades til ekspertgrupper. Det bør håndteres af politikere, der brænder for at forandre det danske samfund med uddannelse, dannelse og oplysning som redskaber. I Venstre er vi ikke i tvivl om, hvad vi forstår ved kvalitet i uddannelsessystemet.

For det første handler kvalitet om ånd og almen dannelse. Den enkelte studerende skal gennem uddannelse dannes til at kunne forstå sammenhænge i et historisk og kulturelt perspektiv. Mennesket er ikke støv alene, det gennemtrænges af ånd, som Grundtvig skrev det. Derfor handler det grundlæggende set om at blive uddannet til det liv, man skal leve som myndiggjort borger, hvor man tager ansvar for sig selv og sine, men også for det samfund, man er borger i. Åndrighed kan ikke tælles, men er altafgørende for resultatet i sidste ende. Derfor er det også bekymrende, hvis ministerens kvalitetspro-

jekt bliver indsnævret til djøficerede kategorier, som kun kan tælles, måles og vejes.

Dannelse som en del af uddannelsen bidrager til, at man bliver et livsdueligt menneske, der har muligheden for at forandre egen livssituation. Det er Venstres udgangspunkt: Livsdueligheden for danske elever og studerende, at dannelse i uddannelsen bidrager til livsduelighed, og at livsdueligheden bidrager til frihed.

Spørgsmålet bliver da, hvilken dannelse der skal til for at blive et livsdueligt menneske. Svaret er enkelt: Det handler om måden, man forholder sig til stoffet, sig selv og andre mennesker på. Dannelse er ikke blot en videnskabskategori, nej, det er en forholdelsesmåde; der er almindelse i form af livsduelighed, demokrati og medborgerskab, som det også fremgår af folkeskolens formålsparagraf, og der er professionsdannelse i form af arbejdsduelighed og virksomhedsforståelse. Begge er væsentlige, men almindelsen er forudsætningen for professionsdannelsen.

For det andet handler kvalitet om faglig kunnen – studerende må betragtes som individer, der tager en håndværksuddannelse; man skal være i stand til at håndtere de grundlæggende metodiske redskabsfag for at blive kvalitativt uddannet. Det handler om akademisk og professionsorienteret håndværk med faglighed som omdrejningspunkt. Her må overliggeren altid sættes højt af undervisere og uddannelsesinstitutioner.

Derudover er den forskningsbaserede undervisning altafgørende for kvaliteten. Det er nødvendigt, at de studerende møder de dygtigste forskere i form af undervisere så tidligt som muligt på studiet, så de udfordres maksimalt og får dygtige forbilleder. Kvaliteten kan derudover måles i den studerendes evne til at tænke selvstændigt, kritisk reflekterende og tværdisciplinært, med indsigt i forskellige fagligheder.

Til at understøtte dette er den enkeltes selvansvarlighed helt afgørende. I Danmark får man ikke en uddannelse; man tager den. Her er den studerendes selvdisciplin væsentlig for resultatet. Derfor må uddannelsesinstitutionerne og underviserne anspore til selvstændighed blandt de studerende, udfordre potentialet og kreativiteten, for viden er ikke anvendelig uden kreativitet og forståelse af sammenhænge – sammenhænge, der netop retter sig mod erhvervslivet og det arbejdsmarked, som de studerende efterfølgende skal ud på. Derfor handler kvalitet i uddannelserne også om, at selve uddannelsen skal gøre den studerende i stand til at indgå på en arbejdsplads, så man ikke uddanner sig med totalt unyttige kompetencer for det samfund og det arbejdsmarked, man skal indgå i.

For det tredje og sidste handler kvalitet om, at den studerende tilegner sig evnen til at kunne forvalte sin viden og kunnen nationalt og internationalt, uanset om det er som ansat i en virksomhed eller som forsker, der publicerer artikler eller bidrager til konferencer.

Nu afventer vi eksperternes dom. Vi ser frem til debatten og håber, at eksperterne husker på Einsteins ord om, at alt, hvad der kan tælles, ikke nødvendigvis tæller, og at alt, hvad der tæller, ikke nødvendigvis kan tælles.

Så har jeg et forslag til vedtagelse på vegne af alle Folketingets partier:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget ønsker at højne kvaliteten af de videregående uddannelser i Danmark. Skiftende regeringer har skabt grundlag for, at stadig flere unge får en videregående uddannelse. Nu er der behov for fornyet fokus på uddannelsernes kvalitet og relevans både i nationalt og internationalt perspektiv.

Kvalitet er, når alle studerende bliver udfordret til at udfolde deres potentiale til det yderste og ansvarsfuldt leverer deres ypperste præstationer gennem hele studiet. Kvalitet handler om almen dannelse og høj faglighed, om tid til fordybelse og god undervisning og om

den studerendes evne til at tænke selvstændigt, kritisk reflekterende og tværdisciplinært.

Folketinget konstaterer, at regeringen har nedsat et kvalitetsudvalg og opfordrer regeringen til, i indeværende folketingsår, at indlede politiske forhandlinger med henblik på at skabe grundlag for en øget kvalitet på alle niveauer i uddannelsessystemet«.

(Forslag til vedtagelse nr. V 11).

Kl. 12:26

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 12:26

Kirsten Brosbøl (S):

Tak til Venstres ordfører. Jeg kan jo erklære mig enig i rigtig mange af de ting, som ordføreren siger i sin ordførertale, om, hvad kvalitet handler om. Derfor har vi også fået bred opbakning til det forslag til vedtagelse, som ordføreren læste op. Der ser ud til at være en vis enighed om, hvad det er, vi diskuterer her i dag.

Spørgsmålet i forespørgselsteksten indikerer jo, at der skulle være det problem, at når man optager flere på uddannelserne, så falder kvaliteten nærmest sådan pr. automatik. Jeg skal bare høre Venstres ordfører: Er det Venstres opfattelse, at det forholder sig sådan, og kan ordføreren pege på nogle konkrete kvalitetsproblemer, som Venstre gerne ser at vi diskuterer fremadrettet? Nu hørte vi meget om, hvad kvalitet er, men er der nogle konkrete problemer, sådan som ordføreren ser det, som Venstre gerne vil være med til at diskutere, når vi nu skal forhandle på baggrund af Kvalitetsudvalgets anbefalinger?

Kl. 12:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:27

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for to gode spørgsmål. Det er klart, at når et uddannelsessystem optager så markant mange flere studerende, som man har gjort i de senere år, så kan vi se, at der vil være vigende kvalitet visse steder. Vi har ikke fået offentliggjort opgørelser endnu, f.eks. fra Akkrediteringsrådet eller andre, der indikerer, at der er sket et skred. Men det er klart, at vi er opmærksomme på, at der kan være en udfordring i, hvordan man håndterer kvaliteten, når man har et meroptag.

Vi har også set med en vis skepsis på det ekspertudvalg, der er nedsat, og på, hvad dets kommissorium er. Der er rigtig gode elementer i det, men der er også nogle udfordringer, i forhold til hvordan de forstår kvalitet set ud fra en ekspertsynsvinkel, og i forhold til om der er nogle områder, vi gerne vil løfte rent kvalitativt. Det er der, bl.a. ønsker vi et øget fokus på almen dannelse, højere krav til den enkelte studerende, hele delen af den måde, vi optager på, der handler om at sikre de rette optagne osv.

Kl. 12:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Kirsten Brosbøl.

Kl. 12:28

Kirsten Brosbøl (S):

Nu var det jo, fordi jeg også havde læst ordføreren kronik fra forleden, som vi så fik repeteret lidt af indholdet af her i dag. I kronikken skriver ordføreren nemlig, at vi intet har hørt om kvalitetsproblemer, f.eks. fra rektorer eller bestyrelsesformænd, ej heller fra deres videnskabelige medarbejdere. Så jeg skal bare være med på, om Venstre ligesom anerkender, at der er nogle kvalitetsudfordringer, og at vi på den baggrund har noget politisk arbejde at løfte. For det er jo sådan

set regeringens og regeringspartiernes udgangspunkt for at sætte den her dagsorden at sige, at vi mener, at det er vigtigt, at vi bliver ved med at diskutere kvalitet, og at vi også har nogle opgaver fremadrettet, vi skal løfte.

Kl. 12:32

Kl. 12:29

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:29

Esben Lunde Larsen (V):

Jamen jeg er umådelig glad for, at fru Kirsten Brosbøl har læst kronikken i Berlingske Tidende. Det, der naturligvis er udfordringen, og som jeg som ordfører også forholder mig til i kronikken, er, at baggrunden for ministerens nedsættelse af ekspertudvalget ikke er en konsultering, så vidt vi kan se, af diverse eksperter inden for selve sektoren. Vi synes, det er underligt, at hverken rektorer, akkrediteringsinstitutionen eller lignende har været involveret i den del, men at man nedsætter en ekspertgruppe. Dermed siger vi jo så samtidig i kronikken, at vi ikke har noget problem med, at man diskuterer kvalitet, og det er jo også hele fundamentet for vores debat i dag.

Men det, der er klart, er, at da vi rejser forespørgselsdebatten, hvilket vi gjorde lige efter sommerferien, var der ikke nedsat nogen ekspertgruppe, og derfor havde vi et ønske om at drøfte kvalitet generelt set. Og det er jo også det, der fremgår af forespørgselstekstens ordlyd. Men vi glæder os over, at ministeren har lyttet til de borgerlige partier. Vi kan godt undre os over, at ministeren ikke er i en tættere dialog med dem, der sikrer kvalitet i uddannelsessystemet, inden man nedsætter en ekspertgruppe, men det skal vi så gerne gøre på ministerens vegne og møde op til forhandlinger, når vi har ekspertgruppens anbefalinger.

Kl. 12:30

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Rosa Lund for en kort bemærkning.

Kl. 12:30

Rosa Lund (EL):

Tak. Og tak til Venstres ordfører for talen og for at rejse den her forespørgselsdebat. Det er et meget fantastisk tidspunkt at diskutere kvalitet på.

Jeg har et spørgsmål, som går på, hvilke eksperter Venstre godt kunne tænke sig at inddrage i det her. Altså, jeg er meget enig i den betragtning, at det er underligt, at man har nedsat et ekspertudvalg uden nogen fra selve uddannelsessektoren. Så derfor er mit spørgsmål bare: Hvem er det, Venstre ønsker at inddrage?

Kl. 12:31

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:31

Esben Lunde Larsen (V):

Venstre ønsker at inddrage de ansvarlige for kvalitetssikring i uddannelsessystemet. Det kan være rektorer, det kan være de ansvarlige på afdelingerne, der står for kvalitetssikring osv. osv. – altså undervisere, som bl.a. har kompetence til det.

Vi har hele tiden været optaget af, at man konsulterer dem i miljøet, der er ansvarlige for selve den her del. Og det er også derfor, at vi selvfølgelig har set med en vis skepsis på det ekspertudvalg, der er nedsat. Så jeg tror egentlig, at Venstre og Enhedslisten er meget enige om tilgangen på det her område. Der har vi nok en minister, der er ramt lidt mere af ekspertinteresse fra eksterne aktører frem for interne aktører.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Rosa Lund.

Kl. 12:32

Rosa Lund (EL):

Jeg tror sådan set, at Venstres ordfører har meget ret, for vi har også i Enhedslisten undret os lidt over, at man har valgt at nedsætte et udvalg med fire fra statskundskab og en økonom og ikke nogen uddannelsesforskere f.eks. Så derfor skal mit opfølgende spørgsmål være: Ud over akkrediteringsinstitutioner og andre interne kunne Venstre så forestille sig at man i det forløb, som vi forhåbentlig skal have i foråret, kunne inddrage forskere, som faktisk ved noget om uddannelse?

Kl. 12:32

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:32

Esben Lunde Larsen (V):

Ja, det kunne Venstre godt forestille sig. Altså, når vi har anbefalingerne fra den såkaldte ekspertgruppe, vil vi jo se på de anbefalinger, der måtte være. Og det ville da være højst oplagt både at fortsætte en forespørgselsdebat derefter, men også at indkalde til en uddannelseshøring i regi af Forskningsudvalget her i Folketinget for netop at få belyst de anbefalinger i et bredere perspektiv end blot – lad det være sagt i al respekt – af folk fra statskundskab og økonomi. Derfor har jeg jo lagt vægt på, både i min kronik og i min ordførertale, at forudsætningen for kvalitet bl.a. er almindelse, og det er et vigtigt historisk perspektiv at have med, når vi drøfter dansk uddannelsespolitik.

Kl. 12:33

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Lotte Rod for en kort bemærkning.

Kl. 12:33

Lotte Rod (RV):

Jeg vil gerne følge op på fru Kirsten Brosbøls spørgsmål og bede ordføreren skære ud i pap: Mener Venstre, at der er et problem med kvaliteten i de videregående uddannelser, eller mener Venstre ikke, at der er et problem?

Kl. 12:33

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:33

Esben Lunde Larsen (V):

Venstre mener, at der er kvalitetsudfordringer konstant i et uddannelsessystem, hvorfor vi drøfter det. Derfor har vi været med til at rejse debatten i dag. Det, der undrer os, når man sidder som regering, er, at man ikke konsulterer dem, der er ansvarlige for kvalitetssikringen i uddannelsessystemet, inden man nedsætter en ekspertgruppe. Derfor kan man jo også sige, at modtagelsen af ministerens ekspertgruppens nedsættelse har været en anelse lunken i uddannelsesmiljøet. Det kan man se af forskellige udtalelser forskellige steder. Vi vil ikke polemisere mod den part, som ministeren har nedsat. Vi vil blot anføre, at vi er skeptiske over for det fokus, der er i noget af kommissoriet for ekspertgruppens arbejde. Det her handler om at løfte kvaliteten set i et bredt spektrum, og derfor har jeg også, som jeg sagde til fru Rosa Lund, klart en idé om, hvordan vi håndterer ekspertgruppens udsagn, når først anbefalingerne ligger.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Lotte Rod.

Kl. 12:34

Lotte Rod (RV):

Jeg synes, at det her med, om man synes der er et problem eller ej, er lidt interessant, fordi det jo siger noget om, hvad afsættet er for den debat, vi skal have efterfølgende. Derfor undrer det mig måske en lille smule, at ordføreren her står og siger, at der er et problem med kvaliteten i uddannelsen, men at man i kronikken skrev, at man havde hørt fra bl.a. rektorerne, at der ikke var et problem med kvaliteten. Så hvis man mener, at der er et problem, hvorfor brugte man så det andet eksempel i kronikken? Det er bare, så jeg forstår det.

Kl. 12:35

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:35

Esben Lunde Larsen (V):

Jeg kan godt høre, at forståelsesgraden ikke er så høj hos spørgeren i dag, men jeg kan bare meddele, at det, der optager os, er at højne kvaliteten, ikke ordkævlery om, hvorvidt der er skrevet, at man kender til kvalitetsudfordringer eller ej. Så jeg synes, at spørgeren skal gøre rede for de udfordringer, spørgeren ser. Så kan hun læse min kronik og høre min ordførertale, hvor jeg jo netop gør rede for, at vi er optaget af at diskutere kvalitet hele tiden, men at det undrer os betydeligt, at ministeren ikke inddrager aktørerne fra uddannelsesmiljøet, når man diskuterer kvalitet.

Kl. 12:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren for forespørgerne. Så går vi til de øvrige ordførere. Først fru Kirsten Brosbøl fra Socialdemokraterne.

Kl. 12:35

(Ordfører)

Kirsten Brosbøl (S):

Socialdemokraterne har i generationer kæmpet for, at det danske vel-færdssamfund skal være et fællesskab, hvor det ikke er størrelsen på forældrenes pengepung, der afgør, hvor meget eller hvor god uddannelse man får. Socialdemokraterne mener fortsat, at vores uddannelser skal have en sådan kvalitet, at de kan berige og flytte det enkelte menneske og sætte det i stand til at udfolde sit fulde potentiale, og at al uddannelse – også universitetsuddannelserne – skal gøres tilgængelig for alle, der har evnerne og viljen til at dygtiggøre sig til gavn for sig selv og for fællesskabet.

Vi har jo nu ad flere omgange mødtes her i salen til forespørgsler, der kredser om kvalitet i vores uddannelser. Det vidner om, at det er et spørgsmål, der optager os alle. Det er godt, og jeg hilser endnu en gang debatten velkommen. For der er fortsat udfordringer med kvaliteten nogle steder i uddannelsessystemet: For få undervisningstimer, utilstrækkelig forskerdækning af undervisningen, for lav studieintensitet, for højt frafald, og uddannelser, hvor for stor en andel af dimittenderne har svært ved at finde arbejde efter endt uddannelse.

Men det spørgsmål, forespørgerne i dag beder os om at forholde os til, dækker for mig at se over en forestilling om, at kagen smager af mindre, når flere inviteres til at dele. Den præmis køber jeg ikke. For os er der ingen modsætning mellem uddannelse for de mange og uddannelse af høj kvalitet. Vi insisterer på, at det er muligt at byde flere studerende velkommen på vores uddannelser, samtidig med at vi højner kvaliteten.

Ved en tidligere forespørgsel så sent som i foråret 2012 tilkendegav alle Folketingets partier da også her i salen, at der var bred opbakning til regeringens målsætning om, at 25 pct. af en ungdomsårgang skal have en lang videregående uddannelse – så langt, så godt.

Der er som nævnt god grund til at se kvaliteten efter i sømmene. For socialdemokraterne handler et kvalitetsløft i uddannelserne om konkrete, mærkbare forbedringer for dem, som har deres gang på vores uddannelsessteder. Kvalitet handler om at blive uddannet til både livet og arbejdslivet. Det handler om almen dannelse og om høj faglighed – så der er nogle ting, der går igen fra Venstres ordførers definition – og om at tilegne sig de nødvendige kompetencer til at få et job bagefter. Det handler om at skabe sammenhæng og fjerne barrierer i uddannelserne, så det er overskueligt og muligt for de studerende at sammensætte den uddannelse, de ønsker. Det handler om at motivere og dygtiggøre både de talentfulde unge fra boglige såvel som ikkeboglige hjem.

Det handler først som sidst om at få alle med potentiale med, uanset baggrund, så danskerne bliver bedre uddannede og kan skabe en bedre fremtid for sig selv og for fællesskabet.

Vi har gennemført og vil fortsat gennemføre en lang række tiltag, der vil forbedre kvaliteten af vores uddannelser. Lad mig bare nævne 4-årige basisbevillinger til universiteterne, fuld finansiering af det øgede studenteroptag, fastholdelse af taxameterløftet på humaniora og samfundsvidenskab, nye udviklingskontrakter med klare mål om bedre kvalitet, ny og forbedret læreruddannelse og pædagoguddannelse, et nyt akkrediteringssystem, nyt universitetsbyggeri med bl.a. en modernisering af universitetslaboratorierne, hvilket giver bedre studiemiljø, og arbejdet med bedre sammenhæng i uddannelsessystemet, som skal sikre fleksibilitet og større gennemslugtighed.

Der er mange flere ting, man kunne nævne. Det seneste skud på stammen er det Kvalitetsudvalg, som ministeren har nedsat. Udvalget skal give os et afsæt for at diskutere, hvordan vi kan sikre, at alle studerende bliver udfordret til at udfolde deres fulde potentiale. Udvalget skal bl.a. se på, hvordan der kan sikres højere faglighed, frigøres mere tid til undervisning, og hvordan uddannelsesforløbene kan gøre de studerende endnu mere klar til arbejdsmarkedet.

Jeg ser meget frem til at tage fat på forhandlingerne i de relevante forligskredse, når vi ser, hvad Kvalitetsudvalget kommer med af anbefalinger.

Og må jeg så til sidst sige, at alle Folketingets partier jo stod bag den akkrediteringslov, som vi vedtog tidligere på året, og jeg vil gerne citere en lille passage fra bemærkninger til den.

»Kvalitet og relevans af de videregående uddannelser i Danmark skal være højere og leve op til internationale standarder. Danmark er et videnssamfund, og det er afgørende, at uddannelsernes kvalitet løftes for at matche kompetencebehovet i den private og offentlige sektor. Det er regeringens målsætning, at 60 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse i 2020, heraf 25 pct. en lang videregående uddannelse. Målsætningerne skal nås uden at gå på kompromis med uddannelsernes kvalitet og relevans.«

Kl. 12:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en stribe korte bemærkninger, først fra hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 12:40

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Og tak for ordføreren tale. Kan ordføreren give eksempler på, hvor den forskningsbaserede undervisning ikke er tilstrækkelig, og hvor timetallet er for lavt? For hvis nu det er tilfældet, er det jo et brud på universitetsloven, og hvis ordføreren sidder inde med en viden om de områder, er det jo en opgave for ministeren. Så jeg vil meget gerne høre nogle konkrete eksempler på, hvor det er tilfældet i dag.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:41

Jeg vil bare gerne spørge fru Kirsten Brosbøl: Hvad er Socialdemokraternes definition af almen dannelse i de videregående uddannelser?

Kl. 12:43

Kl. 12:41

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg undrer mig virkelig over, at Venstre på den måde, og det var også det, jeg prøvede at spørge Venstres ordfører om før, nærmest afviser, at der skulle findes eksempler på den slags. Det er jo sådan, at vi har hørt både fra Rigsrevisionen og andre, at der visse steder er uddannelser, hvor der er for få undervisningstimer, og hvor der er for lidt forskningsdækning af undervisningen. Så det er jo derfor, at vi tager fat på hele det her arbejde med – ud over den nye akkrediteringslov, ud over alle de andre ting, vi har gjort, med hensyn til kvaliteten – nu at få sat fokus på: Hvor er der problemer? Hvor er det, vi kan sætte ind og løfte kvaliteten af vores uddannelser?

Kl. 12:41

Første næstformand (Bertel Haarder):
Esben Lunde Larsen.

Kl. 12:41

Esben Lunde Larsen (V):

Men det er jo en alvorlig anklage at rette mod et uddannelsessystem, altså at slynge ud, at der er for få timer, og at der ikke er forskningsbaseret undervisning nok. Det er jo en alvorlig kvalitetsmæssig anklage mod de ansvarlige rektorer, uanset om det er professionshøjskoler eller universiteter.

Jeg har ikke set nogen steder, at Rigsrevisionen påpeger konkrete steder, hvor der er mangel på timer. Jeg har set en almen betragtning fra Rigsrevisionen, men jeg har ikke set det for nogen enkeltsteder. Derfor vil jeg da meget gerne spørge ordføreren, om ordføreren har kendskab til enkeltsteder, hvor der i dag ikke er den undervisning, der skal være. For så vil det jo være et brud på universitetsloven, og det er da alvorligt, når det handler om kvalitet.

Kl. 12:42

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:42

Kirsten Brosbøl (S):

Jamen det er da ganske alvorligt, og jeg må sige, at jeg undrer mig særdeles meget over, at Venstres ordfører på den måde sådan affejder det, når Rigsrevisionen siger, at der også efter vores taxameterløft er for få undervisningstimer. Især på de humanistiske uddannelser siger man jo, at der er nogle problemer. Der er utilstrækkelig forskerdækning, siger man især på de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Så jeg går da ud fra, at når Rigsrevisionen meddeler os det, er det noget, som vi alle sammen her i Folketinget er enige om at vi skal tage et ansvar for så at kigge efter i sømmene og reagere på. Og der er det sådan set, at vi fra regeringspartierne side nu siger: Det skal vi selvfølgelig ikke sidde overhørig. Vi er nødt til at se på, hvordan vi så kan forbedre kvaliteten der, hvor der er problemer.

Kl. 12:43

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Rosa Lund for en kort bemærkning.

Kl. 12:43

Rosa Lund (EL):

Tak. Og tak til fru Kirsten Brosbøl for en god tale med fokus på rigtig mange vigtige ting – ting, som vi også er meget, meget optaget af i Enhedslisten.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:43

Kirsten Brosbøl (S):

Det er jo et meget bredt spørgsmål. Altså, jeg sagde i min tale, at uddannelserne jo skal uddanne vores studerende både til livet og til arbejdslivet. Så jeg vil sige, at almen dannelse jo handler om, at man i løbet af sin uddannelse bliver udviklet til ikke bare det arbejde, man skal ud og have bagefter, men også til at være en engageret samfundsborger i et demokratisk samfund. Så jeg vil ikke udelukke nogen ting i den definition, men sige, at det sådan er der, hvor jeg ser den almene dannelse, altså at man er uddannet både til at kunne få et job bagefter, men også til at kunne være en engageret samfundsborger.

Kl. 12:44

Første næstformand (Bertel Haarder):
Rosa Lund.

Kl. 12:44

Rosa Lund (EL):

Det er jeg meget enig i, især det her med, at vi også skal uddanne til demokratiet. Derfor synes vi i Enhedslisten, det er enormt vigtigt, at der er plads til at lave studenterrådsarbejde, når man er studerende. Mener fru Kirsten Brosbøl, at der er plads til at blive uddannet til demokratiet med den studiefremdriftsreform, som Socialdemokraterne har lagt stemmer til?

Kl. 12:44

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:44

Kirsten Brosbøl (S):

Det kan ikke komme bag på Enhedslisten, at det mener jeg selvfølgelig der er. Der er jo også allerede i dag uddannelsessteder, hvor man er rigtig god til at få de studerende igennem på noget nær normeret tid, og jeg mener sådan set ikke, man kan sige, at de uddannelsesinstitutioner danner deres studerende mindre, end man gør andre steder. Der er også studerende derfra, der deltager i studentenfagligt arbejde og alt muligt andet. Så jeg mener ikke, der er nogen modsætning mellem de to ting. Vi siger, at med de initiativer, der ligger i studiefremdriftsreformen, forventer vi, at de studerende studerer på fuld tid, når de går på en fuldtidsuddannelse, og det mener jeg ikke er et urimeligt krav.

Kl. 12:45

Første næstformand (Bertel Haarder):
Så er det hr. Jens Henrik Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 12:45

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Og tak til fru Kirsten Brosbøl for ordførertalen. Vi er jo heldigvis enige om, at det her handler om at øge kvaliteten på de videregående uddannelser. Men der er alligevel en ting, jeg studser over i ordførers tale, og det er det udsagn om, at der ikke er nogen modsætning imellem flere studerende og højere kvalitet. Altså, for mig at se er der en rigtig stor udfordring i at tage flere ind og fastholde kvaliteten.

Så derfor vil jeg gerne spørge ordføreren, om der ikke er nogen forskel på kvaliteten af de første studerende, der kommer ind, og dem, der ligger måske lige omkring 60-procentsmålsætningen. Har de alle sammen de samme forudsætninger for at gennemføre en uddannelse?

Kl. 12:46

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:46

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg vil starte med at sige, som jeg også nævnte i min ordførertale, at alle Folketingets partier jo har bakket op om 25-procentsmålsætningen med det forslag til vedtagelse, som vi vedtog ved en tidligere forespørgselsdebat for halvandet år siden. Når det så er sagt, vil jeg da sige til Dansk Folkepartis ordfører, at, ja, selvfølgelig er der da et opmærksomhedspunkt, når man optager flere og samtidig gerne vil ikke bare bevare kvaliteten, men højne kvaliteten. Det er jo den ambition, der ligger her – dels jo i det, jeg læste op fra akkrediteringsloven, som alle også har stemt for, dels bag det arbejde, regeringen har sat i gang med Kvalitetsudvalget, og de politiske forhandlinger, vi skal have efterfølgende.

Men lad mig lige knytte en kommentar til det, for jeg mener ikke, at man sådan skal ned at skrab bunden, hvis man skal optage flere i vores uddannelsessystem. Vi har i dag et helt klart uudnyttet potentiale i de studenter, der kommer ud med relativt høje karaktergennemsnit fra deres gymnasiale uddannelse, men som aldrig kommer videre i en videregående uddannelse. Det gælder i høj grad studerende fra ikkebøglige hjem, og der mener jeg vi har en fælles opgave i at sørge for, at vi får alle dem med, der har potentialet, evnerne, til at få en videregående uddannelse, og få dem i gang med en uddannelse.

Kl. 12:47

Første næstformand (Bertel Haarder):
Jens Henrik Thulesen Dahl.

Kl. 12:47

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak. Det er rigtigt, at vi bakkede op om 25-procentsmålsætningen, men vi gjorde det også, samtidig med at vi problematiserede, at der ligger en udfordring i at gennemføre det. For når man har så mange studerende, er det altså svært at skabe motivationen hele vejen rundt.

Så jeg vil gerne høre, om ordføreren er enig med mig i det med, som ordføreren selv sagde, at det er alle med potentiale. Det betyder for mig at se også, at der er nogle, der *ikke* har potentiale. Mener ordføreren, at bare fordi man har høje karakterer på sin studentereksamen, har man også potentialet til at gennemføre en universitetsuddannelse?

Kl. 12:48

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:48

Kirsten Brosbøl (S):

Det er ikke nødvendigvis karakterer alene, der gør, om man er motiveret til at tage en uddannelse. Jeg mener, at potentialet bestemt er der. Hvis man har en god studentereksamen, mener jeg også, at man i høj grad skal følge sine evner og dermed også bruge de evner, man har. Så jeg ser et potentiale i det, men ikke nødvendigvis, at folk så er motiveret til det. Derfor mener jeg også, at universiteterne og uddannelsesinstitutionerne generelt bør gøre brug af andre optagelseskriterier end karakterer. Vi har jo givet dem frihed til i højere grad at kunne anvende kvote 2 og f.eks. optagelsessamtaler, som gør, at man

på den måde ikke kun kigger på karaktererne, men også på motivationen hos den enkelte og måske særlige evner inden for det område, vedkommende søger optagelse på.

Kl. 12:49

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Merete Riisager for en kort bemærkning.

Kl. 12:49

Merete Riisager (LA):

Tak. Nogle gange bliver de her debatter nede i Folketingssalen sådan lidt til, at vi står og taler politikersprog til hinanden. Hvis nu ordføreren bare lige for et øjeblik vil tage masken af og svare mig helt ærligt: Mener ordføreren, at det overhovedet ikke har nogen betydning for kvaliteten eller det faglige niveau på universiteterne, at man bevæger sig fra i efterkrigsårene at have eb andel på ca. 10 pct. af befolkningen, der tog en længerevarende uddannelse, til, at det nu skal til at være 60 pct., der tager en videregående uddannelse, og 25 pct., der tager en længerevarende videregående uddannelse? Har det ingen som helst betydning for den faglige kvalitet, at man sætter så mange mennesker ind på de samme uddannelsessteder med helt forskellige forudsætninger, og at underviserne skal undervise alle de her forskellige mennesker?

Kl. 12:50

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:50

Kirsten Brosbøl (S):

Jamen som ministeren også sagde i sin tale, sender vi jo i modsætning til den tidligere regering penge med hver eneste af de nye studerende, der starter på en videregående uddannelse, og dermed er det jo heller ikke sådan, at de samme undervisere bare skal undervise flere. Der er jo så på den måde grundlag for, at man kan ansætte flere – heldigvis da – til at undervise de nye studerende, der kommer ind. Så jeg vil sige, at i modsætning netop til den praksis, der var under den tidligere regering, har vi valgt at sige, at selvfølgelig følger der midler med, sådan at man både kan sikre et ordentligt studiemiljø, og at der er undervisere og dermed jo også ressourcer til at kunne give de nye studerende en god uddannelse af høj kvalitet.

Kl. 12:50

Første næstformand (Bertel Haarder):
Merete Riisager.

Kl. 12:50

Merete Riisager (LA):

Aha, så det er et spørgsmål om antallet af undervisere og penge ud til universiteterne, forstår jeg. Det har ikke nogen som helst betydning, at der kommer et antal ind, hvor man må regne med, at deres forudsætninger er forskellige, altså, hvor man tidligere tog de alledygtigste ind fra befolkningen, så tager man nu en langt større andel. Jeg går ud fra, at ordføreren også har lidt kendskab til didaktik og det at undervise. Har det ikke nogen som helst tydning, at man underviser folk med helt forskellige forudsætninger i det samme klasselokale? Har det ingen betydning for kvaliteten?

Kl. 12:51

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 12:51

Kirsten Brosbøl (S):

Det er klart, at der vil være en opgave der med at sikre, at man kan uddanne. Jeg synes, at man bestemt skal benytte sig af andre meto-

der og pædagogiske og didaktiske redskaber, end man hidtil har gjort. Det er da helt oplagt. Men det mener jeg er en nødvendig samfundsopgave og ikke noget, som vi bare sådan skal afskrive og sige, at det kan vi ikke. Vi har en klar ambition om at uddanne den dygtigste generation nogen sinde, og derfor er der selvfølgelig en fælles opgave i at sikre, at det kan ske med den samme og gerne højere kvalitet i vores uddannelser. Det er ambitionen, og jeg skammer mig på ingen måde over, at vi har den ambition.

Kl. 12:52

Første næstformand (Bertel Haarder):

Nu kommer der også en kort bemærkning fra fru Vivi Kier.

Kl. 12:52

Vivi Kier (KF):

Jeg siger også tak for talen. Og vi kan i bund og grund sige, at der måske slet ikke burde være den her lange, brede debat, for vi er helt enige i forslaget til vedtagelse. Men jeg sidder alligevel og bliver sådan lidt forvirret over ordførers tale. For ordføreren siger, at den her regering simpelt hen har ladet pengene følge med, og at alt er i den skønneste orden, samtidig med at ordføreren jo egentlig anerkender, at der er en udfordring, og at der er et problem.

Så er ordføreren enig i, at vi har et problem med kvaliteten på vores uddannelser?

Kl. 12:52

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 12:52

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg synes, at det er fremgået ret tydeligt af både mine spørgsmål til Venstres ordfører og af mine kommentarer i øvrigt, at ja, der er udfordringer. Det er jo også derfor, at regeringen har nedsat et kvalitetsvalg, som nu skal ind og kigge på, hvor der er de her kvalitetsproblemer, hvori de består, og hvilke løsninger man kunne forestille sig for at rette op på de problemer, der måtte være. Men jeg siger bare, jeg mener, at vi har givet universiteterne og uddannelsesinstitutionerne generelt redskaberne og det økonomiske råderum til at kunne sikre, at der er en høj kvalitet i vores uddannelser.

Kl. 12:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Vivi Kier.

Kl. 12:53

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Det er en interessant diskussion, vi skal have i dag, altså om kvaliteten af uddannelserne. Vi er jo heldigvis alle sammen enige om, at der skal være noget. Vi hører både ministeren og Socialdemokratiets ordfører sige, at vi skal have den bedst uddannede generation. Det ville da også være dejligt. Uddannelse er en ret, bliver der sagt, og at vi skal turde forvente, at det kan lade sig gøre. Det, der bare er spørgsmålet, er, hvad kvalitet er. Vi havde i Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser den anden dag to foretrædere, som jeg synes illustrerer det her ganske meget. Der var nogle studerende, der kom ind for at beklage sig over den her nye reform, der siger, at man skal blive hurtigere færdig, og de udtrykte, at det ikke var rimeligt, da der også var mange andre ting, man skulle, end at studere, og at man skulle have tid til rigtig mange ting, så derfor måtte vi selvfølgelig lave det om, så man ikke nødvendigvis skulle være fuldtidsstuderende. Vi havde også et andet foretræder med nogle studerende, der var meget engagerede i innovation, og de var interesserede i, hvordan de kunne supplere deres ud-

dannelse. Selvfølgelig tog de deres uddannelse, men de var interesserede i, hvordan de kunne supplere det på en positiv måde.

For mig at se er det rigtig godt, at vi får gjort noget ved alle mulige rammer og får håndteret de udfordringer, som man kan have på universiteterne med plads, med struktur og med ordentlig undervisning – selvfølgelig skal det være på plads. Men det nytter bare ikke ret meget, hvis vi samtidig har en stor gruppe studerende, som ikke er motiverede. Det er muligt, at de har potentialet, det skulle man jo tro, hvis man har et gennemsnit fra gymnasiet på over 10. Men samtidig virker det jo, som om for stor en del ikke er motiverede.

Der var en udsendelse på DR2 i sidste uge, som jeg synes illustrerede det ganske tydeligt, med nogle udfordringer, der pegede på spørgsmålet, om vi tager for mange ind; er der simpelt hen for mange, der ikke er motiverede på de uddannelser, de kommer ind på? Når vi stiller krav om, at der skal være rigtig mange, der skal bestå, fører det så til, at man har en tilbøjelighed til at lade dem bestå? Og endelig, hvordan sikrer vi, at dem, der så kommer ind, er motiverede? Hvad er det, vi gør som samfund, når der er studerende, der mener, at det er urimeligt at antage, at et studie er en fuldtidsbeskæftigelse, og hvad har vi gjort, når holdningen bliver sådan, og når de studerende mener, at de har ret til at få en uddannelse, men ikke mener, at det skal være et krav, at de skal tage en uddannelse?

Der er selvfølgelig en pointe i det, når man siger, at den taxameterordning, vi har, belønner at få de studerende smidt ud, når de tager den sidste eksamen, så det kan give en vis tilbøjelighed til at lade dem bestå. Der var en rundspørge, som blev omtalt i udsendelsen, og her sagde underviserne, at 31 pct. oplevede, at der var lavere faglige krav, end da de startede på deres uddannelser i sin tid. Og hvad værre er, er, at næsten halvdelen, 45 pct., har oplevet, at studerende har bestået et fag uden at have det faglige niveau.

Der var en lektor fra Niels Bohr Institutet, som fortalte, at han havde haft noget undervisning, hvor han et par gange havde dumpet 50 pct. af de studerende, fordi de simpelt hen ikke var dygtige nok. Han stod lige pludselig med et brev fra ledelsen om, at det da vist var en udfordring, han skulle gøre noget ved. Så bliver det selvfølgelig vendt til, at han skal have en bedre undervisning, men han følte i hvert fald, at det var en klar opfordring til at sikre, at der ikke var så mange, der dumpede. Hans påstand er, at der simpelt hen var en tredjedel af de studerende, der gik der, der ikke burde gå der.

Der var en rektor fra Aalborg Universitet, som jo ellers er et af de universiteter, vi roser, fordi de er rigtig gode til at få folk igennem, som sagde – lidt bekymrende – at på baggrund af at man har en aftale med undervisningsministeren om, at 80 pct. skal bestå, er det jo også det, man sørger for sker. Det sagde han faktisk i udsendelsen. Han sagde så også samtidig, at hvis censor gjorde det, og hvis underviseren gjorde det, var det jo selvfølgelig ikke i orden. Men han sagde faktisk, at man var nødt til at sørge for, at det sker.

Så derfor vil jeg sige, at én ting er, at vi kan se frem til Kvalitetsudvalgets arbejde og resultater, men det, jeg først og fremmest gerne vil høre lidt mere om i dag fra ministerens side, er, hvordan vi sikrer, at vi får studerende ind, der faktisk er motiverede til at tage de uddannelser, som de skal have, så vi kun får dem ind, som er berettigede til det, for hvis vi får nogen ind, der ikke vil gå der og ikke ønsker at bruge de kræfter, der skal til på deres uddannelse, ødelægger vi uddannelsessystemet for dem alle sammen. Så kan det godt være, vi får presset mange igennem, men så får vi i hvert fald et kvalitetsniveau, der falder. Tak for ordet.

Kl. 12:59

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning. Det er hr. Esben Lunde Larsen, Venstre.

Kl. 12:59

Kl. 13:01

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det og tak til ordføreren for at pointere forskellige forhold, med hensyn til hvad der er kvalitet. Når vi nu taler om kvalitet, og når regeringen også så gerne vil fremme kvaliteten, undrer det så ordføreren, at vi, når vi f.eks. sidder og arbejder med pædagoguddannelsen, stort set ikke kan komme igennem med noget, når det gælder optag og lignende?

Altså, klinger det hult i ordførerens ører, når vi som oppositionspartier ikke kan komme igennem med noget, når det gælder kvalitetssikring i eksempelvis pædagoguddannelsen?

Kl. 12:59

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 12:59

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes jo, det er et rigtig godt spørgsmål, for når det drejer sig om at sikre motivationen, er der mange ting, der tyder på, at det ikke nytter bare at have optag på baggrund af en studentereksamen. Man er nødt til at gå ind og sikre, at de studerende, man optager, har motivationen, og dermed også give mulighed for og understøtte, at der f.eks. kan gennemføres optagelsessamtaler, optagelsesprøver eller noget andet, der dokumenterer den interesse og motivation, og selvfølgelig også i vid udstrækning på de første dele af studierne have test og prøver, der sikrer, at man får stoppet de studerende, der rent faktisk ikke er der med den motivation, der er nødvendig.

Kl. 13:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 13:00

Esben Lunde Larsen (V):

Da forskningsreserven skulle fordeles, hvilket Dansk Folkeparti også var med til, undrede det da ordføreren, at regeringen ikke lagde sig i selen for at afsætte midler til f.eks. at løfte kvaliteten frem for til kønsdimensionerede forskningsprogrammer?

Kl. 13:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:00

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Altså, det var jo et interessant forløb, hvor man kan sige, at regeringen helt bevidst brugte utrolig mange midler på en forskning, om hvilken vi jo med god ret sagde, at man kunne undre sig over, hvor det skulle føre hen, hvad det skulle føre til, og hvad pengene skulle bruges til. Der var rigtig mange millioner, der kunne have været brugt til at styrke kvaliteten på de områder, vi taler om i dag, i stedet for at bruge dem på en forskning, som vi om få år vil se ikke har ført til noget som helst.

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Det Radikale Venstre, fru Lotte Rod.

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

De borgerlige partier har spurgt ministeren – og dermed jo også os – hvad vi vil gøre for at øge kvaliteten i uddannelsessystemet og uddanne unge, der matcher erhvervslivets behov. Jeg vil gerne sige tak for, at man har rejst debatten, for det giver os jo muligheden for at vende nogle af de ting, som vi brænder for i regeringen, og for at tage et fælles afsæt til at diskutere kvalitet. For det er jo noget af det allervigtigste, vi skal lave på det her område.

Jeg vil gerne tage fat i tre ting, nemlig økonomi, undervisning og relevans. De borgerlige partier spørger for det første ind til, hvordan vi vil sikre kvaliteten, samtidig med at der bliver optaget flere studerende. Og et eller andet sted kan jeg jo godt forstå, at man spørger om det, når man nu selv valgte en model, hvor man tog pengene fra de eksisterende studerende for at betale for nye studerende. Det gør vi ikke i den her regering. Vi er meget optaget af, at der skal være lige så høj kvalitet for de nye studerende, og derfor finansierer vi meroptaget krone for krone. Det er rigtig mange penge, men vi prioriterer det også meget højt. Men kvalitet handler selvfølgelig om meget andet end penge.

For det andet er kvalitet for mig, at vi er i stand til at udfordre alle studerende på uddannelserne. Ja, det lyder også som noget, vi sagde i folkeskolereformen, og det er jo, fordi der er en rød tråd i det, som regeringen gør, fra folkeskolereformen til den erhvervsskolereform, som vi er ved at forhandle nu, og så til at diskutere kvalitet i vores videregående uddannelser.

Det er ikke særlig godt, når Rigsrevisionen påpeger, at der selv efter taxameterløftet er for få timer på især universiteternes humanistiske uddannelser. En bachelorstuderende på en humanistisk bacheloruddannelse har i gennemsnit 8 timers undervisning om ugen og en kandidatstuderende i gennemsnit 5 timer. Det er lige i underkanten. Men flere timer gør det jo aldrig i sig selv. Det er helt afgørende, hvad den studerende får ud af timerne. Der skal være forskerdækning af undervisningen, så de studerende får gavn af den nyeste viden, og derfor er det jo også lidt opsigtsvækkende, at forskere kun står for helt ned til 20 pct. af undervisningen på de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Så er det vigtigt, at underviserne er knaldedygtige til at undervise. Vores hjerne kan jo rent fysisk kun koncentrere sig i et vist rum tid ad gangen, så uanset hvor hårdt man prøver og uanset hvor ambitiøs man er, går man altså bare død, hvis man sidder i et varmt, ilftattigt lokale og bliver tæsket igennem 83 powerpointslides af en underviser med et monotont tonefald. Hvis man derimod møder op til undervisning hos en, der brænder for sit fag, kan sætte rammen for, hvor vigtigt det er, og som bruger varierede undervisningsformer, så lærer man meget mere, og så bliver selv det mest nørdede stof gribende.

Det fører til den tredje pointe: Relevans. For en af de største skuffelser i min egen studietid var faktisk, at uddannelsen var meget mindre koblet til virkeligheden og til de jobs, som vi kunne risikere at komme ud og få, end jeg selv havde regnet med. Vi er mange, der dårligt kan huske, hvad der stod, når vi bare får besked på at læse fra side 74-186, men som bliver supermotiverede af at løse en rigtig opgave, som faktisk kunne bruges af nogen, uanset hvor mange sider man så skulle læse for at kunne løse den. Derfor synes jeg, vi skal bruge diskussionen om relevans til at skabe mere motivation hos de studerende.

Det er ret slående, at noget af det, som OECD's undersøgelse faktisk viser om danske folkeskoleelever, er, at de i meget høj grad lærer ting i skolen, fordi det skal man i skolen, og ikke, fordi de sådan set kan se, at de skal bruge det til noget. Selvfølgelig er der mange ting, man skal lære, fordi man på et eller andet tidspunkt senere skal bruge det til noget, men man lærer bare så meget mere, når underviserne gør sig umage for at vise meningen i det og man derfor som

studerende bliver motiveret for at lære det. Og så husker man det også væsentlig bedre bagefter.

Så som radikal håber jeg, at vi kommer til at bruge den her diskussion om kvalitet og om relevans til at flytte fokus fra bare den sidste eksamen til i stedet for at koncentrere os lidt mere om det første job. Tak for ordet.

Kl. 13:06

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig tre medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Den første er hr. Esben Lunde Larsen, Venstre.

Kl. 13:06

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Og tak for ordførerens tale. Noget, der undrede mig lidt, var, at fru Lotte Rod slet ikke gjorde noget gældende om de studerendes selvansvar. Fru Lotte Rod talte om, at vi skulle motivere de studerende. Jeg vil egentlig bare spørge: Hvad er den radikale grundforståelse af, hvem der har ansvaret for at gennemføre en uddannelse og have fokus på motivation?

Kl. 13:06

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:06

Lotte Rod (RV):

Først og fremmest har man jo et ansvar som studerende. Jeg mener bare ikke, det står i modsætning til, at vi også godt kan kigge på, om der bliver lavet den bedst mulige undervisning for de studerende. For uanset hvor motiveret, hvor ambitiøs, hvor engageret man møder op som studerende, er det sådan, at hvis man bliver ramt af den her mur af 43 powerpointslides gang på gang, er det meget, meget svært at holde koncentrationen. Så derfor synes jeg jo ikke, det ene udelukker det andet.

Kl. 13:07

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 13:07

Esben Lunde Larsen (V):

Nej, det gør det ikke. Men spørgsmålet er jo, om det er en fest hver eneste dag at være studerende, eller om vi som politikere skal gøre opmærksom på, at det også er et fuldtidsarbejde, hvor det ikke er en fest hver eneste time, og at der også er dage, hvor det hedder 43 powerpointslides, fordi det faktisk er et arbejde, man skal igennem. Og spørgsmålet er, om den radikale ordfører er villig til at gå ind i en debat om de studerendes selvansvar, når vi skal diskutere kvalitet efter ekspertudvalgets anbefaling.

Kl. 13:07

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:07

Lotte Rod (RV):

Jeg synes, det vigtige, når vi diskuterer ansvar, og når vi diskuterer kvalitet, jo er at have fokus på, hvordan det er, vi får de dygtigste studerende ud af det her. Og så er det jo også relevant at kigge på, hvad det er for nogle undervisningsformer, vi har – altså hvad det rent faktisk er, vi ved fra den pædagogiske og didaktiske forskning og fra hjerneforskningen om, hvad der virker. For jeg går ud fra, at Venstre er fuldstændig enig med os i regeringen om, at det jo handler om at have en høj kvalitet og at få så dygtige studerende ud i den

anden ende, at der er nogle virksomheder, der gerne vil ansætte dem. Og derfor skal vi selvfølgelig gøre det, der virker.

Kl. 13:08

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 13:08

Rosa Lund (EL):

Tak. Og tak for en god tale. Jeg er meget, meget glad for, at den radikale ordfører sætter fokus på økonomien, for kvalitet koster som bekendt. Jeg har derfor blot et spørgsmål til den radikale ordfører. Mener den radikale ordfører, at det er fornuftig økonomistyring at tage 2 pct. af universiteternes taxameter for at finansiere det øgede optag?

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:09

Lotte Rod (RV):

Hermed henviser Enhedslistens ordfører jo til den meget berygtede omstillingsreserve, som vi jo har overalt, og det, der er det fantastiske på uddannelsesområdet, er jo, at det sådan set er det eneste statslige område, hvor pengene kommer tilbage til uddannelserne, og den prioritering synes jeg faktisk vi som regering kan være rigtig godt tilfredse med.

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Rosa Lund.

Kl. 13:09

Rosa Lund (EL):

Jeg skal bare forstå det helt rigtigt. De Radikale mener altså, at det er fornuftig økonomistyring, at man gør optaget af de første studerende, altså dem, der går på universitet i dag, billigere for at sikre, at der kan blive plads til nogle flere studerende. Altså, vi er i Enhedslisten sådan set meget optaget af, at der kan optages flere studerende på universiteterne, men jeg synes, det er en lidt underlig måde, at man ligesom sænker prisen på den enkelte studerende, for at der kan blive plads til flere. Hvad mener De Radikale om det?

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:10

Lotte Rod (RV):

Jeg er meget enig med Enhedslisten i, at det er vigtigt, at der er lige så høj kvalitet for de nye studerende, som der var for de gamle studerende. Det er derfor vi i regeringen har gjort os så meget umage med, at meroptaget også bliver finansieret krone til krone.

Kl. 13:10

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det fru Merete Riisager, Liberal Alliance.

Kl. 13:10

Merete Riisager (LA):

Tak. Ordføreren siger, at der løber en rød tråd fra folkeskoleforliget og videre til universiteterne. Det lyder ganske rædselsfuldt. Som ordføreren jo er klar over, er det en folkeskolereform, som hviler på et meget, meget spinkelt evidensgrundlag, nemlig det evidensgrundlag, der siger, at det er godt at bevæge sig noget mere. Det ved vi

godt. Man kan gå ud i frikvarteret og bevæge sig, og så er den klaret. Men man laver en folkeskolereform, hvor man indsætter pædagoger i undervisningen og indfører mere statslig hop og leg. Overhovedet at videreføre det til universitetsområdet anser jeg faktisk for at være noget beskæmmende, hvis jeg skal være helt ærlig.

Jeg vil derfor spørge om noget helt andet, nemlig om ordføreren anerkender, at der er en sammenhæng mellem gymnasireformen og den faldende faglighed på universiteterne. Altinget har i 2012 gennemført en undersøgelse, der viste, at 48 pct. af de adspurgte undervisere i undersøgelsen sagde, at det faglige niveau var faldet efter gymnasireformen.

Anerkender ordføreren, at der er en sammenhæng imellem gymnasireformen og den faldende faglighed på universiteterne?

Kl. 13:11

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 13:11

Lotte Rod (RV):

Nej, det anerkender jeg ikke. Og jeg undrer mig egentlig også lidt over spørgsmålet fra Liberal Alliance, for vi er jo sådan set ret mange partier herinde, der er enige om, at det er en god idé at have en målsætning om, at 25 pct. skal gennemføre en lang videregående uddannelse. Det vil sige, at hovedudfordringen, når vi nu er gået ind og har løftet ambitionsniveauet fra at sige, at det er 50 pct., der skal gennemføre en videregående uddannelse, til at sige 60 pct., sådan set er, at de fleste af dem jo netop skal på alle mulige andre uddannelser. Derfor handler debatten om kvalitet jo også i høj grad om, hvordan vi sikrer, at vi har nogle attraktive erhvervsakademier og professionsuddannelser.

Kl. 13:12

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Fru Merete Riisager.

Kl. 13:12

Merete Riisager (LA):

Bare fordi mange partier er blevet enige om noget, behøver det ikke nødvendigvis at være en god idé. Og i Liberal Alliance mener vi ikke, at de kvantitative mål kan bruges til ret meget. Vi er meget mere optaget af, at man laver nogle uddannelser, som kvalificerer de unge til livet og til erhvervslivet, og at de faktisk kan begå sig.

Derfor vil jeg spørge, om ordføreren ikke er seriøst bekymret, når der bliver lavet en sådan undersøgelse som den her, som viser, at 48 pct. af de adspurgte undervisere mener, at fagligheden er faldet som følge af gymnasireformen.

Kl. 13:12

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 13:12

Lotte Rod (RV):

Et bredt flertal herinde i Folketinget er enige om, at det er rigtig fornuftigt at have et mål om, at 25 pct. skal gennemføre en lang videregående uddannelse. Derfor er det for mig ikke en diskussion om, om der er for mange, der går på vores universiteter. Tværtimod synes jeg, at diskussionen bør handle om noget andet. Når vi nu er så privilegerede, at vi er i gang med at lave en af de største uddannelsessatser nogen sinde, hvordan sikrer vi så, at kvaliteten er høj på vores uddannelser? Det handler om, at meroptaget er finansieret krone for krone, at vi har dygtige undervisere, og at vores uddannelser bliver endnu mere relevante i forhold til det erhvervsliv, de studerende skal ud til bagefter.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for SF, fru Annika Smith.

Kl. 13:13

(Ordfører)

Annika Smith (SF):

Da SF's tidligere uddannelsesordfører, hr. Jonas Dahl, som bekendt i går blev udnævnt til skatteminister, skal jeg gøre opmærksom på, at vi ikke har haft mulighed for at ruste en ny ordfører til forespørgselsdebatten, og at jeg holder talen på vegne af den tidligere ordfører.

I SF er det en vigtig målsætning, at så mange som muligt får en god uddannelse af en høj kvalitet. Det er ikke bare til gavn for samfundet, det giver også den enkelte mulighed for at skabe en god og indholdsrig tilværelse. Derfor er det utrolig vigtigt, at vi generation for generation sikrer, at en stadig større andel af hver ungdomsårgang får en uddannelse, som giver en sikker adgang til arbejdsmarkedet.

Vi ved, at globalisering og øget specialisering stiller stadig større krav til fremtidens medarbejdere, og at det især er de ufaglærte, som presses ud af arbejdsmarkedet på grund af den udvikling. Derfor ligger det mig og SF meget på sinde, at vi kan fastholde et uddannelsessystem, hvor der er fri og lige adgang til at tage en uddannelse. Samtidig skal der være gode muligheder for at videreudanne sig, så den enkelte medarbejder har mulighed for at tilpasse sig de nye kvalifikationer og kompetencer, som efterspørges på arbejdspladserne.

Derfor er jeg også glad for, at der i dag er taget initiativ til en debat om, hvordan vi kan fastholde og udvikle uddannelse af høj kvalitet. Det er for det første glædeligt, at stadig flere tager en uddannelse, uden at kvaliteten dermed falder. Det skyldes, at regeringen har valgt at prioritere uddannelsesområdet og dermed tilføre flere penge til området, når optaget stiger. For det andet har vi folkeskolereformen og udspillet til en reform af erhvervsskolerne samt ekstra midler til efter- og videreuddannelse. Derfor fastholder vi ikke alene niveauet, men også grundstenen til et endnu bedre uddannelsessystem. Samtidig har regeringen nedsat et kvalitetsudvalg, som allerede til foråret vil komme med en række bud på, hvordan vi kan styrke kvaliteten i de videregående uddannelser.

Samlet set gennemfører regeringen således en række tiltag, som medvirker til at fastholde og udvikle vores uddannelser. I SF hilser vi det velkommen, at også andre partier i Folketinget vil samarbejde med regeringen om at fortsætte ad det spor.

Kl. 13:16

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Enhedslisten, fru Rosa Lund.

Kl. 13:16

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Jeg vil gerne starte med at sige tak for, at forespørgerne bag den her forespørgsel har indkaldt til den. Vi synes i Enhedslisten, at det er meget vigtigt at have en debat om kvalitet både i de videregående uddannelser, men sådan set også i hele vores uddannelsessystem. Så jeg vil gerne starte med at sige tak for, at vi kan få den her debat i dag.

I Enhedslisten er vi meget optaget af at sikre kvalitet i uddannelsessystemet, også set i lyset af det øgede optag, det ret store optag, der har været på de videregående uddannelser. Vi ønsker et uddannelsessystem, der også har god sammenhæng med arbejdsmarkedet, og derfor deler vi sådan set bekymringen for, at det stigende optag sker på bekostning af kvaliteten, hvilket lidt er det, jeg kan læse ind i

spørgsmålet. Dermed ikke sagt, ikke fra Enhedslistens side i hvert fald, at universiteterne og professionsuddannelserne, erhvervsakademierne osv. skal lade være med at optage flere. Tværtimod mener vi i Enhedslisten, at der skal være lige adgang til uddannelse, og at dem, der vil, og dem, der kan gå på en videregående uddannelse, sådan set skal have muligheden for det. Det skal bare ikke ske på bekostning af kvaliteten.

Derfor skal det øgede optag selvfølgelig finansieres, især når det stiger så meget, som det har gjort, og netop når der er kommet så mange nye studerende, skal det også sikres, at der er fysisk plads til de studerende. Det skal jo gerne være sådan, at man har en stol at sidde på og et bord foran sig, og at man sidder i et lokale, hvor der ikke er alt for mange studerende. Det, jeg prøver at sige, er, at når vi øger optaget, er vi nødt til at sikre, at rammerne på de enkelte uddannelsesinstitutioner er i orden, sådan at der kan blive leveret en undervisning af god kvalitet.

Der skal være tilstrækkelig finansiering til, at uddannelserne kan udbydes med et højt timetal, med dygtige undervisere og med ressourcer til vejledning og tilbagemelding til de studerende, ressourcer til forskning og vidensudvikling og ressourcer til udvikling, studiemiljø, læringsrum, undervisningslokaler, grupperum, laboratorier, specialepladser osv. Det er jo netop derfor, uddannelserne hvert år får penge, som de kan lave kvalitetsuddannelser for. Der er bare alt for mange uddannelser, der får alt for få penge, hvis de reelt skal skabe kvalitet i uddannelserne. F.eks. er universiteternes tilskud blevet mindre år for år.

Jeg siger ikke, at kvalitet kun handler om flere penge, men jeg siger, at vi er nødt til at anerkende, at kvalitet koster penge. Det tror jeg at vi alle sammen ved. Når man skal købe ind til middagen juleaften, vil man jo også gerne gå efter den and og den flæskkesteg, der har den bedste kvalitet, og det koster lidt mere. Det gælder også i uddannelsessystemet. Derfor vil jeg gerne bede ordførerne bag den her forespørgsel overveje, hvordan de mener vi sikrer tilstrækkeligt med ressourcer til at finansiere netop den kvalitet, som vi alle sammen efterspørger.

Til sidst vil jeg bare lige knytte et par ord til noget, der skete for et par dage siden. For 3 dage siden stod der nemlig en gruppe studerende til et åbent samråd i Forskningsudvalget iført T-shirts, hvor der stod »Nej til hurtigere-ud-reformen!«. Forud for det her samråd havde de universitetsstuderende blokeret deres uddannelser, de havde lavet manifestationer, de havde holdt stormøder, og de havde overdraget 30.000 underskrifter til uddannelsesministeren. Alle de her tusindvis af studerende har engageret sig på grund af én ting, nemlig den fremdriftsreform, som et flertal her i Folketinget har vedtaget.

Jeg er ikke overrasket over, at ordførerne bag den her forespørgsel er bekymret for, at kvaliteten bliver dårligere som følge af det stignende optag, men jeg er overrasket over, at ordførerne bag den her forespørgsel, som kommer fra partierne Venstre, Konservative, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti, ikke kan se, at det, der lige nu allermest får kvaliteten til at falde i vores uddannelser, er den fremdriftsreform, som de selv har lagt stemmer til.

I er optaget af, at erhvervslivet får den rette veluddannede arbejdskraft, og jeg vil bare gerne bede jer om at overveje, hvordan hurtigere ud-reformen – vi kan også kalde den for droppe ud-reformen, for jeg frygter nemlig, at det, der bliver konsekvensen, er, at de studerende bliver nødt til at droppe ud af deres uddannelser – skaber en bedre uddannet arbejdskraft til erhvervslivet, når det med den her reform bliver sværere at tage en praktikperiode i en virksomhed, bliver sværere at tage et semester i udlandet og bliver sværere at have et relevant studiejob.

I Enhedslisten er vi optaget af kvalitet i uddannelse, men for os er kvalitet ikke, at de studerende kommer hurtigere igennem, men at de kommer bedre igennem, og at der kommer flere igennem.

KI. 13:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ingen medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Liberal Alliance, fru Merete Riisager.

KI. 13:21

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Vi har en uddannelseskriser i Danmark. Vi har ikke en bred erkendelse af det endnu, men det har vi. I stedet for at pleje kvaliteten i vores uddannelse, har vi udvandet den og langsomt slebet den ned. I stedet for at sørge for, at der findes uddannelse på alle niveauer, så der er en uddannelse, der passer til enhver, har uddannelsernes niveau nærmet sig hinanden. I stedet for at kreditere uddannelsessteder for det faglige niveau, de skaber, har vi belønnet dem for at få elever og studerende igennem i den anden ende. I stedet for at stille efter det højst mulige faglige niveau, har vi sænket barren for at få alle med. I stedet for at lave uddannelser, der passer til livet og arbejdsmarkedet, så har vi lavet uddannelser, der passer til de unge der, hvor de var, da de kom ind. Vi sænker og sænker og sænker barren, alt i den bedste mening, men det er de unge, der kommer til at betale prisen. I stedet for at sige rent ud, at ikke alle har evnerne til at tage en lang videregående uddannelse, har vi hældt på med motiverende initiativer, omsorg og støtte, og det fortsætter.

Den netop vedtagne folkeskolereform er en hån mod den almene dannelse og fagligheden. Det er statsliggørelse af barndommen: hop og leg og pædagogstyret undervisning. Fagligheden har endnu engang lidt et grusomt nederlag. Den røde regering siger, at den er en uddannelsesregering. Men det er ikke til at se det, hvis man ikke lige ved det, i hvert fald har de ikke taget fat på de faglige svigt, vi i dag byder børn og unge i vores uddannelsessystem – eller jo: en lille flig. Uddannelsesministeren har nedsat et udvalg til at se på det der med kvalitet i de videregående uddannelser – så er det jo gjort. Men der er ikke bare brug for et udvalg. Der er brug for at stoppe op og vende om. I stedet for at tænke i tvang og omsorg må vi tænke i frihed og faglighed, i stedet for at tænke detaljestyret af uddannelser og uddannelsessteder må vi se på, hvad der kommer ud, og give frihed til de professionelle. I stedet for at pakke ind i vat må vi have ansvarliggørelse af uddannelsessteder, af undervisere, af unge og forældre.

Det politiske fokus har været på at øge andelen af unge med videregående uddannelser, og det har kostet i forhold til fagligheden – både af den simple årsag, at man som underviser tvinges til at sætte niveauet lavere, når der sidder en lang række unge på uddannelsesbænken med ringere forudsætninger for at lære, og fordi taxameterprincippet om at kreditere uddannelserne for antallet af studerende, der gennemfører, og ikke for det faglige niveau, filer fagligheden ned – langsomt, men støt.

Danmark er det land i OECD, der bruger flest ressourcer på uddannelse, og Danmark er det land, hvor studerende modtager den suverænt største statslige støtte for at uddanne sig. Men kvaliteten følger ikke med. Resultatet bliver, at vi skubber de unge ud til at frådende globalt arbejdsmarked, hvor de kan få svært ved at klare sig med middelmådige uddannelser. Vi skylder de unge at klæde dem på til deres liv og arbejdsliv. Vi må genoprette et fagligt fokus i det danske uddannelsessystem.

Det kan vi ikke gøre ved bare at nedsætte et udvalg. Vi må se hele systematikken for den måde, vi har opbygget vores uddannelsessystem på, igennem, og vi må se ud over Danmarks grænser. Vi bør lade os inspirere af Harvard og Oxford og deres akademiske resultater, få gode erfaringer fra Stanford, London Business School, se mod Singapore og forstå, hvad det er, de gør i Bangalore – både for at give uddannelserne et højere niveau generelt, men også for at give plads og skabe udfordringer til de dygtigste studerende. Danmark er

havnet i en uddannelseskriser. Jagten på kvantitet, ligemageri og navlepilleri har bragt os derhen. Ambitioner, frihed og faglige krav er kuren. Tak for ordet.

Kl. 13:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har meldt sig med en kort bemærkning. Det er hr. Esben Lunde Larsen, Venstre.

Kl. 13:25

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Tak for nogle interessante betragtninger. Jeg vil blot høre Liberal Alliance, om Liberal Alliance sammen med de øvrige partier vil være med til at indkalde til en decideret høring via Forskningsudvalget om kvalitetssikring i det danske uddannelsessystem.

Kl. 13:26

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:26

Merete Riisager (LA):

Altså, viden er magt, og en sådan høring vil jo kunne løfte vidensniveauet, også hos ordførerne i denne forsamling, så det vil vi meget gerne bidrage til.

Kl. 13:26

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Esben Lunde Larsen? Nej, ikke yderligere. Der er ikke flere, der ønsker korte bemærkninger. Jo, nu bliver der markeret. Fru Kirsten Brosbøl, Socialdemokraterne.

Kl. 13:26

Kirsten Brosbøl (S):

Man kan i hvert fald bare konstatere ud fra debatten og altså på baggrund af det, vi har hørt nu, at der ikke er enighed i den borgerlige lejr, hverken om problemernes omfang, eller hvad man skal gøre ved dem.

Men jeg vil bare gerne spørge som opfølgning på hr. Esben Lunde Larsens spørgsmål: Er det ikke rigtigt, at vi med alle partiers opbakning har vedtaget en akkrediteringslov, som netop handler om kvalitetssikring af vores uddannelser? Så hvorfor have en høring om kvalitetssikring, sådan som Venstres ordfører lige bad om?

Kl. 13:26

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:26

Merete Riisager (LA):

Altså, hvis ordføreren mener, at kvaliteten sikres gennem vores eksisterende akkrediteringssystem, så kan jeg ikke andet end undre mig. Jeg har selv siddet en kort periode på universitetet og set lidt til, hvordan den slags bliver skruet sammen, og jeg kan bare sige rent ud, at vi ikke alene med vores akkrediteringssystem kan sørge for, at vi får den faglighed, vi ønsker. Sådan er det.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 13:27

Kirsten Brosbøl (S):

Det er bare, fordi der bliver spurgt specifikt til sådan noget kvalitetssikring, og det er jo netop det, akkrediteringssystemet handler om. Men hvis det er en bredere debat om kvalitet i uddannelserne,

som man ønsker at videreføre i en høring, så skal vi da gerne deltage i det. Jeg konstaterer i hvert fald bare, at der er meget forskellige opfattelser af problemets omfang og måske også af løsningerne blandt de borgerlige partier.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:27

Merete Riisager (LA):

Det vil jeg gerne forsikre ordføreren om, altså at der er helt forskellige opfattelser af, hvor stort problemet er; det håber jeg fremgik meget klart af min ordførertale. Derfor kan det også godt være, at der er forskellige ting, vi får ud af sådan en høring, men jeg håber, at ordføreren er enig i, at vi alle sammen kan blive klogere af at lytte på dem, der faktisk ved noget, og som sidder ude i uddannelsessystemet.

Kl. 13:28

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Så er der ikke yderligere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Det Konservative Folkeparti, fru Vivi Kier.

Kl. 13:28

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Tak for det. Når jeg skal kokkerere en ekstra god middag derhjemme, prioriterer jeg kvalitet i mine indkøb meget højt. Når det gælder fødevarers kvalitet, ja, så hænger pris og kvalitet ofte sammen, og derfor er jeg også indstillet på at betale lidt ekstra for mine fødevarer. Dansk producerede fødevarer har et højt kvalitetsniveau, men koster så også lidt mere grundet vores høje omkostningsniveau her i Danmark.

Når jeg så sender mine børn i folkeskole og senere videre i uddannelsessystemet, tror jeg jo egentlig på, at de får verdens bedste uddannelse, da vi jo har verdens dyreste uddannelse. Men sådan ser verden jo desværre ikke ud. Faktat er, at vores børn ikke er specielt dygtige, når de forlader folkeskolen, hvilket så igen smitter af på det øvrige uddannelsessystem, som først skal bruge tid og økonomi på at højne niveauet til den uddannelse, man nu er kommet ind på.

Men man kan ikke bare begynde at ændre på kvaliteten i de videregående uddannelser, uden at vi også tager forhistorien med, nemlig at vores uddannelsessystem fra folkeskole over ungdomsuddannelser til de videregående uddannelser godt kan synes som en pølsefabrik, hvor det ser ud, som om regeringen fokuserer mere på kvantitet frem for kvalitet. Når jeg siger det, kan jeg jo så konstatere, at regeringen nu har nedsat et kvalitetsudvalg. Så man er klar over, at der er noget galt med kvaliteten. I dag sender vi nogle af de dårligst præsterende fra gymnasierne videre på lærerseminarierne, og i forvejen mener jeg, at vi ukritisk lukker ind på gymnasierne, hvilket kun er med til at gøre vores problem endnu større.

Vi skal have mod til at sige, at nogle uddannelser er bedre og vigtigere end andre, både på ungdomsniveau og i det videregående system. Samfundsvidenskabeligt og teknisk uddannede har langt bedre erhvervsmuligheder end humanister, og de genererer langt mere værdi til sig selv og samfundet. Der er måske nogle, som slet ikke skal gå hele den forkromede uddannelsesvej, men komme ud og bruge hænderne og hovedet lidt tidligere, end vi har tradition for.

Taxametersystemet kunne vi måske indrette bedre og med fokus på samfundsnyttens. Og vi kunne også blive mere kritiske i forhold til oprettelsen af nye, perifere uddannelser, der ikke efterspørges af erhvervslivet.

Jeg mener, at vi hele vejen igennem ungdomssystemet skal styrke evaluerings- og præstationskulturen, så vi motiverer de unge bedre, belønner de hårdtarbejdende og får øjnene op for, hvor vi kan hjælpe dem, der har det sværest. Det kræver et opgør med lighedsmageriet og angsten for at gøre nogle kede af det ved at fortælle dem, at de kan blive nødt til at vælge en anden vej eller slet og ret tage sig sammen.

Det starter med dygtige lærere i folkeskolen, krav til karakterer for at kunne komme i erhvervsuddannelse og på gymnasium samt en omprioritering af de videregående uddannelser i retning af erhvervslevets behov, også for de studerendes skyld. Ansvar er det nye sorte. Med det udsagn mener jeg, at ansvar skal langt højere op på dagsordenen både for den enkelte studerende, men også for den enkelte uddannelsesinstitution og for den enkelte underviser. Kvalitet handler nemlig også om ansvar.

De unge skal uddanne sig til noget, der rent faktisk kan bruges til noget. Det er de studerendes eget ansvar at følge med, at prioritere den uddannelse, samfundet betaler, og at vælge en uddannelse, man rent faktisk har tænkt sig at bruge til noget. Så måske er det på tide, at vi også giver de studerende et økonomisk medansvar for at tage en uddannelse. Måske er det for nemt bare at uddanne sig uden tanke for fremtiden, fordi det hele er gratis og der følger verdens mest generøse SU med i hatten. Måske skal vi til at styrke det personlige ansvar også på uddannelsesområdet. Lad mig sige, at mine mange måske'er i denne tale er et udtryk for nogle af de elementer, vi fra konservativ side gerne vil inddrage i den kommende politiske debat og forhandlinger om, hvordan vi får mere kvalitet ind i vores uddannelsessystem.

Jeg har siddet og lyttet, og jeg vil sige, at jeg kvitterer for ministerens nedsatte kvalitetsudvalg, men kan jo også have mine bekymringer for, om det er det rigtige afsæt for de kommende politiske forhandlinger, og derfor må jeg sige, at jeg ikke selv kommer til at deltage i det, men jeg vil da gerne støtte op om, at man måske bredt lavede en høring med nogle andre parter.

Jeg kan se, at min taletid er ved at være gået, så jeg vil sige, at jeg er glad for, at vi alle sammen er enige om teksten i forslaget til vedtagelse, som gør, at vi i foråret får en bred politisk debat om, hvordan vi får skabt mere kvalitet i vores uddannelser.

Kl. 13:33

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning, og det er hr. Esben Lunde Larsen, Venstre.

Kl. 13:33

Esben Lunde Larsen (V):

Tak til den konservative ordfører. Nu lød det jo, som om det var en overraskelse for fru Kirsten Brosbøl, at vi er forskellige partier, der kan have forskellige tilgange. Nu har jeg jo godt lagt mærke til, at regeringspartierne har kadaverdisciplin, når de møder op til forhandlinger, og at der ingen uenighed er på nogen måde. Men jeg vil dog gerne kvittere for den konservative ordførers tilkendegivelse om, at også Det Konservative Folkeparti vil være med til, at vi holder en høring, og så blot sige tak for godt samarbejde.

Kl. 13:34

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Vivi Kier (KF):

Jamen jeg siger også tak for det gode samarbejde og håber, at der kommer en rigtig god høring, og så kan jeg måske følge den på fjernsynet derhjemme og sidde og heppe lidt.

Kl. 13:34

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er yderligere et medlem, som ønsker en kort bemærkning, og det er fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 13:34

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg har et spørgsmål til den konservative ordfører. Jeg vil gerne bede fru Vivi Kier om at melde helt klart ud, om De Konservative ønsker mere brugerbetaling på vores videregående uddannelser.

Kl. 13:34

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:35

Vivi Kier (KF):

Det har jeg ikke nogen intention om her og nu. Jeg synes bare, at hvis vi vil gå ind og kigge på kvalitet i uddannelse, bliver vi også nødt til at tage fat i nogle af de ømme punkter. Lad os gå ind og kigge på taxametersystemet, lad os gå ind og kigge på, hvordan andre uddannelsessystemer i verden er indrettet.

For mig er det vigtigste, at eleverne, uanset hvilken uddannelse de er på, og at de studerende, uanset hvor de møder op, møder en dybt engageret lærer, som brænder for det fag, vedkommende nu engang skal undervise i. Og møder man en lærer, der, som vi hørte den radikale ordfører sige før, bare står og kører 43 slides igennem på sådan en skærm, så skal den lærer efter min mening fyres og skal slet ikke være lærer, for det er ikke den type underviser, vi har brug for i vores uddannelsessystem.

Kl. 13:35

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Rosa Lund.

Kl. 13:35

Rosa Lund (EL):

Jeg kan sådan set være enig med fru Vivi Kier i det meste: at vi er nødt til at kigge på taxametersystemet, at undervisning altid skal være af god kvalitet og skal leveres af en underviser, der er engageret. Men jeg er også enig i, at vi er nødt til at tale om de ting, der gør ondt, og det er derfor, at jeg så gerne vil finde ud af, om Det Konservative Folkeparti vil gøre op med den lige adgang til uddannelse og indføre mere brugerbetaling. Det synes jeg sådan set at ordføreren skylder Folketingets partier og især de studerende et meget klart svar på.

Kl. 13:36

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 13:36

Vivi Kier (KF):

Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at der for alle dem, der har de forudsætninger, der skal til for at komme ind i vores uddannelsessystem, selvfølgelig skal være lige adgang til at komme ind. Men vi ser jo også en stor, stor forskel i, hvor hurtigt man kommer igennem. Vi ved jo, at der er mange, der er bekymrede, fordi vi nu forventer, at man skal være fuldtidsstuderende og blive færdig til normeret tid. Det er jo sådan lidt underligt, for kigger vi på Aalborg Universitet, kan vi se, at der bliver man stort set færdig på normeret tid.

Så jeg synes, at fru Rosa Lund må sige, at det godt kunne være en del af vores høringsrunde at gå ind og kigge på, hvad det ville betyde, hvis man indførte mere brugerbetaling. Det er ikke noget ønske, jeg har. Jeg har bedt om, at det også bliver belyst i sådan en høringsfase.

Kl. 13:37

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser.

Kl. 13:37

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Tak for det. Der er jo noget kritik, der er nemmere at leve med end anden, og jeg tror, vi i regeringspartierne er glade for hr. Esben Lunde Larsens karakteristik af, at vi, når vi møder op til forhandlinger, så gør det i fælles flok og enighed, og det vil jeg i hvert fald tage som en slags kompliment.

Så vil jeg rose hr. Esben Lunde Larsen som ordfører for forespørgslerne for en, synes jeg, god tale, hvor det i virkeligheden var meget vanskeligt at finde noget at være uenig i. Jeg synes også, det er afgørende, at vi med det udvalgsarbejde, der bliver gjort, får et afsæt til at diskutere, hvad kvalitet er, og jeg kvitterer for det bidrag, der kommer, som jeg i hvert fald på lange stræk kan erklære mig enig i.

Jeg vil så bare gøre opmærksom på i forhold til det med at inddrage i arbejdet, at det fremgår meget tydeligt af kommissoriet for udvalgsarbejdet, at alle relevante parter skal inddrages, og det sagde jeg også i min besvarelse af forespørgslen. Men vi ønskede et udvalg bestående af folk, der var udpeget i deres personlige egenskab, og som inddrager repræsentanter for alle de forskellige aktører, der er på området, frem for at lave en partskommission, hvor man kommer med hver sine interesser, som man sad og prøvede at forhandle om.

Så fulgte jeg meget interesseret diskussionen mellem fru Kirsten Brosbøl og hr. Esben Lunde Larsen om, om der er et problem, og jeg troede egentlig også, at udgangspunktet var, at der var et problem, i hvert fald når man læste forespørgslerens tekst. Men jeg vil bare i al stilfærdighed gøre opmærksom på, at Rigsrevisionen i hvert fald har den opfattelse, at der er nogle problemer, som man bør kigge på, i øvrigt med en kritik af både det ministerie, jeg har ansvaret for, og af universiteternes administration, både i forhold til forskningsbaseringen og undervisningens omfang, og det synes jeg bestemt ikke man kan sidde overhørig.

Hr. Esben Lunde Larsen havde også travlt med at sige, at vi ikke forholdt os til akkrediteringen. Der vil jeg bare gøre opmærksom på, at det i den turnus, der er lavet i forbindelse med uddannelsesakkrediteringen, er mere end 15 pct. af uddannelserne, som har fået en betinget godkendelse, hvilket jo dermed også er en indikation på, at man i hvert fald ikke alle steder lever op til de regler, vi har sat for, hvordan man skal bedrive uddannelse. Men nu ændrer vi jo grundlæggende på akkrediteringen, som flere også var inde på, i fællesskab.

Jeg vil også sige, at jeg sådan set som sagt er enig med fru Kirsten Brosbøl i, at det er lidt mærkeligt, at man ikke helt kan få at vide, hvad det er, Venstre synes problemerne må være. Men jeg kunne da konstatere, da vi forhandlede om læreruddannelsen, at vi var enige om, at der var en række problemer, og et af dem var, at undervisningens omfang ikke var tilstrækkeligt. Så man har da i hvert fald tidligere været mere klar i mælet, også hvad angår konkrete uddannelser. Som ansvarlig minister kan jeg jo selvfølgelig vælge at glæde mig over, at Venstres ordfører ikke kan pege på konkrete kvalitetsproblemer i den sektor, jeg har ansvaret for, men jeg vil nu alligevel sige, at jeg tror, det er meget godt at have et ekspertudvalg, som kommer med et samlet billede, og som giver os et godt sted at føre diskussionen ud fra.

Hr. Jens Henrik Thulesen Dahl havde, synes jeg også, fat i mange af de rigtige ting. Jeg har også selv fulgt diskussionen i kølvandet på den her dokumentarudsendelse, hvor man også kunne konstatere, at det i hvert fald er undervisernes opfattelse, at der nogle steder er

folk, der består, som ikke havde niveauet til det, og som burde være dumpet. Det synes jeg også er en indikation på, at der er kvalitetsudfordringer, som vi er nødt til at gøre noget ved. Vores egen evaluering af censorordningen, som jeg var inde på i min besvarelse, viser også, at den feedbackmekanisme, der ligger i en velfungerende censorordning, heller ikke bliver anvendt, også selv om det endda er lovfæstet, at man skal gøre det. Så også dér er der udfordringer.

Jeg tror så, som hr. Jens Henrik Thulesen Dahl var inde på, at det selvfølgelig også handler om, hvilke krav og forventninger man møder de studerende med, og det har vi jo da også i fællesskab i en meget bred kreds af partier gjort noget ved. Men jeg vil bare anholde én ting, og det er, at det ikke er min opfattelse, at det som sådan er motivationen, der er problemet. Altså, de studerende, jeg møder rundt omkring, synes jeg er både engagerede og motiverede. Det, som jeg i min tid som minister er blevet mødt mest med, er jo ønsket om eksempelvis at have studier med højere intensitet. Det er jo også noget af det, jeg diskuterer ude omkring på institutter og andre steder, pladser, osv., hvor diskussionen om de reformer, vi har vedtaget, har kørt i fuld flor, altså at det alligevel er lidt underligt, at man på den ene side ønsker en højere intensitet, men man på den anden side så er kritisk, når vi sådan set tager skridt til at sikre studier af høj intensitet. Men min pointe er bare, at det ikke er min oplevelse, at det er motivationen, der er problemet.

Men jeg er selvfølgelig enig i, at man skal forholde sig til, hvem man optager, og man også skal forholde sig til, hvordan man optager. Der har vi jo i Danmark af historiske grunde valgt at gøre det på en meget ensidig måde, også fordi den borgerlige regering holdt optagesystemet i et jerngreb, hvor man højst måtte optage 10 pct. med andet end karaktergennemsnittet i kvote I. Den begrænsning har vi jo fjernet, og derfor bliver der nu også eksperimenteret mere med andre typer af optag. Vi har jo i fællesskab også indført med læreruddannelsen, at en meget stor del af ansøgerne skal til optagelsessamtale, for at finde ud af, om de overhovedet har forudsætningerne og motivationen for at gennemføre uddannelsen. Men noget af det, vi kommer til at diskutere efter udvalgets arbejde, er jo også taxametersystemets indretning, som givetvis også har en betydning for nogle af de her ting.

Kl. 13:42

Men i sidste ende er det jo institutionernes ansvar, hvem de optager. Der er frit optag her i landet; man skal ikke optage en eneste studerende, man ikke mener har forudsætningerne for det; det er institutionerne selv, der beslutter, hvordan de vil optage.

Jeg er så også meget enig med fru Lotte Rod i, at det er vigtigt, at diskussionen ikke reduceres til at handle om antallet af timer, og at vi også kommer et spadestik dybere. Jeg ved, at alle regeringspartierne, også før de blev regeringspartier, var meget optaget af et tema, som jeg tror kommer til at fylde noget, nemlig spørgsmålet om undervisernes kvalifikationer, ikke de faglige kvalifikationer, men de pædagogiske kvalifikationer. Altså, det, at man er dygtig til sit fag, er jo ikke nødvendigvis det samme, som at man også er dygtig til at undervise i det. Der tror jeg at vi kan få meget ud af at se på nogle af dem, der har valgt at arbejde med det struktureret, og se, om ikke det på den ene eller den anden vis kan udstrækkes til at gælde hele sektoren.

Fru Rosa Lund havde, synes jeg også, mange gode pointer, men jeg må alligevel anholde i hvert fald én ting, og det er, når der bliver sagt, at universiteternes tilskud er blevet mindre år for år; det er jo en sandhed, man bare kan slå op i bøgerne og se simpelt hen ingen berettigelse har. Tværtimod er det jo tilfældet, at universiteternes budgetter er vokset år for år – og selvfølgelig som følge af, at der er kommet flere studerende. Der er aldrig blevet investeret så meget i de videregående uddannelser i Danmark, som der bliver nu; vi er det land i den vestlige verden, der investerer mest i vores unge uddannelsessøgende, og vi har valgt at prioritere. På trods af at det har væ-

ret tider med meget knappe ressourcer, har vi valgt at prioritere det at finansiere hver eneste nye studerende med et nyt taxameter.

Fru Rosa Lund er inde på fremdriftspakken som en del af den samlede SU-reform. Jeg må bare vende tilbage til det udgangspunkt, det er at sige, at når vi nu i Danmark i fællesskab vælger – hvad jeg er meget enig i og optaget af at vi gør – at finansiere uddannelser som en hjørnesten i vores velfærdssamfund, og vi nu giver, hvad der formentlig er verdens bedste studieunderstøttelse undervejs, så synes jeg ikke, det er urimeligt at stille krav til de studerende om, at de så også er fuldtidsstuderende. Jeg synes heller ikke, det er urimeligt at stille krav til universiteterne om, at det er muligt at få merit for både sin praktik og sit udlandsophold, og at de stiller uddannelse til rådighed på en måde, så det er muligt at være fuldtidsstuderende. Jeg synes ikke, at vi i et uddannelsessystem, som er finansieret af os alle sammen, skal være bange for at stille krav, hverken til de studerende eller til institutionerne, fordi vi ved, at det er rigtig godt for den enkelte, men vi også ved, at det tjener samfundet rigtig godt at gøre det på den måde.

Fru Merete Riisager havde, synes jeg da man må sige, en noget mere klar tale i forhold til kvalitetsproblemerne, end ordføreren for forespørgerne havde, idet der, kunne jeg forstå, var en stor uddannelsesmæssig krise. Jeg er sådan set enig i, at der er meget, der tyder på, at det ikke er gået den rigtige vej med kvaliteten. Jeg tror så også, at det har handlet meget om, at det ikke har været i fokus, og det var vel også det, fru Merete Riisager sagde, altså at der har været andre ting, som er løbet med den politiske opmærksomhed, og der prøver jeg ikke at sende aben videre; jeg siger bare, at vi nu trods alt har valgt at sætte en ny dagsorden. For det går rigtig godt med at få optaget, og jeg tror, det er vigtigt, at vi løfter uddannelsesniveaet generelt i Danmark, og at flere tager en uddannelse, men det er også afgørende, at kvaliteten højnes, og at vi får en positiv spiral, så vi i hvert fald ikke får en negativ spiral, som nogle hævder, og som mange indikationer tyder på.

Derfor er jeg også, kan man sige, på det principielle plan enig i, at der er brug for at finde en vej til at give mere frihed i opgaveløsningen, men til gengæld være meget mere stålsat på, at vi når de mål, vi har, både for den enkelte i forhold til at nå sit yderste potentiale, og for samfundet i forhold til at vi får løst de opgaver, der står foran, hvor uddannelse spiller en meget væsentlig rolle. Derfor vil jeg også bare til fru Merete Riisager sige igen, at jeg ikke tror, man skal tage fejl af, at det ikke er de studerendes motivation, der mangler; det ønske, de har mest, er uddannelser af høj kvalitet og med høj intensitet. Og det er det, vi skal finde veje til, og så skal vi selvfølgelig være klar til også at stille krav om, at de så udnytter det.

Fru Vivi Kier sagde, at ansvar er det nye sort. Det ved jeg ikke; jeg synes, ansvar har været sort længe, eller hvad man skal sige. Men jeg er i hvert fald helt enig i, at det er afgørende, at alle aktører tager ansvar; at vi tager ansvar for de politisk skabte rammer, at institutionerne tager deres ansvar på sig, men at de studerende også tager deres del af ansvaret, og jeg vil gerne takke for et formidabelt samarbejde, hvor vi har nået rigtig mange ting. Jeg håber, at fru Vivi Kier vil lægge vejen forbi. Jeg vil tro, at det, når det gælder høringer og andet, bliver åbent, og da gammel kærlighed ikke ruster, kan man jo vende tilbage og deltage.

Jeg er rigtig glad for, at den her debat, når forslaget til vedtagelse ellers bliver sat til afstemning, vil slutte af med, at Folketinget i fuld enighed og – kan man sige – endnu en gang på det her område demonstrerer, at uddannelsespolitik står højt på dagsordenen, og at vi har en række fælles bekymringspunkter, som vi vil adressere.

Så vil jeg bare helt til slut sige til hr. Esben Lunde Larsen, som jo citerede Einstein for at sige, at ikke alt, der kan tælles, tæller, og at ikke alt, der tæller, kan tælles, at jeg i virkeligheden synes, det er et fremragende citat. Jeg vil simpelt hen laminere det; så vil jeg tage det i lommen, og når vi så har forhandlinger, og der igen og igen bli-

ver rejst krav om ting, vi lige skal indsamle informationer om, vil jeg tage det frem og lægge det på bordet, så vi alle sammen husker på det. Tak for debatten.

Kl. 13:47

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig et enkelt medlem, som har bedt om en kort bemærkning. Det er fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 13:47

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg synes, det lyder meget fornuftigt, hvis uddannelsesministeren vil laminere det citat og tage det frem en gang imellem og huske på, at ikke alt kan og skal måles og vejes.

Jeg skal bare spørge uddannelsesministeren om én ting: Er det ikke korrekt forstået, at den her regering bruger omstillingsreserven på universiteterne til at finansiere det øgede optag, og at omstillingsreserven tidligere blev brugt til at finansiere færdiggørelsesbonussen, som bliver givet til universiteterne? Det betyder jo, når den her regering så bruger omstillingsreserven til at finansiere det nye optag, at der kommer færre penge i færdiggørelsesbonussen, og at prisen pr. enhed, altså pr. studerende, falder. Jeg forstår det sådan, at ministeren mener, at man har finansieret det øgede optag, fordi man har givet penge med de nye studerende, men det er jo en lavere pris, og derfor synes vi i Enhedslisten, at vi godt kan diskutere, om det er fuldt finansieret. Så hvis ministeren lige kunne redegøre for den finansiering, ville det være super.

Kl. 13:48

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ministeren.

Kl. 13:48

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jeg tror, at det, som går galt i den her tilbagevendende diskussion med Enhedslisten, er, at Enhedslisten ikke anerkender, at den forrige regering agerede på den måde og finansierede et øget optag med omstillingsreserven, og at det er de konsekvenser, der nu afspejler sig bl.a. i gennemsnitsprisen pr. studerende. Det er jo det, der er udfordringen her. Når man gør den slags med omstillingsreserven, slår det jo igennem over årene, for den skulle ellers være faldet, kan man sige, 3 år senere.

De beslutninger, vi har truffet, er jo at finansiere det øgede optag krone for krone, og derfor er den omstillingsreserve, som vi har ansvaret for, placeret netop i færdiggørelsesbonussen og indgår dermed også som en del af SU-reformen i forhold til at få nedbragt studietiden. Men det korte af det lange er, at svaret er nej, vi bruger ikke omstillingsreserven til at finansiere de nye studerende. Det var beslutninger truffet af den forrige regering.

Kl. 13:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Fru Rosa Lund.

Kl. 13:49

Rosa Lund (EL):

Det er korrekt, i hvert fald sådan som vi også analyserer det i Enhedslisten, at beslutningen er truffet af den tidligere regering. Så skulle man jo tro, at fordelene ved at få en ny regering var, at den nye regering kunne lave den tidligere regerings beslutninger om, sådan at finansieringen på universiteterne ville blive anderledes, sådan at man ikke havde en omstillingsreserve. Men jeg vil ikke bruge mere tid på økonomi.

En sidste kommentar er: Selvfølgelig skal vi stille krav til de studerende, men kravene skal jo passe sammen. Det er godt at være fuldtidsstuderende, det skal der være plads til, ligesom der skal være plads til, i hvert fald hvis man skal tro uddannelsesministeren, at lave frivilligt arbejde, plads til at lave studenterrådsarbejde, plads til at have et erhvervsarbejde. Så synes jeg, at det harmonerer rigtig dårligt med, at man så laver en fremdriftsreform, hvor der ikke er plads til de ting. Ministerens krav harmonerer simpelt hen ikke, og det kunne jeg da godt tænke mig at ministeren redegjorde for.

Kl. 13:50

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 13:50

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jeg vil bare sige ganske kort til det med omstillingsreserven, at vi jo har gjort det anderledes. Det er jo det, der er den grundlæggende præmis. Vi har jo forladt den tankegang, man var inde på, med at bruge den årlige omstillingsreserve på at finansiere det nye optag.

I forhold til kravene ville jeg bare ønske, at fru Rosa Lund havde været med, da jeg i går debatterede kvalitet på Københavns Erhvervsakademi, for der opstod en meget fin diskussion, som var meget lang sammenholdt med dem, jeg også har deltaget i i de seneste uger, om fremdriftsreform og andre ting, men som præcis handlede om, hvordan vi sikrer, at folk deltager i timerne, at kravene er høje nok til eksamen. Og der vil jeg bare sige, at det jo er besynderligt, at man i alle andre dele af uddannelsessystemet ingen problemer har med også at have erhvervsarbejde og andre ting. Det er noget, der særlig relaterer sig til universiteterne, som ellers er dem, der klager over at have færrest timer.

Kl. 13:51

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Tak. Så er det hr. Esben Lunde Larsen, Venstre.

Kl. 13:51

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Jeg vil gerne give et point til ministeren for at gribe det med lamineringen.

Men når ministeren nu har det klarsyn, kan det godt undre mig, at man nedsætter en ekspertgruppe, hvor der kun er folk, der kan tælle og tælle. Det undrer mig, især når man har en radikal minister. For man har dog, hvis man læser i historiebøgerne, set, at Det Radikale Venstre har haft en åndskultur. Det er det, der undrer os, og det er naturligvis også derfor, vi gør opmærksom på problemstillingen.

Så kan det godt undre mig, at ministeren refererer til læreruddannelsesforhandlingerne, for vi har jo netop i pædagoguddannelsesforhandlingerne gjort gældende, at der skulle være de samme præmisser for kvalitet, når det gjaldt pædagoger og lærere, men det ville ministeren ikke være med til. Nej, ministeren ville afvente erfaringerne fra læreruddannelsen, og det undrer mig en anelse. Men jeg ved ikke rigtig, om problemet var, at Enhedslisten havde siddet lidt for tungt på skødet af ministeren, da pædagoguddannelsen blev forberedt.

Kl. 13:52

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 13:52

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jeg tror, det, hr. Esben Lunde Larsen henviser til, er spørgsmålet om optagelsessystemet, og det er en ganske stor øvelse, vi er i gang med

på læreruddannelsen. Der synes jeg at det giver rigtig god mening at få erfaringer fra det, men det forhindrer jo ikke den enkelte professionshøjskole i at gøre noget tilsvarende på den enkelte pædagoguddannelse.

Jeg vil bare om udvalgets sammensætning sige, at det er folk, som alle sammen er udpeget efter deres personlige egenskaber, fordi de enten har beskæftiget sig professionelt med uddannelse og uddannelsesledelse, eller også har de forsket i uddannelse og uddannelseskvalitet. Ja, det er muligt, at det for Venstre er blevet noget negativt at kunne tælle – jeg troede egentlig, det var det, vores folkeskolereform handlede om at nogle flere skulle kunne – men ikke desto mindre er pointen sådan set bare den, at vi nedsætter et ekspertudvalg og beder dem om at inddrage alle de aktører, hr. Esben Lunde Larsen med rette synes skal inddrages. Så der er reelt ikke nogen uenighed der, og jeg er sikker på, at vi i fællesskab vil være i stand til at styrke den almene dannelse, hvis vi sætter os det for, men jeg synes ikke, der er nogen grund til at skyde udvalget i skoene, at de ikke skulle have blik for det.

Kl. 13:53

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 13:53

Esben Lunde Larsen (V):

Nu er ministeren jo kendt for at være polemisk, og det demonstrerer han også til fulde her, og det må han så selv om om han vil være. Men det kan godt undre mig, at en radikal minister ikke evner at give en kvalitetsdefinition, men skal have et udvalg til at gøre det for sig, og at ministeren ikke meget, meget klart over for udvalget tilkendegiver, hvad en politisk forståelse af kvalitet er, og derunder så får sikret, hvordan det nås.

Men nu har vi jo tilkendegivet både fra de borgerliges og fra Enhedslistens side, at vi vil tage initiativ til en alternativ høring, hvor de reelle uddannelsespersoner kommer i spil. Og de anbefalinger vil så blive rigtig nyttige at tage med til drøftelsen, så vi kan nå det mål, vi alle er enige om, nemlig at styrke kvaliteten.

Kl. 13:54

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 13:54

Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser (Morten Østergaard):

Jamen jeg synes kun, det er godt, hvis man også vil deltage i debatten fra partiernes side. Det her er ikke en sparken til hjørne eller en syltekrukke, det er et ønske om at få gang i en debat. Jeg tager selv rundt, som man nu også har refereret, og debatterer med studerende og undervisere på landets institutioner. Og det er jo helt fair, hvis hr. Esben Lunde Larsens tilgang er, at man skal lave sådan et udvalgsarbejde til et bestillingsarbejde, hvor de politiske konklusioner er gjort på forhånd, men det, jeg har ønsket, var at give eksperterne frit spil, men selvfølgelig med inddragelse af alle de relevante aktører. Det står klart og tydeligt i kommissoriet, og derfor er vi altså heller ikke uenige om det.

Kl. 13:55

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Tak for det.

Der er ikke flere medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger. Dermed er forhandlingen slut.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 17. december 2013.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

17) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 14:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om kommunale og regionale valg.

Af Morten Marinus (DF), Finn Sørensen (EL) og Simon Emil Ammitzbøll (LA) m.fl.

(Fremsættelse 24.10.2013).

Kl. 13:55

Forhandling

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Forhandlingen er åbnet, og det er først økonomi- og indenrigsministeren.

Kl. 13:55

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Regeringen kan ikke støtte forslaget om at erstatte d'Hondts metode med største brøks metode til at beregne mandaterne ved et kommunalvalg og regionsvalg. Det skyldes ikke, at det system, vi har i dag, er perfekt. Det er det ikke.

I dag bruger vi som bekendt den d'Hondtske metode til at beregne fordelingen af mandater ved kommunale og regionale valg, og den metode har sine svagheder. Der er bare det ved det, at alle metoder til at opgøre et valg har deres svagheder. Ingen valgmetode kan i praksis sikre fuld forholdsmæssighed i mandatfordelingen. Mandater skal som bekendt fordeles i hele størrelser – det tror jeg at vi alle sammen sætter pris på – og partiernes stemmer vil så godt som aldrig falde sådan ud, at hvert partis andel af stemmerne svarer til et helt antal mandater. Vittige sjæle ville muligvis sige, at Radikale godt kunne mestre at være sådan lidt til den ene side og lidt til den anden side, men det skal jeg helt lade ligge. De fleste synes, at man skal fordele hele mandater. Men dermed jo også sagt, at det ikke er muligt i virkelighedens verden at sikre matematisk fuld overensstemmelse mellem de enkelte partiers stemmeandele og mandatandele. Man må jo så gøre op med sig selv, om man synes, at den ene metode er bedre eller mere demokratisk end den anden.

Den nuværende d'Hondtske metode har en tendens til at begunstige større partier og dermed give disse partier en vis overrepræsentation. Det kan i nogle tilfælde føre til, at et parti kan få absolut flertal af mandaterne i en kommune eller en region, selv om partiet ikke har fået absolut flertal af stemmerne. Ved valget i 2009 skete det i to tilfælde, at et parti fik absolut flertal af mandaterne, selv om det ikke fik et tilsvarende flertal af stemmerne, nemlig i Gentofte og Varde Kommuner. Ved det netop overståede kommunalvalg er det tilfældet i tre kommuner, nemlig i Brøndby, Lemvig og Billund.

Den største brøks metode kan derimod have en tendens til at være særlig gunstig over for mindre partier og dermed give disse partier en overrepræsentation. Det betyder, at metoden ikke giver nogen garanti for, at et parti, der har over halvdelen af stemmerne, også får over halvdelen af mandaterne, altså den omvendte situation af den, som den d'Hondtske metode kritiseres for af forslagsstillerne. Den anden svaghed ved den største brøks metode er, at den kan give små partiers vælgere en uforholdsmæssig stor overrepræsentation. En vælger, der stemmer på et lille parti, kan dermed blive repræsenteret med et mandattal, der ligger langt over den gennemsnitlige for alle vælgere under ét. Og det er faktisk ret tilfældigt, hvor stor overre-

præsentationen bliver. Man kan risikere, at et parti får et mandat for en meget lille brøk eller omvendt, at en meget stor brøk ikke giver nogen mandatgevinst.

Spørgsmålet er så, om en overrepræsentation af de små partier er mere retfærdig, end at de store partier i nogle tilfælde får 1 eller 2 mandater mere, end de ville have fået efter en anden beregningsmetode. Svaret på spørgsmålet er jo det, der er uenighed om blandt partierne, og det forventer jeg også vil afspejle sig i debatten i dag. Jeg tror, at ordførerne med fordel kan lave en lille forudsigelse i deres notesbog om, hvordan partierne vil fordele sig – alt efter deres størrelse.

Det, jeg hæfter mig ved, er, at ingen af de to svagheder, som jeg nævnte ved den største brøks metode, ofres ret meget spaltepads i forslaget. Uanset om man mener, at den ene metode er bedre end den anden metode, så synes jeg, det klæder diskussionen, at man lægger fordele og ulemper ved begge metoder frem, og altså også, at største brøks metode heller ikke er en perfekt metode, at den ligesom den d'Hondtske metode har sine ulemper.

Tilbage står jo stadig, at ingen af de kendte valgmetoder repræsenterer en større retfærdighed end de øvrige, og det kan meget vel afhænge af, hvordan stemmerne konkret fordeles sig, om man foretrækker den ene metode frem for den anden metode. De svagheder, der knytter sig til den største brøks metode, overstiger efter regeringens mening ulemperne ved at holde fast i den gældende valgmetode ved kommunalvalg og regionsvalg. Derfor er det som sagt indledningsvis sådan, at vi ikke kan støtte indførelsen af den største brøks metode ved kommunalvalg og regionsvalg.

Kl. 14:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig et enkelt medlem, der har meldt sig med en kort bemærkning. Det er hr. Morten Marinus fra Dansk Folkeparti.

Kl. 14:00

Morten Marinus (DF):

Tak for det. Jeg kan da starte med at gøre opmærksom på, at uanset hvilken størrelse Dansk Folkeparti vil få i fremtiden, om vi bliver et større parti eller et mindre parti, så vil vi altid bakke op om den største brøks metode til kommunal- og regionsrådsvalg – det skal der ikke herske nogen tvivl om.

Et lignende forslag blev behandlet her i salen i samlingen 2005-06, og der var Det Radikale Venstre medforslagsstiller; oven i købet var ministeren et af de to navne fra Det Radikale Venstre, der var på forslaget. Dengang sagde den radikale ordfører:

Det er nødvendigt, at vi får rettet op på den urimelige og principielt meget betænkelige og udemokratiske opgørelsesmetode, der bliver brugt til kommunal- og regionsvalg.

Hvad er det, der gør, at Det Radikale Venstre altså ikke mener, at det er nødvendigt i dag, og måske ikke mener, at den metode, man bruger i dag, er betænkelig og udemokratisk?

Kl. 14:01

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ministeren.

Kl. 14:01

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg er fuldstændig klar over forhistorien til det forslag, som vi behandler i dag. Det er vel en del af charmen ved, at det er bragt frem igen. Det, som jeg synes er relevant i debatten, er jo bl.a. at notere sig – som også sagt indledningsvis – at ingen af de to metoder er perfekte eller for den sags skyld fejlfrie. De har deres fordele og deres ulemper.

Jeg synes egentlig ret beset, at når vi ser ordentligt efter, så opvejes ulemperne ved den metode, vi har, af fordelene, og derfor synes vi, at vi skal lade det blive, som det er.

Kl. 14:04

Kl. 14:02

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Morten Marinus.

Kl. 14:02

Morten Marinus (DF):

Det kan ikke overraske, at jeg er uenig. Vi kan blive enige så langt, at der er fordele og ulemper ved begge metoder. Men her vil jeg godt holde mig til professor Jørgen Elklit, der forklarer, at den største brøks metode egentlig er lidt mere retfærdig end den d'Hondtske metode. Hvorfor er det, at ministeren ikke vil høre på den sagkundskab, vi også har på området?

Kl. 14:02

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 14:02

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Jamen der er jo mange forskellige holdninger, også uafhængige, som ser på det, som det netop blev nævnt, og så er der politiske holdninger til det. Under alle omstændigheder er det jo en politisk afgørelse, hvor man ender; og som jeg håber det fremgik af indledningen til debatten, har vi afvejet fordele og ulemper og hverken været blinde for det ene eller for det andet. For det gør selvfølgelig indtryk, hvordan folk vurderer de forskellige måder at fordele mandaterne på, sådan som vi gør det ved henholdsvis folketingsvalg og kommunal- og regionsrådsvalg.

Kl. 14:03

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er yderligere to medlemmer, der har meldt sig for korte bemærkninger. Den første er hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance.

Kl. 14:03

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil gerne takke for talen. Det er jo rigtigt, at der bliver afvejet fordele og ulemper, sådan som ministeren lige sagde, men jeg synes, at det, der mangler, er: Hvad var det så, der gjorde, at man har skiftet holdning? For fordelene og ulemperne var vel sådan set de samme, som de var tilbage i 2005-06. Så hvad er det for et argument, der har gjort, at holdningen så er blevet ændret? Hvad er det nye, hvad er det, man har set, som man ikke så før?

Kl. 14:04

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 14:04

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg har faktisk ikke det daværende beslutningsforslag present, og jeg kan ikke huske, om vi gjorde os skyldige i den samme undladelses-synd – synes jeg – som i det her beslutningsforslag, nemlig at lade være med at repræsentere både fordele og ulemper. Og det er muligt – det kan jeg ikke afvise – at vi har haft det samme manglende blik for, at der både er fordele og ulemper forbundet med begge metoder.

Kl. 14:04

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg skal undlade at gå ind i en diskussion om, hvad der skete på det pågældende gruppemøde, hvor vi måske begge har været repræsenteret. Men det er så en anden side af sagen.

Det, jeg egentlig vil spørge om, er, om der ikke med den metode, man har nu – i stedet for at man går over til den største brøks metode – er den ulempe, at der er nogle vælgergrupper, som ikke bliver repræsenteret. Og i et land som Danmark med et multipartisystem vil der faktisk være en række forskellige vælgergrupperinger, som ikke bliver repræsenteret med den nuværende metode. Og det vil der være langt større sandsynlighed for, end hvis man havde største brøks metode. Er det ikke et problem?

Kl. 14:05

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 14:05

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg ved faktisk ikke, hvad sandsynlighedsfordelingen er, for det vil givetvis være sådan, uanset hvilken valgmetode man vælger – sådan tror jeg også det er i dag, hvor vi har kommunalvalgsmetoden og regionalvalgsmetoden og folketingsvalgsmetoden – at der er vælgere, som ikke bliver repræsenteret. Det sker jo også ved et kommunalvalg, at der er lister, som ikke kommer ind. Det vil der helt givet også være, hvis man valgte største brøks metode. Og de vælgere bliver så ikke repræsenteret. Sådan som jeg husker stemmesedlen ved kommunalvalget rundtomkring i kommunerne, var der mange, mange forskellige lister, og det er bestemt ikke alle lister, som får et mandat ind, uanset at vælgere har stemt på den. I bedste fald går de så ind i et teknisk valgforbund, og i værste fald går de bare tabt.

Kl. 14:05

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 14:05

Finn Sørensen (EL):

Tak. Ligesom de øvrige ordførere, der har stillet spørgsmål, vil jeg også gerne prøve at se, om vi kan lokalisere, hvad det nye er, siden Det Radikale Venstre og dets formand har skiftet holdning her. Den daværende ordfører, da det blev diskuteret sidst, Ole Glahn fra Det Radikale Venstre, stillede følgende spørgsmål til den daværende minister:

Er ministeren ikke enig i, at det er et stort problem, at et parti, der har fået under 50 pct. af vælgerens opbakning, får over 50 pct. af mandaterne og dermed kan styre en kommune fuldstændigt?

Det samme spørgsmål vil jeg gerne stille til den nuværende minister. Og så vil jeg også spørge, om der er ændret holdning, hvad det her angår. For det var jo ikke mindst lige nøjagtig det forhold, der fik Det Radikale Venstre til på det tidspunkt at sige, at den udregningsmetode, man har for nuværende, simpelt hen var udemokratisk.

Kl. 14:06

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 14:06

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Joh, og lige over – for det modsatte er jo også et stort problem, kan man sige. Hvis det forholder sig som nævnt indledningsvis, at man kan få absolut flertal ved det her valg i tre kommuner – og i 2009 i to kommuner – ud af 98, fordi man fik et absolut flertal af mandaterne,

men ikke et tilsvarende flertallet af stemmerne, så må man sige, at det modsatte sådan set også er et problem.

Jeg kan ikke føje yderligere til, hvad der blev sagt og gjort, da det her forslag blev behandlet sidste gang. Men jeg synes, at man skal have en ligefrem og nøgtern afvejning af det, og det er den, vi har foretaget i regeringen, og derfor er vi nået frem til, at det er bedst at lade det blive, som det er. For der er fordele og ulemper ved begge metoder, og en af ulemperne ved den nuværende metode er lige præcis den, som hr. Finn Sørensen nævnte før.

Kl. 14:07

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:07

Finn Sørensen (EL):

Det er fuldstændig rigtigt. Ingen bestrider, at der er fordele og ulemper ved begge metoder. Men sidst det her problem blev behandlet i Folketingssalen, havde Det Radikale Venstre den holdning, at det, jeg læste op her, var et langt større problem end de ulemper, der var ved den anden metode. Og derfor var man medforslagsstiller af et forslag med nøjagtig samme indhold som det, vi behandler i dag.

Så er det bare, jeg spørger: Hvad er der sket, siden ministeren og ministerens parti har ændret holdning? Er der sket noget som helst substantielt nyt, ud over at vi i mellemtiden har fået en situation, hvor ministerens parti nu er regeringsparti?

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ministeren.

Kl. 14:08

Økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager):

Så vidt jeg kan høre, er spørgsmålet identisk med det, hr. Morten Marinus stillede, og det, som hr. Simon Emil Ammitzbøll stillede, og jeg har ikke yderligere at tilføje til det svar, jeg gav.

Kl. 14:08

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Venstre, hr. Jacob Jensen.

Kl. 14:09

(Ordfører)

Jacob Jensen (V):

Tak for det, og tak til forslagsstillerne for at have bragt forslaget til debat. Det er selvfølgelig en væsentlig diskussion, som det også fremgår af de spørgsmål, der er blevet stillet, og af den debat, der har været, om, hvordan sådan noget finder sted. Det er jo ikke uvæsentligt, hvordan mandaterne falder ved de forskellige valg; det kan nogle gange nærmest være afgørende for magtfordelingen osv., så derfor synes jeg, det er en relevant diskussion.

Jeg vil så starte med at sige, at modsat ministeren har vi den samme holdning, som vi havde sidste gang, da det her forslag blev fremsat, vi er nemlig stadig væk fortalere for d'Hondts metode og ikke største brøks metode. Jeg deler heller ikke ministerens holdning om, at der ligefrem skulle være en sammenhæng mellem, hvem der er for eller imod, og hvem der er store og små partier. Jeg gætter mig til, at f.eks. SF givetvis ikke støtter forslaget. Til gengæld er det mit indtryk, at De Konservative, så vidt jeg husker, gør det. Men det kan vi jo få at se, når vi er kommet længere frem i debatten. Jeg ser bare ikke den sammenhæng.

Jeg vil også gerne lige sige noget om det med, hvornår man er et stort og hvornår man er et lille parti i den her sammenhæng. Ja, Venstre er et stort parti på landsplan, men jeg tror, at hvis man spørger

eksempelvis Venstre på Frederiksberg, og det er ikke for at pege fingre ad nogen overhovedet, så vil man måske opleve én opfattelse dér, og måske vil man opleve en lidt anderledes opfattelse, hvis man spørger Venstre i Herning. Og sådan tror jeg man kan diskutere de her ting frem og tilbage.

Men når det så er sagt, må jeg sige, at jeg deler ministerens analyse af det, for der findes ikke en optimal metode. Man skal selvfølgelig hele tiden kigge på, hvordan mandaterne bliver fordelt mest retfærdigt i forhold til de stemmer, der nu engang bliver afgivet, og dermed på bedst mulige måde afspejler det, som borgerne i den pågældende kommune ønsker. Der er, som også flere har været inde på, fordele og ulemper.

Vi ser så bl.a. den svaghed ved største brøks metode, at det, at man eksempelvis kan få et afgørende flertal, altså over halvdelen, blandt vælgerne, nødvendigvis ikke ved største brøks metode betyder, at man så i den sammensætning, byrådet måtte få, også der kan få det tilsvarende. Den anden svaghed, som vi ser ved største brøks metode, er, at man kan risikere at få en uforholdsmæssig stor repræsentation i forhold til det, som vælgerantallet har skullet give en. Sådan sat lidt på spidsen og for at gøre det lidt mere klart, vil jeg sige, at der altså er relativt stor forskel på at gå fra 1 til 2 mandater, det er jo en fordobling, til omvendt at gå fra 10 til 11, det er en 10-procentsoverskridelse, kan man sige.

Det, som vi ligesom hæfter os ved, er, at man, når man nu ikke kan ramme det hundrede procent matematisk korrekt, og når man skal runde op eller runde ned, så lægger det på den måde, at det går til et parti, så vælgerrepræsentationen fjerner sig mindst muligt fra det gennemsnit, som der nu engang skal være.

Så det var det, der var vores holdning, jeg tror, det var tilbage i 2005 eller 2006, da det her sidst var fremme, og det er så stadig væk vores holdning den dag i dag. Men jeg vil gerne takke forslagsstillerne, jeg synes, det er en relevant diskussion, vi har; vi skulle måske have haft den for nogle uger siden. Før kommunevalget kunne det selvfølgelig have givet lidt mere kød på debatten, jeg ved det ikke, men der er selvfølgelig også 4 år til et nyt valg, og der skal man også have de her ting i mente.

Kl. 14:12

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig et enkelt medlem, der har meldt sig med en kort bemærkning. Det er hr. Morten Marinus, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:12

Morten Marinus (DF):

Jeg kan jo starte med at konstatere, at Venstre ikke har ændret holdning i forhold til sidst, det her forslag blev behandlet. Det overrasker mig egentlig heller ikke. Så kan jeg forstå på Venstres ordfører, at han mener, at det er mest retfærdigt, at et stort parti får et sidste mandat, fordi det procentvist ikke er så stor en stigning at gå fra eksempelvis 10 til 11 mandater, som det er at gå fra 1 til 2.

Nu er Billund Kommune jo blevet nævnt som en af de tre kommuner, hvor et parti den her gang – og i Billund er det så Venstre – har fået flertal af mandater, selv om de havde under 50 pct. af stemmerne, nemlig helt præcis 46,5 pct. Nu har jeg taget mig den frihed, også for at spare ministeriet for nogle penge, selv at sidde og regne det ud, inklusive forskellige valgforbund. I Billund er situationen jo, at Venstre, hvis man går efter største brøk, ville få 11,6 mandater, og så i det her tilfælde er det tilfældigvis Dansk Folkeparti, der ville få næsten 2,5 mandater. Så kan jeg forstå, at Venstres ordfører mener, at det er mest retfærdigt, at Venstre går fra 11,6 mandater til 13 mandater, i stedet for at Dansk Folkeparti får det ene af de her 2 mandater, der så skulle fordeles efter største brøk.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Jacob Jensen (V):

Jeg skal være meget tilbageholdende med at gå ind i enkelte valgresultater, for jeg tror, at man, hvis man ledte længe efter det, måske ikke engang så længe endda, kunne finde et tilsvarende regnestykke, som gav det modsatte fortegn. Derfor vil jeg sådan mere overordnet holde mig til det principielle i det, som er de fordele og ulemper, der er ved begge metoder. Det er sådan set den samme argumentation, som vi førte der tilbage sidst, da det her var fremme, som jeg nu fører igen i dag, altså at vi ser, at det afgørende er, at man bliver repræsenteret så tæt på det gennemsnit, som vælgerne nu har valgt at sammensætte et byråd efter.

Det er sådan det, der er vores udgangspunkt. Og så kan man selvfølgelig stille det op på mange måder. Jeg medgiver, at der givetvis er – jeg kender ikke lige detaljerne i det regnestykke, hr. Morten Marinus kommer frem med her, men jeg lytter til det med interesse – andre eksempler, hvor det modsatte vil være tilfældet.

Derfor fastholder vi selvfølgelig vores position.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Morten Marinus.

Morten Marinus (DF):

Nu skal jeg lade Venstres ordfører slippe for yderligere et spørgsmål og bare komme med en bemærkning. Nu er det jo sådan, at Folketinget snart går på juleferie. Og det her med talregning interesserer mig faktisk. Og for at spare ministeriet penge, skal jeg nok sætte mig hjem og regne alle kommuner igennem inklusive valgforbund. Det er jo ganske simpelt. Man skal bare kende valgforbundene og antallet af de forskellige byrådspladser i kommunen. Og hvis jeg så når frem til et resultat, hvor afvejningen af fordele og ulemper vil være anderledes, skal jeg nok melde tilbage om det, men jeg tvivler.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Jacob Jensen (V):

Den ihærdighed, hr. Morten Marinus lægger i det her spørgsmål, vil jeg kvittere for. Jeg synes ret beset, det er et væsentligt spørgsmål, også et demokratisk væsentligt spørgsmål, så det vil jeg gerne kvittere for, som jeg også sagde i min indledning.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Socialdemokraterne, hr. Jan Johansen.

(Ordfører)

Jan Johansen (S):

Tak for det, formand. Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Liberal Alliance har fremsat et forslag om at erstatte den d'Hondtske metode med den største brøks metode ved valg i kommuner og regioner. Samme forslag blev fremsat i 2007, den rejste problematik er velkendt. Stemmefordelingen falder sjældent sådan ud, at hvert partis andel af stemmerne nøjagtig svarer til et helt antal mandater, og da

Kl. 14:13

man ikke kan have eksempelvis 1,3 socialdemokrater eller 0,7 konservative siddende rundt om bordet i byrådet, må man jo runde op og ned.

Kl. 14:13

I Kerteminde, hvor jeg har siddet i byrådet, er der 25 pladser. Sandsynligheden for, at alle partier får en stemmeandel, der præcis svarer til det, er meget, meget lille. Derfor er det nødvendigt med en fordelingsmetode, der tager højde for dette.

Vi ved også, at der er fordele og ulemper ved alle mandatfordelingsmetoder. Der er ikke nogen af fordelingsmetoderne, der kan sikre hundrede procent overensstemmelse mellem antallet af stemmer og mandater. Derfor må man vægte ulemper og fordele ved de forskellige metoder.

Forslagsstillerne skriver, at den d'Hondtske metode har tendens til at favorisere de største partier. Omvendt kan man fremføre, at den foreslåede metode vil give de små partier en uforholdsmæssig stor repræsentation. Metoden, som foreslås af Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Liberal Alliance, er nemlig ikke uproblematisk. For det første favoriserer den foreslåede metode de små partier. Sidste gang vi havde debat om det, blev bl.a. eksemplet fra Tønder kommunalbestyrelse fremhævet. Var den foreslåede metode blevet anvendt ved 2005-valget, var Enhedslisten blevet repræsenteret med 1 mandat i Tønder kommunalbestyrelse, selv om Enhedslistens stemmetal kun rakte til et halvt mandat. De små partier vil derfor med denne metode få en uforholdsmæssig stor repræsentation i forhold til deres størrelse.

For det andet betyder den foreslåede metode, at et absolut flertal af stemmer ikke nødvendigvis kommer til at afspejle det absolutte flertal af pladserne i byrådet. Den foreslåede fordelingsmetode betyder, at selv om et parti får over 50 pct. af stemmerne, hvilket jo ikke er ualmindeligt i kommunerne, giver det ikke nødvendigvis et absolut flertal af pladser i byrådet. Efter Socialdemokratiets opfattelse vejer ulemperne ved den største brøks metode derfor tungere end ved den d'Hondtske metode, og vi mener derfor ikke, at der er tilstrækkelige argumenter for, at vi skal ændre det nuværende valgsystem, som har været anvendt ved kommunalvalgene siden 1909. Fra Socialdemokraternes side går vi fortsat ind for den d'Hondtske metode ved valg til kommuner og regioner. Vi kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 14:14

Kl. 14:14

Kl. 14:18

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig to medlemmer, der har meldt sig til tællerlisten. Den første er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 14:18

Finn Sørensen (EL):

Tak. Og tak til ordføreren, som jeg jo så ikke behøver at spille tid på at åle for at have skiftet standpunkt. For det er den samme holdning, Socialdemokratiet havde, da spørgsmålet blev behandlet sidst. Så i det mindste tak for det.

Der er fordele og ulemper ved begge metoder. Det erkender alle. Det er et spørgsmål om, om man vil favorisere de store partier eller de små partier. Men synes ordføreren ikke, det er et helt grundlæggende demokratisk problem, at et parti, der har fået under 50 pct. af vælgerne opbakning, kan få over 50 pct. af mandaterne og dermed fuldstændig kan styre en kommune og se bort fra normal god dansk skik med at forhandle og indgå kompromiser osv.? Altså, er det ikke et helt grundlæggende demokratisk problem, at et mindretal af vælgerne via en bestemt regnemetode kan komme til at bestemme hundrede procent, hvad der foregår i en kommune? Det vil jeg gerne have at ordføreren forholder sig til.

Kl. 14:19

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:19

Kl. 14:22

Jan Johansen (S):

Der er jo ulemper ved begge regnemetoder, men jeg synes også, det er en ulempe, hvis det er, at man har den anden model, som betyder, at hvis man får over 50 pct.s opbakning, får man alligevel ikke flertallet i byrådet. Så der er fordele og ulemper, men vi har gjort op i Socialdemokratiet, at den d'Hondtske metode er den med færrest ulemper. Så derfor fastholder vi den.

Kl. 14:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:20

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det var der sådan set ikke noget nyt i. Jeg stillede et spørgsmål: Er det ikke et grundlæggende demokratisk problem, at et mindretal af vælgerne via en bestemt måde at fordele mandater på kan opnå et flertal i den besluttende forsamling? Politik handler jo i sidste ende om magt til at gennemføre de ting, man gerne vil. Og der har vi altså et normalt demokratisk princip, der hedder, at det er flertallet, der bestemmer i respekt for og i samarbejde med mindretallet. Men her har vi altså en situation, hvor mindretallet kommer til at bestemme. Er det ikke et grundlæggende demokratisk problem?

Kl. 14:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:20

Jan Johansen (S):

Jeg synes egentlig, jeg svarede på det før ved at sige, at der er ulemper ved begge metoder. Men jeg synes alligevel, at den d'Hondtske metode giver mest demokrati. Og vi kan jo nævne en række eksempler fra kommuner, hvor det går den ene vej, og hvor det går den anden vej. Jeg synes, og det synes vi i Socialdemokratiet, at den d'Hondtske metode er den, der er mest demokratisk og giver færrest ulemper. Så derfor fastholder vi den, og vi synes faktisk, det er demokratisk.

Kl. 14:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Så er det hr. Morten Marinus, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:21

Morten Marinus (DF):

Jeg synes faktisk, at den socialdemokratiske ordfører også skulle bruge sin juleferie på at gå hjem og regne nogle valgresultater igen for at finde ud af, om det også er så demokratisk, som ordføreren giver udtryk for her. Jeg troede jo, at Socialdemokraterne var et parti, der værnede om de små og svage i samfundet. Jeg kan forstå, at når det drejer sig om ens eget bagland, er det ikke det, det kommer an på. Så er det faktisk en fordel, at man sidder her og får nogle mandater på, ja, jeg var lige ved at sige demokratisk vedtaget stjålne stemmer. Man kan tage et eksempel som Brøndby, som er en af flertalskommunerne, men det her sker jo faktisk i mange kommuner, altså at et af de store partier, Venstre eller Socialdemokraterne, faktisk får halvandet mandat ekstra oven i valgresultatet, og at et parti, som enten får 0,5 eller 0,6 mandater, altså omregnet, ikke bliver repræsenteret. Synes den socialdemokratiske ordfører virkelig, det er demokratisk?

Kl. 14:22

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Jan Johansen (S):

Tak. Ja, jeg synes faktisk, at den mest demokratiske model er d'Hondts metode. Og det gør jeg, ud fra at vi har brug den siden 1909. Jeg synes faktisk, at vi kunne nævne masser af andre eksempler, hvor det gik den anden vej, og vi har vejet for og imod og holder fast i, at d'Hondts metode demokratisk er den bedste. Og hr. Marinus kan jo gå hjem og regne, og det er jo rigtig godt, at hr. Morten Marinus vil bruge juleferien på det, og så får vi jo nok tallene på et senere tidspunkt – dem vil jeg selvfølgelig gerne se.

Kl. 14:22

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Morten Marinus? Nej, der var ikke yderligere korte bemærkninger. Og der er ikke flere indskrevet til korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Det Radikale Venstre, fru Marlene Borst Hansen.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Marlene Borst Hansen (RV):

Som ministeren var inde på i sin tale, findes der ikke en metode, der er hundrede procent præcis, og som sikrer matematisk fuld overensstemmelse mellem de enkelte partiers stemmeandele og mandatandele.

Mandaterne fordeles jo i hele størrelser, og uanset om man vælger den d'Hondtske metode eller den største brøks metode, vil der være svagheder ved dem. Den d'Hondtske metode er tilbøjelig til at begunstige de større partier, hvorimod største brøks metode ofte er gunstig for de mindre partier. Man kan argumentere for begge metoder, og det er også blevet gjort her i salen i dag.

Det har vi også gjort i Det Radikale Venstre. I 2007 argumenterede vi for at indføre største brøks metode ved kommunale og regionale valg, men i dag har vi som medlem af en regering, som ikke støtter forslaget, valgt at følge regeringens indstilling, hvorfor vi stemmer imod beslutningsforslaget, om end vi kan have meget sympati for det.

Kl. 14:24

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig tre medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Den første er hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance.

Kl. 14:24

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det bliver sådan set kort i ordets egentlige forstand. Jeg vil bare sige tak for en befriende ærlig tale.

Kl. 14:24

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:24

Marlene Borst Hansen (RV):

Selv tak.

Kl. 14:24

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Så er det hr. Finn Sørensen, Enhedslisten

Kl. 14:24

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg vil også stille mig op i køen i stor glæde over, at ordføreren er så hudløst ærlig. Når vi taler om Det Radikale Venstres synspunkt, er der kun en eneste forskel i forhold til sidste gang, det blev

diskuteret her i salen, og det er, at Det Radikale Venstre er kommet i regering. Så bliver det jo spændende at høre det næste indlæg. Tak.

Kl. 14:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:25

Marlene Borst Hansen (RV):

Jeg kan gentage det, jeg sagde i min tale, nemlig at i 2007 argumenterede vi for at indføre den største brøks metode. I dag stemmer vi imod forslaget. Vi er en del af en regering, som har den indstilling, og den indstilling har vi valgt at følge.

Kl. 14:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Så er det hr. Morten Marinus, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:25

Morten Marinus (DF):

Det er jo en dejlig ærlig og befriende tale, der kommer fra den radikale ordfører, og det er måske også nødvendigt, når man er medlem af en regering, som fungerer som et kollektiv. Jeg synes bare, det er lidt synd for De Radikale, at de bliver snydt for så mange mandater ved de kommunale valg, og at de så forærer stemmerne til Socialdemokratiet, bl.a. i Brøndby, hvor De Radikale jo fik omregnet 0,78 mandater og var meget, meget tæt på at komme ind, hvorimod Socialdemokraterne fik 8,54, men regnet om ifølge den d'Hondtske metode, fik de – vupti – 12 mandater, og De Radikale 0.

Jeg ved faktisk ikke, hvad jeg skal sige. Jeg synes, det er utrolig smukt, at ordføreren er så ærlig og siger, at man er medlem af et kollektiv. Men kan man, når man er medlem af en regering, hvoraf to partier tidligere har ment det her, virkelig blive undertrykt af et parti, igen åbenbart fordi det parti så er det største, eller hvad?

Kl. 14:26

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:26

Marlene Borst Hansen (RV):

Det er fuldstændig, som hr. Morten Marinus siger, nemlig at når man er en del af en regering, så er man del af et kollektiv, og der er i den her regering tre partier, der skal blive enige om regeringens indstilling. Det er man blevet, og den indstilling har vi valgt at følge i Radikale Venstre.

Kl. 14:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Så er det ordføreren for SF, fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 14:27

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

SF kan ikke støtte beslutningsforslaget, der vil indføre største brøk som fordelingsmetode ved lokalvalg på bekostning af den d'Hondtske metode. Det er korrekt, at den d'Hondtske metode ikke er perfekt, og at den ikke er en garanti for fuld repræsentation. Det er desværre også tilfældet for alle andre metoder, heriblandt største brøks metode. Ligesom den d'Hondtske metode har en tendens til at tilgode de større partier, har største brøks metode en tendens til tilsvarende at begunstige de mindre partier.

SF kan ikke støtte lovforslaget, da vi ikke ser nogen grund til at erstatte den nuværende metode med en, der ikke løser problemerne, men blot forskyder dem.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er foreløbig to medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Den første er hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 14:27

Finn Sørensen (EL):

Ordføreren kan godt bekræfte, at ordføreren eller ordførerens parti har ændret holdning til det her, ikke? For sidst vi behandlede den her sag, støttede SF et beslutningsforslag med samme ordlyd som det her. Så spørger jeg: Hvad er det nye? Er svaret det samme, eller mener ordføreren, som Det Radikale Venstres ordfører fremførte, at nu sidder man i regering, og så retter man sig efter det? Eller er svaret, at ordføreren er blevet klogere og i mellemtiden har fundet ud af, at det, vi var sammen om for nogle år siden, var helt forkert?

Kl. 14:28

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:28

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Svaret er, at vi i SF, hvis jeg skal være bundærlig, ikke har drøftet det her en eneste gang siden beslutningsforslaget i 2007. Det er ikke noget, der fylder eller har fyldt rigtig, rigtig meget i SF's folketingsgruppe. Vi har den udfordring, at der er problemer og udfordringer ved den d'Hondtske metode, ligesom der er det ved største brøks metode og ved rigtig mange andre metoder, man kunne fordele mandaterne efter ved de lokale valg. Vi har simpelt hen ændret holdning. Vi synes ikke, at det giver mening at lave om på den metode, vi har brugt i mange, mange år, for den er lige så god eller så lige dårlig, om man vil, som alle andre metoder.

Kl. 14:29

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:29

Finn Sørensen (EL):

Det vil sige, at SF nu er nået frem til, at man tog fejl, sidst vi behandlede den her problemstilling. Så spørger jeg bare: Hvori bestod fejlen? For dengang var vi jo enige om at argumentere imod den d'Hondtske metode, fordi den var udemokratisk. Nu siger ordføreren, at ordførerens parti og måske også ordføreren har ændret holdning. Så spørger jeg bare hvorfor. Bare sådan rent politisk er det rart at vide, hvorfor mennesker ændrer holdning.

Kl. 14:29

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 14:29

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg vil gerne anerkende det sidste, hr. Finn Sørensen siger, nemlig at vi har ændret holdning, men ikke, at det var en fejl. Jeg vil også gerne anholde, at jeg skulle synes, at den d'Hondtske metode kan betegnes som udemokratisk. Den er ikke optimal, det vil jeg give hr. Finn Sørensen fuldstændig ret i, men det er største brøks metode desværre heller ikke, og det er det, der er humlen i det her, som jeg også sagde i min ordførertale. Der er fordele og ulemper ved begge metoder. Vi synes ikke, der er nogen grund til at ændre metode, og dermed har vi ændret holdning.

Kl. 14:30

Kl. 14:32

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll, Liberal Alliance.

Kl. 14:30

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Man kan jo undre sig over, hvad der er det nye, siden vi diskuterede det sidst. Der er jo mange sager, hvor jeg godt kan forstå at der er sket noget nyt – økonomien kan have udviklet sig, og naturen kan have ændret sig, der kan være sket utrolig mange ting – men her er vi ved noget, hvor intet er forandret. Alt er, som det var, undtagen SF's holdning. Derfor er spørgsmålet: Hvad er det nye?

Kl. 14:31

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:31

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Der er ikke forandret noget, i forhold til hvordan man afvikler lokale valg. Vi synes fortsat ikke, der skal være noget, der forandrer sig, i forhold til hvordan man afvikler lokale valg i Danmark.

Kl. 14:31

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:31

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Dermed er vi ved pointen: Det nye er, at SF er i regering. Det her er jo et utrolig spændende nærstudie af små regeringspartiers ageren. Før så vi fru Marlene Borst Hansen fra Det Radikale Venstre, som jeg synes faktisk sjældent prisværdigt indrømmede: Ja, vi er blevet mast af Socialdemokraterne. Det er SF jo i virkeligheden også i den her sag. Hvorfor siger man det ikke bare, som det er? Jeg tror, det ville skabe større troværdighed blandt vælgerne; jeg tror, det ville skabe større troværdighed herinde på Christiansborg; og jeg tror sådan set også, hvis jeg skulle være lidt venlig, at det ville rette op på SF's gallupital, hvis man begyndte at være lidt mere ærlig, i stedet for at lade som om man mener noget, som man jo ikke mener. Og jeg behøver ikke noget svar.

Kl. 14:32

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 14:32

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Det er både en lille smule patetisk og mærkeligt at beskyldte mig for at stå her og lyve. Jeg siger, at SF har ændret holdning, og det er det, der er essensen af det, jeg har sagt i min ordførertale.

Det er i øvrigt ikke noget nyt fænomen, at politiske partier ændrer holdning. I går blev der indkaldt til samråd i vildskab på grund af en overdragelsestale i et ministerium, i dag er ønskerne om samråd trukket tilbage. Der er ikke et eneste af de partier, der er repræsenteret i salen i dag, som ikke på daværende tidspunkt i partiets politiske liv har ændret holdning. Det er helt normalt politisk at ændre holdning. Og det synes jeg at hr. Simon Emil Ammitzbøll skal tage til efterretning, for det er det, der er tale om her.

Kl. 14:32

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra hr. Morten Marinus, værsgo.

Morten Marinus (DF):

Jeg tror heller ikke, der er nogen, der har sagt, at det er ulovligt at ændre holdning. Jeg tror bare, at når hr. Simon Emil Ammitzbøll spurgte om, hvorfor man havde ændret holdning, var det, fordi han mente, man var blevet mast af et stort regeringsparti. Det er ikke så meget det, jeg vil spørge om.

Jeg vil hellere spørge ordføreren for Socialistisk Folkeparti om det, hun sagde i sin ordførertale, nemlig at man slet ikke havde diskuteret det i Socialistisk Folkeparti, siden det her blev behandlet sidst for efterhånden en del år siden. Så jeg kunne godt tænke mig at spørge, om det var, fordi man i årene derefter lige pludselig i meningsmålingerne stod til 20 pct. og lige pludselig kom op blandt de store og måske fik fordel af det her valgsystem, som vi har i dag.

Kl. 14:33

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:33

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Nej, men det beviser jo med al tydelighed, hvorfor Dansk Folkeparti er medforslagsstiller på det her forslag. Dansk Folkeparti tager bestik af, hvordan partiet ser ud lokalt, kommunalt, og det er det, der er Dansk Folkepartis drivkraft. For det er jo nok så interessant.

SF har holdt fast i, at den d'Hondtske metode ikke er optimal, men vi synes, vi skal beholde den i stedet for at erstatte den med en anden metode, som heller ikke er optimal.

Kl. 14:34

Formanden:

Hr. Morten Marinus.

Kl. 14:34

Morten Marinus (DF):

Det kan jeg på det kraftigste afvise og afkræfte. Jeg sagde jo netop allerede i min første bemærkning til ministeren, at Dansk Folkeparti har den holdning til den største brøks metode, at det er den, der er tættest på at være mest demokratisk, uanset om Dansk Folkeparti vil blive et mindre eller et større parti i fremtiden. Det kan ordføreren stole på.

Kl. 14:34

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:34

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg kan godt forstå, at hr. Morten Marinus har et meget, meget kraftigt behov for at understrege allerede fra starten af debatten, at det sandelig ikke har været bevæggrunden, men det øger desværre bare mistanken om, at det netop har været bevæggrunden for beslutningsforslaget, må jeg beklageligvis bemærke.

Kl. 14:34

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Hr. Finn Sørensen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 14:34

(Ordfører)

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det er fuldstændig rigtigt, at der ikke er nogen fordelingsmetode, der vil kunne give fuldstændig matematisk retfærdighed i fordelingen af mandater. Det er rigtigt, at der er fordele og ulemper ved begge de metoder, vi diskuterer her i dag. Derfor kan vi skrælle hele

diskussionen ind til et politisk valg: Hvem skal vi favorisere – de store eller de små partier? Det valg skal træffes ud fra et andet spørgsmål: Hvad er bedst for demokratiet?

Er det godt for demokratiet at have en valgmetode, der betyder, at et parti, der har under halvdelen af stemmerne, kan opnå et flertal af mandaterne, for det anerkender alle jo kan blive resultatet af den d'Hondtske metode, og vi har allerede fået friske eksempler på det? Det burde da være indlysende for enhver, at det ikke er godt for demokratiet. Det er tværtimod et stort demokratisk problem, fordi det betyder, at dette parti, på trods af at det ikke har et flertal af vælgerne bag sig, får beslutningskraft til at majorisere de andre partier; det kan afvise at forhandle med andre partier; det kan bare køre sin egen politik igennem, og de andre partier har, uanset hvor meget de rotter sig sammen, ingen mulighed for at forhindre det.

Det baner vejen for monopolisering af den politiske debat. Det baner vejen for selvtilstrækkelighed og magtbrynde. Det skaber tilsvarende grobund for frustration og politikerlede blandt de vælgere, der udgør et flertal, men som ikke bliver hørt eller taget hensyn til i de politiske afgørelser. Det er kort sagt i strid med demokratiets grundtanke om, at det er flertallet, der bestemmer, men selvfølgelig i respekt for og så vidt muligt også i samarbejde med mindretallet. Det er dybest set udansk. I hvert fald er det udansk i forhold til det billede, vi så gerne vil have af os selv som det samarbejdende folkestyre.

Så kan man spørge: Er det ikke et lige så stort eller et større problem for demokratiet, at et parti, der har opnået flertal blandt vælgerne, i en given situation ikke kan opnå et flertal af mandaterne, hvilket jo, det erkender vi alle, kan være resultatet af den største brøks metode? Nej, det er et væsentlig mindre problem for demokratiet, for dette parti har jo muligheden for at opnå et flertal gennem forhandlinger og aftaler med et eller flere andre partier, hvorved man jo netop sikrer, at vælgerflertallets synspunkter alligevel kan blive repræsenteret, omend i form af kompromiser. Det er jo netop dansk og i overensstemmelse med idealbilledet af det samarbejdende folkestyre.

Er det så et stort problem for demokratiet, at et parti kan blive repræsenteret i en kommunalbestyrelse, selv om det kun opnår under 1 pct. af stemmerne, hvilket jo, det erkender vi alle, kan være et resultat af den største brøks metode? Nej, det er overhovedet ikke noget problem. Det er tværtimod gavnligt for demokratiet, for det betyder, at også disse relativt få vælgeres synspunkter bliver repræsenteret i den politiske debat i kommunalbestyrelsen og regionsrådet, uden at de jo på nogen måde udgør en forhindring for at kunne leve op til demokratiets grundsætning om, at det er flertallet, der bestemmer.

På den baggrund kan man konkludere, at der på tværs af partiskellene i Folketinget tegner sig en meget klar skillelinje mellem partier, der foretrækker et valgsystem, som fremmer muligheden for magtbrynde, på den ene side, og på den anden side partier, der foretrækker et valgsystem, som fremmer brugen af forhandling og kompromiser, og som fremmer grundtanken i demokratiet om, at det er flertallet, der bestemmer, men de gør det i respekt for mindretallet og, så vidt det overhovedet er muligt, i samarbejde med det.

I de tidligere diskussioner er skillelinjen i store træk på den ene side gået mellem to til tre store partier, der foretrak den d'Hondtske metode, som favoriserer de store partier, og nogle mindre partier, der foretrak den største brøks metode, som favoriserer de små partier. Begge parter kunne jo så mistænke hinanden for at vælge metode efter, hvad der gavner partiet selv. Og det sker også i dag, i hvert fald for de store partiers vedkommende.

Der vil jeg bare gøre opmærksom på, at i dag er billedet trods alt lidt mere nuanceret. To af de tre partier, der står bag forslaget – Dansk Folkeparti og Enhedslisten – kan vel godt tillade sig at kalde sig mellemstore partier. I Enhedslisten vil vi i hvert fald gerne lige prøve, om vi kan rykke op i den fine klasse. Måske er de ligefrem på

vej ind i den fine klub af store partier, hvilket det nylig overståede kommunalvalg kunne tyde på. Jeg synes, det er yderst tilfredsstillende og betryggende, at disse lysende fremtidsudsigter for de to partier ikke får nogen af dem til at ryste på hånden, og at de holder fast i deres tidligere meninger, hvad dette angår.

Det er jo mere bekymrende, at to partier, der tidligere har været medforlagsstillere til et fuldstændig identisk beslutningsforslag, i dag tager en anden stilling. Her vil jeg endnu en gang rose ordføreren for Det Radikale Venstre, fordi ordføreren var så hudløst ærlig at indrømme, at partiet har prioriteret på den måde, at nu er de med i en regering, og så retter de sig efter den konklusion, som regeringen er nået til. Det er ærlig snak. Så kan vælgerne og alle vi andre jo sige: Pudsigt prioritering, men det er dog en politisk prioritering. Den er politisk begrundet, og man har ikke forsøgt at bortforklare det med, at man har ændret holdning, eller at der skulle være sket noget som helst andet nyt end det ene forhold, at man er kommet i regering. Så jeg vil sige rigtig mange tak for det.

Det er jo så mere bekymrende, at det andet parti, nemlig Socialistisk Folkeparti, åbenbart har ændret holdning uden at kunne forklare os andre hvorfor, og hvad det substantielt nye er. Det er i hvert fald heller ikke godt for demokratiet, der jo gerne skulle bygge på, at vi i det mindste er i stand til at forklare, hvorfor vi ændrer holdninger, synspunkter eller standpunkter – hvad det nu hedder.

Enhedslisten fastholder sin støtte til forslaget.

Kl. 14:41

Formanden:

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, og så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 14:41

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Der er vist ikke meget tvivl om, at det beslutningsforslag, som vi nu diskuterer, har en vis teknisk karakter, fordi vi er inde i nogle af finesserne i valgloven. Derfor mener jeg faktisk, det er vigtigt, at vi starter med det principielle. For der er noget principielt demokratisk på spil, og det handler jo om, i hvor stor en grad vi vil have proportionalitet, og hvor stor en grad af demokrati vi vil have. Vi mener i Liberal Alliance, at der er størst proportionalitet i største brøks metode – eller det er ikke noget, vi mener, det er noget, der er – og derfor mener vi, at det er et udtryk for den største grad af demokrati.

Det forholder sig nemlig sådan, at den d'Hondtske metode favoriserer de største partier på bekostning af de mindre partier og lister, der stiller op til valgene. Det betyder helt konkret, at ved brugen af den d'Hondtske metode tæller alle stemmer ikke lige meget, idet der ofte skal færre stemmer til at sikre et mandat til et stort parti, end det er tilfældet for et mindre parti. Omvendt er det sådan, at stemmerne ved brugen af den største brøks metode faktisk tæller lige meget, og det må vel alt andet lige betragtes som det mest demokratiske; det er vel de færreste af os, der mener, at naboens stemme skal have større vægt end vores egen. Det forholder sig jo også sådan ved folketingsvalg, at man har lært lektien, for som bekendt anvender man den største brøks metode netop ved fordelingen af tillægsmandaterne ved folketingsvalget. Lad mig prøve at krydre det med nogle eksempler.

Som det kan læses i bemærkningerne til beslutningsforslaget, har brugen af den d'Hondtske fordelingsmetode medført, at et parti har sikret sig absolut flertal flere steder i landet, uden at det pågældende parti havde flertal blandt vælgerne. I 2009 var det tilfældet i bl.a. Gentofte og Varde Kommuner. Kigger vi på det netop afholdte kommunalvalg, kan vi også se eksempler på de uretfærdigheder, der findes. Vi har bl.a. set på Langeland Kommune, der har 15 pladser i kommunalbestyrelsen. Der blev der opnået repræsentation fra fem lister og partier med den d'Hondtske metode. Havde man i stedet for brugt den største brøks metode, ville hele otte lister og partier have

været repræsenteret, heriblandt Det Konservative Folkeparti – jeg er jo spændt på at høre, hvad de mener om forslaget, om lidt.

Formålet med det forslag, vi behandler i dag, er altså i videst muligt omfang at få proportionalitet mellem den måde, som vælgerne afgiver deres stemme på, og den måde, som mandanterne bliver fordelt i de enkelte kommunalbestyrelser på. Det mener vi vil være bedst for det lokale demokrati, og det vil også gøre, at der ikke er så mange vælgergrupper, der ikke bliver repræsenteret med en stemme, sådan som tilfældet er i dag.

Så vil jeg gerne knytte et par kommentarer til nogle af de bemærkninger, der har været fra andre partier. Jeg vil gerne gentage min ros til den radikale ordfører for den hudløst ærlige tilgang til diskussionen. Jeg synes, det er fair, at ministeren indgår i kollektivet – det må det siges at ministeren gør – mens ordføreren repræsenterer partiet og forklarer, hvordan tingene hænger sammen partipolitisk.

Jeg var her under debatten lige inde at se på en side, der i øvrigt viste – jeg ved godt, at det ikke har noget med lokalpolitik at gøre – at hvis man ved indgåelsen af valgforbund ved europaparlamentsvalget stadig havde anvendt den største brøks metode i stedet for den d'Hondtske metode, var der 1 mandat, der havde flyttet sig. Det ville i det tilfælde så i øvrigt have flyttet sig fra Venstre til Det Radikale Venstre. Ja, det er bare for at sige, at det jo faktisk betyder noget, om omkring 4 pct. af vælgerne skulle repræsenteres ved det valg eller ej. Det skulle de så ikke, for det har man åbenbart valgt sådan.

Med hensyn til SF synes jeg, det er en lidt anden og lidt mere trist sag at følge, og her mener jeg ikke fru Pernille Vigsø Bagge personligt, som jeg sætter stor pris på, og som jo fik et utrolig flot valg i Vesthimmerlands Kommune her for ganske kort tid siden. Og det er måske det, at det gik så godt i to kommuner, hvoraf denne var den ene, der er steget lidt til hovedet, sådan at man ikke længere kan se, hvordan det er at være et lille parti, når nu man er blevet så store deroppe. I hvert fald synes jeg, det var et nærstudie i, hvad jeg egentlig troede at socialministeren havde vundet formandsvalget i SF på, nemlig at man i regeringen skulle være mere ærlige om, hvornår man vandt, og hvornår man tabte. Og jeg synes, det er ærgerligt, at man i den her sag fortsætter den modsatte stil, nemlig med ligesom at skjule, at man i virkeligheden har tabt til Socialdemokraterne. For seerne derude, vælgerne derude, borgerne derude, kan jo godt gennemskue, at SF og De Radikale synes, at det her er et brandgodt forslag, men at de ikke må stemme for for Socialdemokraterne.

Så sådan er det. Jeg håber, at SF og De Radikale er klar, når der forhåbentlig er kommet en borgerlig regering, og så kan vi jo prøve at ændre det igen.

Kl. 14:46

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 14:46

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg er så glad for den sidste kommentar, for det er lige præcis det, jeg vil prøve at spørge ind til. Når nu hr. Simon Emil Ammitzbølls parti tilsyneladende støtter en partiformand som kommende statsminister, der ikke går ind for største brøks metode, hvordan forfatter hr. Simon Emil Ammitzbøll så at mulighederne er for at få gennemført det her forslag med et regeringsskifte?

Kl. 14:47

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:47

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg fornemmer faktisk, de er større, for jeg har en klar fornemmelse af, at Det Radikale Venstre går tilbage til sit oprindelige synspunkt,

og hvis jeg kender SF ret, gør SF det også. Så det vil sige, at vi allerede har to partier ekstra.

Liberal Alliance går ikke til valg på at komme i regering, så vi bliver ikke bundet af den slags ubehagelige forpligtelser, som gør, at vi ikke kan stemme efter vores overbevisning. Nu ved jeg jo ikke, hvordan regeringskonstellationen lige bliver, men jeg satser på, at en stærk alliance mellem Dansk Folkeparti, SF, De Radikale, Enhedslisten og Liberal Alliance kan presse en borgerlig regering til at åbne for en mere proportional og dermed et mere demokratisk valgssystem til kommunalvalgene. Det håber jeg virkelig, og jeg vil glæde mig til at stemme det igennem, også sammen med SF's folketingsmedlemmer.

Kl. 14:48

Formanden:

Fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 14:48

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Nu har SF jo gjort rede for sin holdning til forslaget, så jeg vil gerne bede hr. Simon Emil Ammitzbøll om at regne SF ud af det der meget spændende nye samarbejde, der skal være, hvis det skulle gå så galt, at Venstre skulle vinde statsministerposten.

Så vil jeg bare lige høre i al stilfærdighed: Er der nogen historiske fortilfælde, hvor man har set, at man som støtteparti til en regering kunne lave sådan en alliance, hvor man går imod regeringen sammen med så blandet en skare, som i øvrigt har gjort rede for noget helt andet ved forslagsbehandlingen i dag? Er det ikke et long shot vil jeg spørge hr. Simon Emil Ammitzbøll, at tro, at man kan komme igennem med største brøks metode, når statsministerpartiet i en eventuel borgerlig regering ikke går ind for største brøks metode?

Kl. 14:48

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 14:49

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Uden at jeg skal gennemføre en chikanøs gennemgang af partiernes skiftende standpunkter, når de sidder i regering og senere ikke sidder i regering og så kommer i regering osv., så vil jeg sige, at det tror jeg bestemt ikke er en utænkelig situation. Jeg tror, at hvis man spurgte den nuværende statsminister eller tidligere statsministre, om de i deres inderste væsen mente, at alt det, der var blevet gennemført, mens de var ministre, var fuldstændig, som de havde forestillet sig at politikken skulle være, så tror jeg ikke, at nogen af dem ærligt ville kunne svare ja.

Derfor vil det jo foregå på den måde en gang imellem, at partier uden for regeringen kan presse et statsministerparti til at gøre noget andet, og jeg bliver da også lidt bekymret, hvis der heri ligger, at man ikke engang som regeringsparti kan presse et statsministerparti til bare en gang imellem at gøre noget andet, for hvorfor er det så, at man sidder der? Det er da et spørgsmål, der så må melde sig. Og så vil jeg sige, at vi vel ikke havde haft så stor en regeringsrokade i den her uge, hvis ikke det var sådan, at spændende alliancer på tværs af blokkene kunne forenes en gang imellem.

Kl. 14:50

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Vivi Kier som konservativ ordfører.

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Tak. Da vores ordfører, hr. Mike Legarth, ikke har mulighed for at være til stede, læser jeg hans tale op.

I forbindelse med gennemførelsen af kommunalreformen havde man lange drøftelser af det her spørgsmål i Kommunaludvalget, og på det tidspunkt frafaldt partierne ved bordet at ændre på valgsystemet. Dansk Folkeparti og Liberal Alliance foreslår nu, at man til kommune- og regionsvalg indfører den største brøks metode til afløsning af den d'Hondtske metode.

Men inden vi nu svinger os for højt op, skal det oplyses, at den største brøks metode anvendes ved folketingsvalg, men folketingsvalg er netop karakteriseret ved, at der er en spærregrænse, og at det er meget sjældent, at et af Folketingets partier får mere end 50 pct. af stemmerne. Derfor er det klart, at den største brøks metode er den bedste til afgørelse af et folketingsvalg.

Det Konservative Folkeparti afviser det her forslag, og et af argumenterne er, at hvis et parti opnår at få over 50 pct. af stemmerne, risikerer man, at partiet ikke får majoritet. Det vil være forkert, at det kan ske, at de mindre partier får en uforholdsmæssig stor repræsentation, sådan som det viste sig i de eksempler fra Tønder og Hillerød, som den tidligere finansminister, hr. Lars Løkke Rasmussen, brugte ved en tidligere behandling af samme forslag her i salen.

Ingen metode giver fuld retfærdighed, og derfor er det til syvende og sidst et valg, hvilken metode man vil vælge, og vi har altså valgt at fortsætte med at støtte den d'Hondtske metode. Vi har i en tilsvarende debat her i Folketingssalen i 2007 støttet følgende eksempel fra den daværende minister:

»I Tønder kommunalbestyrelse ville Enhedslisten ved valget i 2005 efter den største brøks metode uden valgforbund få et helt mandat, skønt Enhedslisten efter sin stemmeandel kun ville have ret til 0,47 mandater. Eller med andre ord ville en vælger, der stemte på Enhedslisten i Tønder Kommune, få en repræsentation, der er over dobbelt så god som den repræsentation, en vælger i kommunen i gennemsnit ville få i kommunalbestyrelsen. Nu skal der nok være nogle i Enhedslisten, der ville sige, at det er en naturlov, at når man stemmer på Enhedslisten, får man dobbelt så god en repræsentation. Hvis man lægger det til grund, er der altså tale om en fire gange så god repræsentation. Men rent matematisk ville man altså få en dobbelt så god repræsentation. Derfor må jeg opponere imod, at forslagsstillerne i bemærkningerne til beslutningsforslaget skriver, at største brøks metode sikrer, at alle stemmer tæller lige meget, og at metoden sikrer, at intet parti får flere mandater, end deres stemmetal berettiger til. Det udsagn er simpelt hen forkert. Det er det allerede af den grund, at der i praksis altid vil være et eller flere partier, der får flere mandater, end deres stemmetal rent matematisk berettiger dem til, og stemmerne fra de små partiers vælgere kan komme til at tælle uforholdsmæssig meget mere end andre vælgeres stemme.«

Derfor: Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte dette forslag.

Kl. 14:53

Formanden:

Hr. Finn Sørensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:53

Finn Sørensen (EL):

Jeg vil bare gerne have, at ordføreren prøver at forklare mig: Hvorfor er det et større problem, at et lillebitte parti – det kunne have været et hvilket som helst andet, og jeg ved ikke, om det er så aktuelt mere, at bruge Enhedslisten som eksempel – kan blive repræsenteret i kommunalbestyrelsen med under 1 pct. af stemmerne, end at et mindretal af vælgerne kan risikere at få flertallet af mandaterne? Det

er jo de to valg, vi er stillet over for med de to metoder. Hvorfor er det ene problem så meget større end det andet?

Kl. 14:54

Formanden:

Ordføreren. Hr. Finn Sørensen er ikke helt færdig. Hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:54

Finn Sørensen (EL):

Jeg glemte en uskrevet regel om, at man ikke stiller spørgsmål til en ordfører, der er stedfortrædende. Jeg beklager meget og har fuld forståelse for det. Det var kampens hede, der gjorde, at jeg blev så tændt over det der eksempel. Jeg er ked af det, så jeg har fuld forståelse for det, hvis ordføreren ikke ønsker at besvare spørgsmålet – beklager.

Kl. 14:54

Formanden:

Det er op til ordføreren.

Kl. 14:54

Vivi Kier (KF):

Jamen jeg svarer gerne, og jeg forstår til fulde, at Enhedslistens ordfører rejste sig op, fordi Enhedslisten blev nævnt og Enhedslisten jo nu er blevet et vældig stort parti, så det har man også brug for at sige.

Det var et citat, jeg kom med, fra den debat, man havde i Folketingssalen tilbage i 2005, og jeg kan sige, at i den konservative folketingsgruppe diskuterer vi altid alle forslag i gruppen og siger: Har vi ændret holdning? Mener vi stadig væk det, vi mente dengang? Og vi har holdt fast ved, at vi ikke ønsker at ændre. Jeg synes, at spørgsmålet er fair nok, men som sagt, er der sagt rigtig mange gange, at der er fordele og ulemper ved alting. Vi holder fast i den beslutning, vi hele tiden har haft, og ønsker derfor ikke at støtte det her forslag.

Kl. 14:55

Formanden:

Hr. Finn Sørensen. Ikke mere? Så siger vi tak til den konservative ordfører, og så er det ordføreren for forslagsstillerne, Morten Marinus, værsgo.

Kl. 14:55

(Ordfører for forslagsstillerne)

Morten Marinus (DF):

Tak for det, og tak for en spændende debat. Det gik jo, som jeg havde forudset, og som vi nok også havde forudset i kredsen af partier, der har genfremsat det her beslutningsforslag. Det er jo et beslutningsforslag, som på overfladen måske kunne forekomme ret teknisk, men som i realiteten går lige til kernen af det, demokratiet handler om.

Den nuværende metode til fordeling af mandater har ganske simpelt, som vi også har drøftet i dag, den der matematiske slagside, en slagside, der betyder, at store partier og valgforbund får en mandatmæssig fordel ved valg, og vi har også oplevet, at partier, der får under 50 pct., faktisk kan få flertal af mandater i regioner og kommuner. Det er ikke rimeligt og slet ikke, når vi ved og vi har den førende ekspert på områdets ord for, at største brøks metode ville udglatte de her urimeligheder og ville komme tættere på, hvad der ville være demokratisk retfærdigt.

Små partier ville, som der også er nævnt, få lettere ved at blive repræsenteret i byrådene, og mandatfordelingen ville komme tættere på. Jeg er helt med på, at man ikke kan nå det præcise antal, fordi man jo ikke kan have halve eller kvarte medlemmer af byråd, men

man vil komme tættere på den procentsats, som partierne rent faktisk har fået ved et lokalvalg.

Da det her forslag jo ikke burde være partipolitik, men derimod en demokratisk forbedring, som alle partier burde bakke op om, er det derfor uforståeligt, at det umiddelbart kun er de tre partier, der er forslagsstillere, der bakker op. Jeg kan så håbe på, at hr. Uffe Elbæks Alternativet også vil bakke op til afstemningen, men det er i hvert fald kun de partier, der bakker op om forslaget. Og så er det jo underligt at høre, at to af regeringspartierne, som støttede nøjagtig det samme forslag for en del år siden, nu er imod, uden at der egentlig er sket ret meget.

Men fra Dansk Folkepartis side kan jeg forsikre om, at selv om det her synes at være et sisufosarbejde, vil vi blive ved med at trille stenen op ad bjerget, også selv om den kommer ned igen. Men tak for debatten.

Kl. 14:57

Formanden:

Tak til ordføreren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

_____

Kl. 14:57

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 17. december 2013, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der også fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 14:58).

_____